

TURUN
YLIOPISTO

Katujengi-ilmion mediakuva ja agendan asettuminen Suomessa

Kehysanalyttinen tutkimus Helsingin Sanomien lehtikirjoituksista vuosina 2020–2023

Sosiologia

pro gradu -tutkielma

Laatija:

Siiri Järvinen

13.12.2024

Turku

Turun yliopiston laatujärjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu

Turnitin OriginalityCheck -järjestelmä

Pro gradu -tutkielma

Oppiaine: Sosiologia

Tekijä: Siiri Järvinen

Otsikko: Katujengi-ilmiön mediakuva ja agendan asettuminen Suomessa: Kehysanalyttinen tutkimus Helsingin Sanomien lehtikirjoituksista vuosina 2020–2023

Ohjaaja: Sosiologian professori Mikko Niemelä

Sivumäärä: 95 sivua + 26 liitesivua

Päivämäärä: 13.12.2024

Viime vuosina suomalainen katujengi-ilmiö on herättänyt runsaasti keskustelua julkisuudessa ja politiikassa. Se on synnyttänyt huolta sekä yhteiskunnan yleisen turvallisuuden heikentymisen että nuorten pahoinvoinnin lisääntymisen näkökulmista. Tutkielmassani tarkastelen katujengi-ilmiön nousua ja sen vakiintumista julkiselle agendalle. Teoreettis metodologisena lähestymistapana tutkielmassani ovat kehystämisen ja agendan asettaminen. Tutkimusaineistona hyödynnän Helsingin Sanomien digitoituja suomalaista katujengi-ilmiötä käsitteleviä lehtikirjoituksia (N=292) ajanjaksolla 3.1.2020–30.12.2023. Analyysimenetelminä ovat määrällinen sisällön erittely sekä laadullisen sisällönanalyysin keinoin toteutettu kehysanalyysi.

Tutkimuskysymykseni ovat seuraavat: 1) Millä tavoin katujengi-ilmiö nousi julkiselle agendalle Suomessa? sekä 2) Millaisista kehyksistä käsin katujengi-ilmiöstä on keskusteltu tutkimusperiodin aikana? Näiden kysymysten kautta tutkin katujengikeskustelun ajoittumista sekä sitä, minkälaiset tapaukset olivat lehtikirjoitusten keskiössä eri ajankohtina. Lisäksi tutkin, onko ylipäättään havaittavissa selkeää agendan asettumista ilmiön suhteen ja mikäli agendan asettuminen on paikannettavissa, niin milloin kehitys on tapahtunut ja mistä silloin keskusteltiin. Kehysanalyttisesti tarkastelen katujengi-ilmiötä koskevan keskustelun sisältöjä ja merkityksiä. Tutkin, onko julkisessa keskustelussa havaittavissa selkeitä tulkinnallisia kehyksiä, minkälaisia kehykset ovat sekä sitä, täydentävätkö vai kilpailevatko kehykset keskenään. Tutkin myös, onko lehtikirjoitusten pohjalta havaittavissa, että kehykset olisivat muuttuneet ajan kuluessa.

Tutkimusperiodin alussa aiheesta keskusteltiin vaihtelevasti. Laajemmin julkiseen keskusteluun jengi-ilmiö nousi loppuvuonna 2021, ja vakiintui uutismediaan syksyllä 2022. Suurimmalla volyyymilla katujengeistä keskusteltiin syksyllä 2023. Aineiston perusteella muodostui viisi katujengi-ilmiöön liittyvää tulkinnallista kehystä: 1) nuorisokulttuurin kehys, 2) nuorisorikollisuuden kehys, 3) yhteiskunnallisten syiden ja keinojen kehys, 4) rikollisuus yhteiskunnallisena ilmiönä kehys sekä 5) jengi-ilmiön kehys.

Katujengi-ilmiön mediakehysten kohdalla on mahdollista havaita ajallinen trendi koskien sitä, mitkä kehykset korostuvat kunakin aikana. Tarkasteluajanjakson alkupuolella keskustelua käytiin pääosin nuorisokulttuurin ja nuorisorikollisuuden kehyksistä käsin. Erityisesti vuoden 2021 alussa esiintyi paljon keskustelua siitä, onko Suomessa jengiytymistä ja mitä jengi-ilmiöllä tarkoitetaan. Vuoden 2021 lopussa jengi-ilmiön olemassaoloa ei enää kiistetty. Vuoden 2022 loppupuolelta lähtien keskustelun kehykset lähtivät selkeimmin muodostumaan eri suuntiin, ja tällöin kehysten teemoista nousi enemmän mukaan monipuolisempaa keskustelua useista eri kehyksistä käsin. Keskustelua käytiin esimerkiksi jengi-ilmiön ennaltaehkäisyn kysymyksistä ja ilmiö nousi esiin myös poliittisella agendalla. Suurimmalla volyyymilla ilmiöstä keskusteltiin syksyllä 2023, ja tällöin kehyksistä korostuivat erityisesti yhteiskunnallisten syiden ja keinojen sekä rikollisuus yhteiskunnallisena kysymyksenä -kehykset. Keskustelussa pohdittiin monipuolisesti jengiytymisen syitä, ja mediassa olivat esillä eri asiantuntijat. Tarkasteluajanjaksolla on aluksi havaittavissa enemmän jengi-ilmiön vierauteen ja -käsitteen käyttöön liittyviä teemoja, kun taas ajanjakson edetessä kehyksen sisällä korostuvat etenkin jengi-ilmiön tunnistamiseen ja ennaltaehkäisyyn liittyvät teemat.

Avainsanat: Katujengi, nuorisorikollisuus, jengiytyminen, media, kehysanalyysi, julkinen agenda

Sisällysluettelo

1 JOHDANTO.....	4
2 JENGIYTYMISEN KÄSITE JA ILMIÖN TAUSTA	8
2.1 Jengiytyminen käsitteenä ja yhteiskunnallisena ilmiönä.....	8
2.1.1 Jengikäsitteen juuret.....	10
2.1.2 Jengikäsite Suomessa.....	12
2.2 Katujengit ja nuorisorikollisuus.....	15
2.2.1 Katujengit ja nuorisorikollisuus Suomessa.....	16
2.2.2 Jengi-ilmiö suomalaisessa tutkimusperinteessä.....	18
3 JULKINEN KESKUSTELU JA KATUJENGI-ILMIÖ JULKISELLA AGENDALLA.....	22
3.1 Agendan asettaminen ja media	22
3.2 Kehystäminen agendan asettamisen keinona	25
3.3 Mediadiskurssit jengiytymisestä.....	31
4 TUTKIMUSASETELMA	36
4.1 Tutkimuksen tavoitteet ja tutkimuskysymykset	36
4.2 Tutkimusaineisto	37
4.3 Tutkimusmenetelmät	40
4.3.1 Määrällinen sisällön erittely.....	41
4.3.2 Kehysanalyysi.....	42
4.4 Tutkimusetiikka.....	46
5 ANALYYSI	48
5.1 Katujengi-ilmiön nousu ja vakiintuminen	48
5.2 Katujengikeskustelun kehukset	54
5.2.1 Kehukset ja niiden ajoittuminen	55
5.2.2 Kehysten sisällöstä.....	58
5.2.2.1 Nuorisokulttuurin kehys	58
5.2.2.2 Nuorisorikollisuuden kehys.....	61
5.2.2.3 Yhteiskunnallisten syiden ja keinojen kehys	64
5.2.2.4 Rikollisuus yhteiskunnallisena kysymyksenä -kehys	68
5.2.2.5 Jengi-ilmiön kehys	70
6 JOHTOPÄÄTÖKSET	76
Lähteet.....	84
Liitteet	96
Liitetaulukko 1. Tutkimusaineisto kokonaisuudessaan.....	96
Liitetaulukko 2. Kehysanalyytisessä tarkastelussa hyödynnetty aineisto	116

1 JOHDANTO

Viime vuosina nuorisorikollisuus on noussut mediahuomion keskiöön, kun nuoret ovat syyllistyneet vakaviin väkivaltarikoksiin. Yhteiskunnallisessa keskustelussa keskusteluttaneita tapauksia ovat olleet esimerkiksi Koskelan teinisurma vuonna 2020, Vallilan ja Alppipuiston puukotukset vuoden 2020 loppupuoliskolla sekä yleisesti etenkin pääkaupunkiseudulla ilmennyt nuorten rikos- ja ongelmakäyttäytyminen. Huolta on aiheuttanut nuorten tekemien rikosten raaistuminen sekä katujengien toiminnan aiheuttama turvallisuuden heikkeneminen (Keskinen, Hirvonen, Erjansola, Kainulainen, D’Ambrosio & Paasonen 2023, 26–27). Lisäksi vuoden 2020 alussa Tukholman, Malmön ja Uppsalan ampumiset, räjähdykset ja jengiväkivalta keskusteluttivat Suomessa synnyttäen laajempaa keskustelua turvallisuuskysymyksistä (esim. Yle Uutiset 2020a; Yle Uutiset 2020b). Laajemmin julkiseen keskusteluun katujengi-ilmiö nousi vuoden 2021 lopulla, kun poliisi kertoi estäneensä katujengien välisen väkivaltaisen välikohtauksen ravintola Kaivohuoneella (Forss 2023, 2). Samoihin aikoihin käsitteellä ”Ruotsin tie” alettiin yhteiskunnallisessa keskustelussa viittaamaan Ruotsissa tapahtuneeseen negatiiviseksi yhdistettyyn kriisiytyneeseen kehityskulkuun. Viime vuosina huoli Ruotsin tiestä sekä siitä, onko Suomeen kehittymässä vastaavanlaisia katujengejä kuin Ruotsissa, on ollut näkyvää niin mediassa kuin poliittisessa diskurssissa (esim. Yle Uutiset 2020c).

Katujengi-ilmiössä on kyse koko yhteiskuntaa koskevasta ongelmasta, sillä se aiheuttaa huolta sekä yleisen turvallisuustilanteen heikentymisestä että nuorten pahoinvoinnin lisääntymisestä. Huolestuttava kehitys on johtanut myös yhteiskuntapoliittisiin toimiin. Esimerkiksi vuoden 2024 alussa Helsingissä käynnistettiin koulujen turvallisuuden lisäämiseen sekä jengiytymisen ja rikollisuuden ennaltaehkäisyyn tähtäävä kehittämishanke (Helsingin Sanomat 2024). Lisäksi syyskuussa 2023 oikeusministeriö asetti työryhmän valmistelemaan toimenpideohjelmaa, jolla torjutaan nuoriso- ja jengirikollisuuden lisääntymistä Suomessa. Valtioneuvoston periaatepäätös nuoriso- ja jengirikollisuuden ehkäisemisen ja torjumisen toimenpideohjelmasta vuosille 2024–2027 julkistettiin huhtikuussa 2024 (Valtioneuvosto 2024).

Tutkimustulosten mukaan nuorten rikoskäyttäytyminen on Suomessa ollut lähivuosien aikana keskimäärin laskussa, mutta tilastojen mukaan pieni joukko nuorista näyttäisi syyllistyneen yhä enemmän ja yhä vakavampiin rikoksiin (Kaakinen & Näsi 2021). Nuorisorikollisuus nähdään usein korostuneena uhkana, sillä nuorten tekemät rikokset näyttävät usein vakavampana kuin aikuisten rikoskäyttäytyminen (Honkatukia & Kivivuori 2006). Sen sijaan, että

nuorisorikollisuus olisi pelkästään yksittäisten nuorten ongelma, heijastaa se osaltaan useita syvempiä yhteiskunnallisia haasteita. Nuorisorikollisuus on voimakkaasti yhteydessä esimerkiksi syrjäytymis- ja rikoskierrekehitykseen sekä huono-osaisuuden kasautumiseen. (esim. Kinnunen 2021, 92; Honkatukia & Kivivuori 2006.)

Nuorten tekemä rikollisuus on nauttinut suosiota median kestoaiheena (Kinnunen 2021, 91). Samoin maailmalla on toiminut erilaisia katujengejä jo useiden kymmenien vuosien ajan (Howell 2015, 2; Goldson 2011, 26), ja ne ovat olleet tutkimuksen kohteena eri tieteenaloilla. Tutkimusta on kuitenkin harvemmin tehty juuri journalismin näkökulmasta, vaikka muun muassa sosiaalisen median merkitystä nuorisorikollisuuden ja jengien näkökulmasta on tutkittu aiemmin (Patton, Lane, Leonard, MacBeth & Smith 2017). Siksi on tärkeää tutkia ilmiön nousua ja sen mahdollista vakiintumista julkiselle agendalle. On tärkeää tarkastella, minkälaiset tapaukset olivat lehtikirjoitusten keskiössä eri ajankohtina ja onko ylipäätään havaittavissa selkeää agendan asettumista, milloin kehitys on tapahtunut ja mistä silloin keskusteltiin.

Nuorisorikollisuutta koskevan tutkimuksen ja akateemisen keskustelun osalta suomalainen jengitutkimus ei ole onnistunut vielä tavoittamaan nykymuotoista jengiliikehdintää. Ilmiöön ja sen ympärillä pyörineeseen mediakeskusteluun nähden varsinaista tieteellistä tutkimusta katujengeistä tai katujengi-ilmiöstä ei toistaiseksi juuri ole. Tarve tuoreelle suomalaiselle katujengitutkimukselle on kiistaton, sillä tällä hetkellä saatavilla oleva tutkimustieto on rajoittunutta ja omaan aikaansa sidonnaista. Nuorten rikollisuuden tutkiminen on tärkeää, sillä tutkimuksesta saatujen tietojen avulla on mahdollista pohtia lainsäädäntöhankkeiden tarpeellisuutta sekä suunnitella politiikkatoimia, joilla rikollisuutta voidaan pyrkiä ehkäisemään ja torjumaan (Kinnunen 2021, 91).

Tässä tutkielmassa tarkastelen, minkälaisena suomalainen katujengikeskustelu on näyttäytynyt Helsingin Sanomien lehtikirjoituksissa vuosina 2020–2023 ja millaisia käsityksiä katujengi-ilmiöstä kirjoituksissa rakentuu. Tutkielmani tavoitteet koskevat ilmiön asettumista julkiselle agendalle. Agendan asettaminen edistää tiettyjen asioiden nousemista ihmisten tietoisuuteen pitäen samalla toiset sieltä poissa (Kingdon 2014; Béland 2009; Béland 2005). Katujengi-ilmiön mediakuvaa on perusteltua tutkia agendan asettamisen näkökulmasta, sillä ilmiö on suomalaisessa kontekstissa uusi, ja saanut siten vasta lähivuosina enemmän mediatilaa ja noussut agendalle. On tärkeää tutkia, millaisen prosessin tai mekanismien kautta ilmiö ylipäätään nousee julkiselle agendalle. Katujengi-ilmiön kehityksen seuraaminen sekä ilmiöön

puuttuminen edellyttääkin sekä nykymuotoiseen ilmiöön keskittynyttä akateemista tutkimusta että eri viranomaistahojen tiivistä yhteistyötä sekä avointa vuoropuhelua eri toimijoiden välillä.

Tutkimusaihetta lähestytään tässä tutkielmassa kahdella tavalla. Aluksi tarkastelen katujengi-ilmiön nousua ja sen mahdollista vakiintumista ja vakiintumisen ajoitusta julkiselle agendalle. Tutkin katujengikeskustelun ajoittumista tutkimusperiodin aikana sekä sitä, minkälaiset tapaukset ovat olleet lehtikirjoitusten keskiössä eri ajankohtina. Tämän jälkeen tutkin agendan asettumista kehysanalyttisestä näkökulmasta tarkastelemalla sitä, millaisista tulkinnallisista raameista katujengi-ilmiöstä on keskusteltu, onko keskustelussa ollut erilaisia tulkintakehyksiä ja missä määrin nämä ovat muuttuneet tutkimusperiodin aikana. Tutkimuskysymykseni ovat seuraavat: 1. Millä tavoin katujengi-ilmiö nousi julkiselle agendalle Suomessa? ja 2. Millaisista kehyksistä käsin katujengi-ilmiöstä on keskusteltu tutkimusperiodin aikana?

Teoreettismetodologisena lähestymistapana tutkielmassani ovat agendan asettaminen (esim. Kingdon 2014; McCombs & Shaw 1972) ja kehystäminen (esim. Entman 1993; Goffman 1986) perustuen sosiaalisen konstruktionismin teoreettiseen viitekehykseen. Tarkastelussani sovellan Erving Goffmanin kehysanalyysia, nojaten lisäksi muiden tutkijoiden (esim. Väliverronen 1996; Entman 1993) näkemyksiin kehystämisestä. Kehysanalyysin pohjalta muodostan aineistostani kehyksiä, jotka ilmentävät suomalaisesta katujengi-ilmiöstä käytyä keskustelua Helsingin Sanomien lehtikirjoituksissa. Täten on mahdollista tutkia, millä tavoin ilmiötä kehystetään uutismediassa ja muuttuuko kehystys ilmiön agendalle nousun ja sen vakiintumisen aikana.

Tutkielmani alussa (luku 2) esittelen jengikäsitteen teoreettista viitekehystä sekä aihepiirin aikaisempaa tutkimuskirjallisuutta. Luvussa 3 paneudun tutkimuksen teoreettiseen viitekehykseen sekä kehystämisen että agendan asettamisen näkökulmasta, keskittyen erityisesti median julkiseen agendaan. Luvussa 4 avaan tutkimusasetelmaani käsitellen tutkimuskysymyksiäni, aineistoa sekä hyödyntämiäni tutkimusmenetelmiä, määrällistä sisällön erittelyä ja kehysanalyysia sisällönanalyysin keinoin. Luvussa 5 raportoin tutkimuksen tulokset. Aluksi tarkastelen katujengi-ilmiön nousua ja sen mahdollista vakiintumista julkiselle agendalle. Pyrin ymmärtämään suomalaista katujengi-ilmiötä tarkastelemalla sen nousua julkiselle agendalle ja sitä koskevan julkisen keskustelun mahdollista vakiintumista Suomessa. Olen kiinnostunut katujengikeskustelun ajoittumisesta tutkimusperiodin aikana sekä siitä, minkälaiset tapaukset olivat lehtikirjoitusten keskiössä eri ajankohtina. Lisäksi tutkin, onko ylipäätään havaittavissa selkeää agendan asettumista ilmiön suhteen ja mikäli agendan

asettuminen on paikannettavissa, niin milloin kehitys on tapahtunut ja mistä silloin keskusteltiin. Tämän jälkeen tarkastelen sitä, minkälaisia teemoja Helsingin Sanomien lehtikirjoituksista on paikannettavissa sekä millaisia kehyksiä näistä teemoista on mahdollista muodostaa. Lopuksi luku 6 tarjoaa tutkimuksen johtopäätökset, jossa keskustelen siitä, mitä tulokset kertovat suomalaisesta katujengi-ilmiöstä ja sen vakiintumisesta julkiseen keskusteluun. Lisäksi keskustelen laajemmin siitä, mitä tämän tutkimuksen empiirisellä tapaustutkimuksella on laajemmin annettavaa agendan asettamista ja kehystämistä koskevaan teoreettiseen keskusteluun.

2 JENGIYTYMISEN KÄSITE JA ILMIÖN TAUSTA

2.1 Jengiytyminen käsitteenä ja yhteiskunnallisena ilmiönä

Katujengit eivät ole tutkimuskohteena uusi ilmiö, sillä kansainvälisesti jengiytymistä on tutkittu pitkään jo ainakin 1920-luvulta lähtien (Moore & Stuart 2022, 300). Jengitutkimuksessa keskeisimpiä tutkimusalueita ovat olleet muun muassa jengien synty ja toiminta (esim. Howell 2015; Covey 2010), jengikulttuuri (esim. Cohen 1955), jengirikollisuus (esim. Block & Block 1993), sukupuolen (esim. Esbensen, Deschenes & Winfree 1999) ja etnisyyden (esim. Van Gemert, Peterson & Lien 2008) rooli katujengikulttuurissa. Tarkastelukohteina jengitutkimuksessa ovat olleet myös esimerkiksi jengiytymisen ennaltaehkäisy ja sen torjuntastrategiat (esim. Maxson, Whitlock & Klein 1998). Katujengit ovat tutkimuskohteena laaja-alainen ilmiö, ja jengi-ilmiötä on tarkasteltu useiden sosiologisten selitysmallien avulla. Näihin lukeutuvat esimerkiksi sosiaalinen eriarvoisuus ja köyhyys (esim. Covey 2010), samoin syrjintä ja rasismi (esim. Reed, Silverman, Ickovicks, Gupta, Welles, Santana & Raj 2010). Yleisesti ajanjaksoa 1950–1970 on pidetty jengitutkimuksen kultakautena, joka tarjosi sittemmin suunnan seuraaville teoreettisille, empiirisille ja metodologisille lähestymistavoille (Moore & Stuart 2022, 301).

Jengille tarkan määritelmän löytäminen ei ole helppoa, eikä jengikäsitettä olla onnistuttu määrittelemään yksiselitteisesti tiedeyhteisössä. Tieteellisessä tutkimuksessa määrittely on näyttäytynyt vapaamuotoisena ja katujengeille on esitetty useita määritelmiä. Pisimpään katujengi-ilmiötä on tutkittu Yhdysvalloissa, ja siten myös jengikäsite on määritelty usein yhdysvaltalaisista lähtökohdista. Tämä on osaltaan vaikuttanut amerikkalaistyyppisen jengikäsitteen muodostumiseen sekä siihen, että jengi-ilmiö on nähty pitkälti yhdysvaltalaisena ongelmana. Esimerkiksi Suomessa katujengi-ilmiötä on käsitelty vähän, mikä on pakottanut nojautumaan Yhdysvalloissa tehtyyn tutkimukseen. Vaikka katujengi-ilmiö on perinteisesti linkitetty Yhdysvaltoihin, jengit ovat vakiinnuttaneet asemansa myös muualla maailmalla. Esimerkiksi Ruotsissa ja Tanskassa jengirikollisuus on ollut näkyvä ongelma 2000-luvulla (Villman & Kaakinen 2024, 7). Viimevuosina tutkimuksellinen mielenkiinto ilmiöön onkin kasvanut, ja jengitutkimus on yleistynyt myös erityisesti Euroopan maissa. Tutkimusta on tehty esimerkiksi Isossa-Britanniassa (esim. Densley 2012) ja Ruotsissa (esim. Rostami 2017; Holgersson, Leinfelt & Rostami 2012). Yleisesti Yhdysvaltojen ulkopuolella jengitutkimusta on kuitenkin tehty verrattain vähän, ja merkittäviä tutkimusaukkoja esiintyy

esimerkiksi Afrikan, Etelä-Amerikan, Japanin, Kiinan, Lähi-idän ja Venäjän osalta (Covey 2010, 3).

Euroopassa viranomaiset olivat pitkään vastahakoisia puhumaan katujengi-ilmiöstä tai tunnustamaan sen olemassaoloa omassa maassaan (Esbensen & Weerman 2005, 7). Katujengisanan käytön välttelyä perusteltiin tuolloin sillä, ettei jengikäsitteen nähty soveltuvaksi Euroopan kontekstiin (Maxson 2012, 236; Klein, Weerman & Thornberry 2006, 414–415). Kuitenkin 2000-luvulla tehty jengitutkimus osoitti katujengien olevan ympäri maailmaa laajeneva ilmiö (Covey 2010, 4), mikä on osaltaan varmasti vaikuttanut myös tutkimuksellisen mielenkiinnon suosion nousuun. Vuonna 1996 alkunsa saanut Eurogang - tutkimusprojekti on osaltaan nostanut esille eurooppalaisen jengitutkimuksen tärkeyden ja sen, millä tavoin eurooppalaiset jengit eroavat amerikkalaisesta jengikulttuurista (Weerman, Maxson, Esbensen, Aldridge, Medina & Van Gemert 2009, 3). Esimerkiksi alaikäisten muodostamissa jengeissä on havaittu eroavaisuuksia Euroopan maiden välillä (Haymoz, Maxson & Killias 2014). Tämän lisäksi esimerkiksi Tukholman tilanne poikkeaa ilmiön yleisyydellä muista suurista pohjoismaisista kaupungeista (Kaakinen, Moeller, Mork Lomell, Valdimarsdóttir, Westfelt, & Rostami 2024).

Käsite jengi herättää erilaisia reaktioita riippuen alueesta ja yleisöstä (Esbensen & Weerman 2005, 7). Perinteisesti jengikäsitteeseen on yhdistetty muun muassa katusuuntautuneisuus ja väkivaltarikokset, kuten pahoinpitely, ohiajoammukset, ryöstöt sekä murhat. Käsitteenä jengi on ollut haastava siksi, että se liitetään usein kärjistettyyn ilmiöön organisoituneista kriminaaliryhmistä ja järjestäytyneestä rikollisuudesta (ks. Klein ym. 2006, 414) eikä ilmiön monialaisuutta tunnusteta. Yhdysvaltalaisessa jengitutkimuksessa sekä katujengejä koskevassa julkisessa keskustelussa käsitteellä jengi onkin ollut selvästi havaittavissa järjestäytyneeseen rikollisuuteen linkittyvät ulottuvuutensa. On kuitenkin esitetty, että usein tämänkaltaiset yleistetyt käsitykset jengeistä eivät kuitenkaan aina päde edes Yhdysvalloissa, saati Euroopassa tai muualla maailmalla, yleisimmin tavattaviin jengimuotoihin, kuten nuorison katujengeihin (Maxson 2012, 236; Klein ym. 2006, 414–415). Raja nuorten kaveriporukoiden, jengiytymisen sekä järjestäytyneen rikollisuuden välillä on hyvin häilyvä, mikä on osaltaan tehnyt katujengien määrittelystä haastavaa.

2.1.1 Jengikäsitteen juuret

Teoksessaan *Street Gang Patterns and Policies* (2006) kriminologit Malcolm W. Klein ja Cheryl L. Maxson ovat käyneet läpi yleisimmin siteerattuja katu- ja nuorisojengimääritelmiä. Tutkijat itse ovat määritelleet katujengit miksi tahansa kestäväksi, katusuuntautuneeksi nuorisoryhmäksi, jolle laittomaan toimintaan osallistuminen on osa ryhmän jäsenten ryhmäidentiteettiä. Klein ja Maxson käsittelevät teoksessaan myös *National Youth Gang Centerin* (NYGC) jengikyselyyn pohjautuvaa jengimääritelmää, jossa jengi on ryhmä nuoria tai nuoria aikuisia tietyillä alueilla, jotka voidaan toimivaltaisten henkilöiden toimesta tunnistaa ja luokitella jengiksi. (Klein & Maxson 2006, 4–6.)

Jengitutkimuksen pioneerina ja suunnannäyttäjänä on pidetty yhdysvaltalaista sosiologia Frederic M. Thrasheria ja hänen vuonna 1927 julkaistua tutkimustaan 1 313 jengistä Yhdysvaltojen Chicagossa. Thrasher teki seitsemän vuoden ajan havainnointia Chicagon slummeissa ja keräämänsä aineiston perusteella kuvasi jengien syntymistä ja rakennetta. Thrasherin ajatusten mukaan jengejä voidaan luonnehtia aluksi spontaanisti syntyneiksi väliryhmiksi, jotka sittemmin integroituvat jengiksi konfliktin kautta. Konfliktilla Thrasher viittaa jengien keskinäisiin tappeluihin ja välienselvittelyihin. Thrasherin näkemyksien mukaan jengit muodostuivat saman asuinalueen tai kaupunginosan nuorista miehistä, joita yhdisti esimerkiksi kansallisuus, kieli tai etninen tausta. Jengeillä oli oma reviiiri ja kokoontumispaikka sekä monesti tunnistettava pukeutuminen. Jengit olivat nuorten miesten sosiaalinen tapa kohdata ja käsitellä kasvavien suurkaupunkien haasteita ja ongelmia. Jengit antoivat turvaa, vahvistivat yhteisöön kuulumisen kokemusta ja kiinnittivät nuoret miehet osaksi sosiaalista rakennetta. (Salasuo & Seuri 2024, 24.) Thrasherin jengimääritelmässä ilmiön keskiössä korostuvat syrjäytymisen teemat, organisaation epämuodollisuus sekä väkivaltainen toiminta. Samankaltaiset teemat korostuvat myös uudemmissa jengimääritelmissä. (Moore & Stuart 2022, 303; Klein & Maxson 2006, 6; Thrasher 1927, 57.) Thrasherin varhainen määritelmä ja tutkimus on luonut pohjaa jengiytymisen tutkimukselle.

Kriminologi ja jengitutkija Malcolm W. Klein (1971) on sittemmin määritellyt jengikäsitettä perustuen omiin tutkimuksiinsa Los Angelesin jengeistä. Kleinin mukaan nuorisojengi voi olla mikä tahansa pysyvä nuorisoryhmä, joita muu yhteisö pitää erillisenä ryhmittymänä tai jotka itse määrittävät itsensä merkittäväksi ryhmäksi. Klein nimeää yhdeksi jengiä määrittäväksi tekijäksi myös sen, että ryhmän jäsenet ovat olleet osallisena riittävässä määrässä rikoksia, jotta naapuruston asukkaat ja/tai lainvalvontaviranomaiset reagoivat siihen jatkuvasti kielteisesti.

(Klein & Maxson. 2006, 6.) Kleinin määritelmässä korostuvat ajatukset jengien sosiaalipsykologisesta kehityksestä.

Trasherin ja Kleinin ajatuksia on sittemmin täydentänyt myös antropologi Walter Miller vuonna 1982. Millerin jengimääritelmä perustuu poliisiviranomaisten, tiedotusvälineiden ja muiden henkilöiden haastatteluihin eri puolilla maata 1970-luvun puolivälissä. Millerin mukaan jenginä voidaan pitää ryhmää, joka muodostuu itsestään ja koostuu vertaisista, joilla on sekä yhteiset intressit, tunnistettava ja hyvin kehittynyt johtajuus että havaittavissa organisaatiomaisia piirteitä. Millerin mukaan ryhmät toimivat yhteistyössä ja heidän tavoitteenaan on saavuttaa jonkun tietyn alueen hallinta. (Klein & Maxson 2006, 7.)

Siinä missä Trasher, Klein ja Miller ovat korostaneet jengimääritelmässään laittomaan toimintaan osallistumista, sosiologi James F. Short Jr (1996) luonnehtii jengejä ryhmiksi, jonka jäsenet kokoontuvat säännöllisesti itsensä asettamien jäsenyyuskriteerien ja ryhmän määrittelemien organisatoristen ominaisuuksien perusteella. Hänen mukaansa jengit eivät ole aikuisten sponsorioimia, vaan itsemääräämisoikeudellisia ryhmiä, jotka osoittavat jatkuvuutta. Short Jr pyrkii omassa jengimääritelmässään välttämään minkäänlaista yhteyttä laittomaan toimintaan, jotta ei tulisi yliarvioimaan rikollisen toiminnan keskeisyyttä jengien elämässä tai jotta määritelmä ei loisi valheellista käsitystä siitä, että pystyisimme millään tasolla ennustamaan jonkun ryhmän laittomaan toimintaan osallistumista. (Stuart & Moore 2022, 304; Klein & Maxson 2006, 7–8.)

Erään Kleinin ja Maxsonin teoksessa mainitun jengimääritelmän mukaan jenginä voidaan pitää mitä tahansa kolmen tai useamman henkilön muodollista tai epävirallista järjestöä, yhdistystä tai ryhmää, jonka koko olemassaolo perustuu vakavien rikosten tekemiselle. Ryhmällä on nimi, tunnusmerkki tai symboli, jolla ryhmän yhteisöllisyyttä kuvataan. Määritelmän mukaan ryhmän jäsenet harjoittavat rikollista jengielämäntyyliä joko yhdessä tai yksin. Tämä kyseinen määritelmä muodostettiin 1980-luvun lopulla erottamaan lailliset ryhmät laittomista ryhmistä, ja sen ideana on määritellä jengin olevan jengi ainoastaan, mikäli se on tunnistettavissa ulkoisten tunnusmerkkien kautta. (Klein & Maxson 2006, 8–9.)

Yksi laajasti akateemisissa piireissä tunnustettu katujengi-määritelmä on Eurogang-tutkimusten pohjalta laadittu katujengimääritelmä (esim. Moore & Stuart 2022, 303). Käsite sai alkunsa siitä, kun jengitutkimukseen Euroopassa erikoistunut Eurogang Research -tutkimusryhmä pyrki luomaan kansainvälisesti sekä eri kulttuuriympäristöihin sovellettavan,

yhtenäisen katujengimääritelmän (ks. esim. Weerman ym. 2009). Määritelmä laadittiin, sillä aiemmin amerikkalaistyyppistä jengikäsitettä haluttiin yhtenäistää, jotta jengi-ilmiötä olisi mahdollista tarkastella ja ymmärtää myös eurooppalaisessa kontekstissa. Itse Eurogang- käsite ei ole virallinen, vaan sen tarkoituksena on antaa tutkimukselle alusta, joka mahdollistaisi kansainvälisen yhteistyön. Määritelmän mukaisesti katujengi on ”mikä tahansa kestävä, katuorientoitunut nuorisoryhmä, jonka osallistuminen laittomaan toimintaan on osa ryhmäidentiteettiä”. (Klein & Maxson 2006, 4–6.) Eurogang-määritelmään on viitattu monissa tutkimuksissa ja sitä on käytetty myös Euroopan rikosentorjuntaverkoston (EUCPN) toiminnassa (EUCPN 2022, 9). Sitä kohtaan on kohdistettu myös kritiikkiä koskien esimerkiksi määritelmässä ilmenevän katuorientoituneisuuden merkitystä. Määritelmää on kyseenalaistettu myös sen korostamasta ryhmäkoon merkityksestä sekä siitä, ettei se onnistu erottelamaan katujengejä muista nuorten ryhmistä tarpeeksi ansiokkaasti. (Moore & Stuart 2022, 303–304; The Centre for Social Justice 2009, 40–45.)

Eurogang-määritelmään pohjautuen myös Euroopan rikosentorjuntaverkosto (EUCPN) on esitellyt viisi kriteeriä, joiden perusteella ryhmä voidaan luokitella katujengiksi: ryhmä, yksilön nuori ikä, jatkuvuus ja kesto, katuorientoituneisuus sekä rikollisen toiminnan harjoittaminen osana ryhmän identiteettiä. Näiden lisäksi EUCPN on nostanut esille kaksi muuta tekijää, joita ei pidetä osana katujengien määritelmän kriteeristöä, mutta jotka hyvin usein linkittyvät katujengeihin. Näitä ovat alueellisuus sekä etnisyys ja maahanmuutto. (EUCPN 2022, 14–16, 18–19.) Yleisesti katujengimääritelmiin on sisällytetty ajatus jatkuvuudesta sekä ryhmien alueellisuudesta ja katusuuntautuneisuudesta. Myös rikollinen toiminta ja sen harjoittaminen on korostunut jengikäsitteen määrittelyssä, vaikka osa ei tunnista sitä avaintekijäksi. Katujengimääritelmissä on esitetty myös ajatuksia jäsenten nuoresta iästä sekä ryhmän organisaatiomaisista piirteistä. Samoin sosiaalisen eriarvoisuuden teemat, kuten yhteiskunnallinen eriytyminen sekä kysymykset etnisyyteen ja maahanmuuttoon liittyen ovat olleet esillä jengikäsitettä muodostaessa. Olennaista on, että sen sijaan, että jengiytymisessä olisi kyse tietystä etnisestä ryhmästä, sosiaalinen marginalisoituminen on iso jengiytymiseen vaikuttava tekijä sekä Yhdysvalloissa että Euroopassa (Klein ym. 2006, 420–421).

2.1.2 Jengikäsite Suomessa

Etelä-Suomen Sanomissa syksyllä 1959 julkaistu kirjoitus oli ensimmäisiä suomalaisia sanomalehtikirjoituksia, jossa käsitettä ”jengi” käytettiin kuvaamaan nuorten ryhmätoimintaa

(Salasuo & Seuri 2024, 20). Vaikka katujengi-ilmiöstä ja sen osa-alueista on käyty Suomessa paljon vilkasta keskustelua, itse käsitteestä jengi ei ole aina ollut yhtenäistä konsensusta. 2020-luvun alun suomalainen katujengikeskustelu onkin törmännyt määrittelyongelmiin (Salasuo & Seuri 2024, 21). Katujengikäsitteen merkityssisältö ei ole ollut yhteiskunnallisessa keskustelussa kovinkaan tarkkarajainen, joten eri tahot ovat vaikuttaneet puhuvan osittain eri ilmiöistä. Keskustelu on ollut monipolvista, ja nuorten väkivaltaisuutta koskevassa keskustelussa on viitattu vaihtelevasti eri rikoslajeihin, ikäluokkiin ja ilmiöihin. Tästä on seurannut ristiriitaisia näkemyksiä myös jengi-ilmiön kokonaiskuvasta ja kehityksestä, nuorten yleisestä pahoinvoinnista sekä siitä aiheutuneesta ongelmakäyttäytymisestä. (Danielsson 2022, 4, 6.) Vaikka suomenkielistä akateemista tutkimusta katujengeistä sekä katujengien määritelmästä on yhä vähän, yhteiskunnallisessa keskustelussa normien vastaisesti toimivien nuorten ryhmistä on keskusteltu Suomessa monenlaisin käsittein. Keskustelussa ovat esiintyneet niin huligaanit (esim. Koskela 2002), sakit (esim. Helanko 1953), puukkojunkkarit (esim. Ylikangas 1973), häjyt (esim. Virrankoski 1966) oireileva nuoriso, nuorisojengit kuin katujengitkin (esim. Salasuo & Seuri 2024). Yhteistä näille nimityksille on vuosien saatossa ollut se, että ilmiöön on lähes aina yhdistetty negatiivinen ja uhkaava mielikuva; jengiytymisilmiö on aina konstruoitu sosiaalisesti ongelmaksi. Yleisesti käsite ”jengi” toimikin ainakin hetkellisesti synonyymina normien rikkomiselle, häiriökäyttäytymiselle ja nuorisorikollisuudelle (Salasuo & Seuri 2024, 32).

Suomalaisessa viranomaistoiminnassa katujengi-käsitteen käyttäminen on uusi ilmiö, sillä käsitteen käyttöä välteltiin vielä 2010-luvun loppupuoliskolla. Ilmiöstä puhuttaessa käytettiin vaihtoehtoisia käsitteitä, kuten ”rikoksilla oirehtivat nuoret” (ks. esim. Yle Uutiset 2020d). Tällä hetkellä vallitsevana näkemyksenä kuitenkin on, että katujengit ovat Suomessakin todellisuutta. Samoin käsitettä jengi on yhdenmukaistettu ja sen määritelmää täsmennetty mediassa niin tutkijoiden kuin Suomen Poliisinkin toimesta. Uutisoinnissa käsitteen käyttöön on liittynyt toisaalta varovaisuutta, mutta samalla katujengikäsitettä on käytetty kattokäsitteenä hyvin herkästi, oli kyse sitten nuorten osallisuudesta huumekaupassa tai nuorten antisosiaalisesta ja väkivaltaisesta käytöksestä.

Katujengi-ilmiön tilannekuva on kuitenkin yhdenmukaistunut Suomessa, vaikka ilmiö on verrattain uusi. Vaikka laissa ei ole vielä määritelty tarkkaa määritelmää katujengi-ilmiölle, Suomen Poliisi on antanut katujengille määritelmän, jonka kautta ilmiötä on helpompi lähestyä. Suomen Poliisin kriteeristön mukaan katujengeiksi voidaan määritellä tiettyihin

kaupunginisiin leimautuvat ryhmät, jotka toimivat hierarkkisesti ja sisältävät johtohahmoja. Ryhmät edustavat tyypillisesti alueitaan sosiaalisen median kautta, käyttävät kaupunginosan nimeen tai postinumeroon perustuvia tunnuksia sekä osallistuvat väkivaltaisiin yhteydenottoihin. Ryhmät harjoittavat usein rikollista toimintaa, kuten huumausainekauppaa. Tyypillistä näille ryhmille on välinpitämätön tai kielteinen suhtautuminen yhteiskuntaan, ja nämä ryhmät voivat olla vaaraksi muulle yhteiskunnalle. Tyypillisesti jengit koostuvat täysi-ikäisistä tai sen kynnyksellä olevista jäsenistä. Useimmilla heistä on maahanmuuttajatausta, ja usein heitä inspiroi Yhdysvalloista peräisin oleva gangstarap-kulttuuri sekä kansainväliset esikuvat. Myös rikollinen elämäntyyli ja vastakkainasettelut toisten jengien kanssa näyttäytyvät jengiläisten keskuudessa olennaisena osana ryhmäidentiteettiä. (Suomen Poliisi 2023.) Suuri osa katujengeihin kuuluvista on Suomessa maahanmuuttajataustaisia, mutta olennaista on, että kansalaisuus tai yksilön etninen tausta eivät toimi jäsenyteenisyyden mittareina sen paremmin kuin esimerkiksi porukka tai muu tavallinen sosiaalisesti rakentunut ryhmä (Forss 2023, 18).

Suomessa katujengi-ilmiö kehittyy jatkuvasti ja ottaa vaikutteita ulkomailta. Suomessa katujengien kulttuuria näyttää gangstarap-kulttuurin lisäksi yhdistävän Isosta-Britanniasta peräisin oleva niin kutsuttu roadman-kulttuuri. Käsite ”roadman” voidaan määritellä mustan brittiläisen kulttuurin kuvaajaksi, ja se juontaa juurensa Karibian diasporaan. Sananmukaisesti käsite viittaa mieheen, joka ”tekee tietä”. Roadman-ilmiön kontekstissa ”tie” viittaa koetun kaupunkielämän arjen realiteetteihin. Laajempi kulttuurinen suuntaus on saanut vahvasti vaikutteita mustan Atlantian diasporisista populaarikulttuureista. (Ilbury 2023, 7.) Orlando Woodsin (2022, 413) mukaan roadman voidaan käsittää yksilöksi, joka ansaitsee toimeentulonsa huumausainekaupalla ja on usein mukana myös muun rikollisen toiminnan harjoittamisessa. Roadman-ilmiöön liitetään usein kuvaus nuoresta, väkivaltaisesta, usein myös matalampaa yhteiskuntaluokkaa edustavasta, mieshenkilöstä, jolle on ominaista katujengiin kuulumisen sekä teräaseen mukanaan kantaminen. Suomessa ilmiöön on liitetty usein myös kalliit merkkivaatteet, -kengät ja tietynlaiset asusteet, kuten vyölaukku tai huivi. Roadman-ilmiöön on yhdistetty myös nuorten harjoittamat ryöstörikokset ja rikollisen elämäntavan ihannoiti. Myös sosiaalisella medialla on korostunut rooli suomalaisessa katujengi-ilmiössä, sillä tapahtumia, kuten jengien välisiä kahakoita, ladataan sosiaaliseen mediaan (Turvallisuuskomitea 2021).

2.2 Katujengit ja nuorisorikollisuus

Huoli nuorten väkivaltaisuudesta ja rikoskäyttäytymisestä on ollut vaihtelevaa ja ajanjaksosta riippuvaista (esim. Harrikari 2008), mutta nuorisorikollisuutta on aina pidetty keskeisenä tutkimuskohteena. Yhteiskunnallinen keskustelu pyöriikin jatkuvasti nuorisorikollisuuden ympärillä, varsinkin sen laajuuden ja mahdollisten muutosten osalta. Nuorten muodostamat katujengit ovat erityisesti viime aikoina nousseet ilmiöksi, varsinkin pääkaupunkiseudulla. Katujengi-ilmiölle ja nuorison toteuttamien väkivaltarikosten lisääntymiselle on esitetty monenlaisia mahdollisia syitä, joita ovat olleet muun muassa nuorten henkinen pahoinvointi, nuorten syrjäytyminen sekä maahanmuuttajataustaisten nuorten epäonnistunut kotouttaminen ja integraatio (Haapajärvi & Junnilainen 2014, 709). Tutkimuskirjallisuudessa jengeihin kuulumista on pyritty selittämään myös kriminologisista teorioista käsin muun muassa paineteoreettisten selitysten, itsekontrollin ja sosiaalisen kontrollin, rutiinitoimintojen sekä sosiaalisen oppimisen teorioiden kautta (Haymoz ym. 2014, 660–661). Näiden tekijöiden on nähty vaikuttavan siihen, että nuoret ajautuvat rikollisuuteen ja osaksi katujengejä.

Nuorisorikollisuus on aihe, joka herättää paljon keskustelua ja nostattaa monenlaisia tunteita. Jo nuorisotutkimuksen alkuvaiheessa nuoria käsiteltiin usein yhteiskunnallisena ongelmana tai uhkana, mutta samalla heihin liitettiin myös toivoa. Esimerkiksi siinä missä Karl Mannheim (1928) esitti toiveikkaan näkemyksensä nuoresta sukupolvesta, samoihin aikoihin Trasher (1927) julkaisi tutkimuksensa Chicagon nuorisojengeistä. Mannheimin ja Trasherin tutkimusten jälkeenkin nuoriso onkin näyttäytynyt tutkimuskentällä joko yhteiskunnan valoisana tulevaisuutena tai ongelmana. (Puuronen 2006, 15.)

Nuoruusikään liitetään usein kuuluvaksi oman identiteetin etsiminen ja rajojen kokeileminen, ja ikävaiheena se nähdään usein kasvun ja kehityksen, toisinaan myös epävakauden ja kapinoinnin ajanjaksona. Joidenkin nuorten kohdalla tämä rajojen kokeileminen ilmenee lainvastaisten tekojen tekemisellä. Vuosien saatossa nuorison tekemiin rikoksiin on suhtauduttu eri tavoin. Toiset ovat tulkinneet rikoskäyttäytymistä ohimeneväksi, yksilön kasvuun kuuluvaksi vaiheeksi elämässä, kun taas toisille nuorison rikoskäyttäytyminen on näyttäytynyt eräänlaisena irtiottona aikuismaailman normeista ja säännöistä. Huomionarvoista on myös, että kaikki nuoret rikosentekijätäkään eivät koe samanlaista suhtautumista yhteiskunnan taholta, sillä esimerkiksi nuoren sukupuoli ja etnisyys vaikuttavat siihen, miten nuorten tekemään rikolliseen toimintaan asennoidutaan. Rikollinen toiminta on perinteisesti yhdistetty enemmän poikien kuin tyttöjen maailmaan. Samoin maahanmuuttajataustaisten nuorten tekemät rikokset

aiheuttavat myös muita herkemmin pelkoa ja huolta. Yleisesti nuorten rikoskäyttäytymistä on kuitenkin pidetty vakavana riskitekijänä niin nuorelle itselleen kuin myös muulle yhteiskunnalle. (Kinnunen 2021, 91; Honkatukia & Kivivuori 2006, 1.)

2.2.1 Katujengit ja nuorisorikollisuus Suomessa

Katujengien yhteydessä on aiheellista puhua nuorisorikollisuudesta ja miten se kytkeytyy jengeihin. Sekä nuorisorikollisuutta että nuorten häiriökäyttäytymistä on tutkittu Suomessa paljon. Niin kutsutun perinteisen rikollisuuden rikosalttius on yleisimmillään nuoruudessa, ja se käsittää muun muassa väkivallan, varkaudet, ryöstöt sekä ilkivallan (Kaakinen & Näsi 2021, 6; Kivivuori 2006, 16). Viimeisen vuosikymmenen aikana keskeisenä havaintona on pidetty nuorisorikollisuuden laskusuuntaista kehitystä suurimmassa osassa kehittyneitä maita (Baumer, Cundiff & Luo 2021), ja samaa laskevaa kehitystä on havaittu myös Suomessa (Kaakinen & Näsi 2021). Esimerkiksi nuorten kokonaisrikollisuutta mittaavien tutkimusten mukaan 15–16-vuotiaiden rikoskäyttäytyminen on vähentynyt 2010-luvun alusta (Vauhkonen 2022, 172).

Huolimatta siitä, että Suomessa nuorison rikoskäyttäytyminen vaikuttaisi olleen pitkään laskussa, tilastojen mukaan pieni joukko nuorista näyttäisi syyllistyneen yhä enemmän ja yhä vakavimpiin rikosmuotoihin (esim. Danielsson 2022, 5; Pitkänen, Aaltonen, Suonpää, Heiskanen & Martikainen 2022, 475; Kaakinen & Näsi 2021, 9; Tilastokeskus 2020; Salmi 2004). Tutkimukset ovat osoittaneet, että alle 21-vuotiaiden osalta varkaudet, pahoinpitelyt ja vahingonteot ovat edellisen kymmenen vuoden aikana vähentyneet, mutta samalla aikavälillä alle 15-vuotiaiden joukossa pahoinpitelyepäilyt ovat lisääntyneet. Suomen Poliisin tilastoinnin mukaan alle 21-vuotiaiden epäilty väkivaltarikollisuus on kääntynyt nousuun vuosin 2020–2021 aikana ja vahvinta kasvu on ollut alle 15-vuotiaiden ryhmässä. Yhä nuoremmat syyllistyvät siis entistä vakavampiin rikosmuotoihin. Huomionarvoista kuitenkin on, että alle 15-vuotiaiden ryhmässä rikosepäilyt ovat yhä harvinaisempia verrattaessa 15–20-vuotiaisiin. (Vauhkonen 2022, 172.)

Nuorten väkivaltarikollisuus vähentyi ajanjaksolla 2011–2014 kaikissa ikäryhmissä, mutta vuodesta 2015 alkaen eri ikäryhmien osallisuudet väkivaltarikollisuuteen ovat eriytyneet. Alaikäisten, erityisesti alle 15-vuotiaiden rikoskäyttäytyminen on kääntynyt kasvuun, mutta vanhemmissa ikäryhmissä rikostasoa on näyttänyt yhä laskusuuntaisena (Danielsson 2022, 6.) Huomionarvoista on myös, että vuosina 2020 ja 2021 on tullut ilmi erityisen paljon

alaikäisten tekemiä vakavia väkivaltarikoksia (Danielsson 2022, 18). Vuodet 2020–2021 käsittävää kyselytutkimusta nuorten rikoskäyttäytymisestä ei ole vielä tehty, joten on mahdollista, että nuorten rikoskäyttäytyminen on kääntynyt jälleen nousuun vuoden 2020 jälkeen (Beuker 2023, 184).

Nuorisoriollisuuden kasvu etenkin ryöstö- ja pahoinpitelyrikoksissa on ollut viime vuosina esillä myös julkisessa keskustelussa. Nuorten katuväkivallan yhteydessä on keskusteltu paljon myös ryhmärikollisuudesta ja jengiytymisestä (Tilastokeskus 2023). Oikeusministeriön julkaisussa mainitaan, että nuorisoporukoita tai yhdessä rikollista toimintaa harjoittavia nuorten ryhmiä ei pidä sekoittaa katujengeihin, eikä katujengejä puolestaan pidä sekoittaa järjestäytyneen rikollisuuden ryhmiin, joissa hierarkkiset suhteet ovat näkyviä (Alanko, Kinnunen, Piispa ja Sambou 2023, 29). Eronteko tavanomaisen nuorisoriollisuuden ja katujengien välillä on ollut haastavaa, sillä ne limittyvät toisiinsa ja niistä puhutaan usein rinnakkain. Etenkin mediaympäristössä katujengit ja nuorisoriollisuus sekoittuvat toisiinsa. Julkisessa keskustelussa onkin vaarana, että eri osapuolet puhuvat toistensa ohi, kun käsitteiden ymmärryksessä on poikkeavuutta (Turvallisuuskomitea 2021). Nuorisoriollisuus ja katujengit ovat eri ilmiö, vaikka niillä onkin yhteisiä piirteitä. Katujengi-kattokäsitteen alla saatetaan puhua niin nuorisoporukoista kuin järjestäytyneestä rikollisuudesta. Nuorisoriollisuus ja katujengi ovat käsitteinä monitulkintaisia, ja ilmiön hahmottaminen on riippuvainen annetuista määritelmistä. Näiden kahden ilmiön erottaminen toisistaan onkin välttämätöntä niiden ymmärtämisen ja ennaltaehkäisevän toiminnan kannalta. On esitetty, että katujengeistä on tullut ikään kuin nuorisoriollisuuskeskustelua avaava käsite, vaikka ne eivät suoraan linkitykään toisiinsa. Forssin (2023, 23) mukaan katujengi-ilmiö voidaan asettaa nuorisoriollisuuden ja järjestäytyneen rikollisuuden välille kuuluvaksi ilmiöksi, sillä mitkään kyseisistä ilmiöistä eivät ole tarkkarajaisia.

Nuorisoriollisuudella viitataan Suomessa 15–20-vuotiaan nuoren harjoittamaan toimintaan, joka on lain mukaan säädetty rangaistavaksi (L262/1940). Katujengeihin kuuluvat henkilöt puolestaan ovat tavallisesti täysi-ikäisiä tai lähestyvät täysi-ikäisyyttä. Ilmiö eroaa selvästi alaikäisten nuorten väkivallasta toisiaan kohtaan. Suomen Poliisin mukaan toiminnan on oltava järjestäytyntä, jotta voidaan puhua katujengeistä. Vaikka katujengit ovat helposti kategorisoitavissa järjestäytyneen rikollisryhmän alle, katujengit eivät vielä tällä hetkellä täytä lähtökohtaisesti järjestäytyneen rikollisuuden määritelmää, ja ovat näin ollen myös eri asia kuin järjestäytyntä rikollisuus. Vaikka ilmiönä nuorisoriollisuus ja katujengi-ilmiö voidaan erottaa toisistaan, keskeistä on ymmärtää, että tulevaisuudessa alaikäiset rikoksentehtäjät saattavat

päätyä katujengeihin ja näistä voi syntyä järjestäytyneitä rikollisuutta. (Suomen Poliisi 2023.) Osa katujengiläisistä saattaa kuitenkin olla mukana huumekaupassa, joka linkittyy järjestäytyneeseen rikollisuuteen (esim. Forss 2023, 21). Esimerkiksi Ruotsin katujengien on jo katsottu täyttävän järjestäytyneen rikollisuuden tunnusmerkistön. Jengiytyminen voidaan siis hahmottaa jatkumona, joka voi mahdollisesti edetä kohti yhä vakavampaa rikollisuutta. Näin ollen käsitteiden erot ja yhteys on tärkeää tunnistaa.

2.2.2 Jengi-ilmiö suomalaisessa tutkimusperinteessä

Suomalaisella tutkimuskentällä jengikäsite on näyttäytynyt liukuvana, ja yhteiskunnallisessa keskustelussa käsitettä jengi on käytetty sateenvarjokäsitteenä. Käsitteen alle on yhdistetty porukoita, joihin jengirikollisuus ei kuulu eikä rikollisuus ole niin sanotun jengin olemassaolon pääasiallinen syy. Haapajarvi ja Junnilainen (2014, 709) ovat esittäneet, että jengiytymistä on esiintynyt kaupungistumisen alkua ajoista lähtien. Yleisesti nuorisojoukot yleistyivät Helsingin kaduilla kuitenkin 1950-luvulla (esim. Saarnio 2003, 85), mutta jo 1900-luvun alkupuolella jengityyliseen toimintaan osallistuvista nuorista keskusteltiin nimityksillä ”huligaanit” ja ”sakilaiset”. Tuolloin näillä nimityksillä viitattiin kaupungissa asuviin poikaporukoihin, jotka yhdistettiin ilkivaltaan ja rikoksiin. Myöhemmin vastaavasta ilmiöstä alettiin julkisessa keskustelussa puhumaan myös ”sakki”-käsitteellä. (Salasuo & Poikolainen 2016; Koskela 2002.) Kansainvälisesti käytetyn jengi-termin välttely näyttäisi näkyneen jo tuolloin. Jengikäsitettä ei haluttu käyttää, sillä sakki-käsitteen ajateltiin soveltuvan paremmin ilmiön suomalaiseen kontekstiin. Nuorisosakki-termi jäi kuitenkin sivuun 1960-luvun alussa, kun kaupungistuminen ja muut yhteiskunnalliset muutokset toivat vähitellen pintaan keskustelun nuorten jengeistä. (Salasuo & Poikolainen 2016, 566–567; Saarnio 2003, 91.) Samoin suomalaisissa sanomalehdissä käynnistyi 1950-luvun lopulla keskustelu nuorten jengeistä ja jengiongelmasta. 1960-luvun alun sanomalehtikeskustelussa jengi olikin uusi ja eksoottinen tapa sanoittaa ja selittää nuorten uusia ryhmäilmiöitä. (Salasuo & Seuri 2024, 31.)

Salasuo ja Seuri (2024, 24) nimittävät vuodet 1956–1965 kattavaa ajanjaksoa Suomessa ”jengikeskustelun ensimmäiseksi aalloksi”. Heidän mukaansa kyseiseen aikakauteen on yhdistettävissä suomalaisen katujengikeskustelun herääminen ja kiihtyminen sekä jengille annettujen sosiaalisten merkitysten rakentuminen. Heidän tarkastelunsa mukaan suomalaisen jengikeskustelun ensimmäinen aalto on jaoteltavissa kolmeen eri vaiheeseen, joita ovat 1)

jengikeskustelun alkusysäys vuosina 1956–1962, 2) jengikeskustelun aallonharja vuonna 1963 sekä 3) jengikeskustelun tasaantuminen vuosina 1964–1965. Salasuon ja Seurin mukaan näiden ajanjaksojen aikana ja niiden kautta ensimmäisen aallon jengikäsitteen merkitys rakentui ja vakiintui suomalaisessa sanomalehdistössä. (Salasuo & Seuri 2024, 24–25, 30–31.)

Salasuon ja Seurin mukaan jengikeskustelun alkusysäys vuosien 1956–1962 aikana käsitti nuorten yhteistoiminnan sanoittamisen ensimmäistä kertaa jengin käsitteellä. Tällöin myös jengin ja sakin rinnakkaiskäyttö oli yleistä. Ensimmäisen vaiheen aikana käsitteellä jengi alettiin kuvaamaan suomalaista niin sanottua nuoriso-ongelmaa. Jengikeskustelun aallonharja vuonna 1963 sisälsi heidän mukaansa puolestaan sen, kuinka populaarikulttuurin myytit ja kuvasto alkoivat elää suomalaisen nuorison kuvauksissa, ja mukana oli vahvasti kaupungistumisen ongelmien korostuminen sekä vastakkainasettelu agraarisen yhteisön kanssa. Tällöin keskiössä alkoivat olemaan jutut, joille oli ominaista kriittinen pohdinta jengien ja häiriökäyttäytymisen mittakaavasta Suomessa. Jengikeskustelun tasaantumisen vaiheessa vuosina 1964–1965 jengin sanallistaminen moninaistui sekä sen konstruktiota ryhdyttiin haastamaan ja problematisoimaan. Samoin nuorisotyön vaikutus alkoi näkyä ja myös nuoret saivat omaa ääntään kuuluviin. Tällöin myös ulkopuolisen uhan, kuten huumeiden, ajatus astui mukaan, kun ulkomaisia ilmiöitä tarkasteltiin myös niiden omasta kontekstista katsoen. (Salasuo & Seuri 2024, 31.)

Suomessa sosiologisesti painottuneen nuorisotutkimuksen keskiössä ovat olleet kautta aikojen vertaisryhmät sekä erilaiset alakulttuurit. Nykymuotoinen katujengi-keskustelu on sen verran tuore ilmiö Suomessa, että suoraan sitä koskevaa aiempaa tutkimusperinnettä ei vielä ole. Vaikka Suomessa nykymuotoiseen jengi-ilmiöön keskittyntä tutkimusta on yhä rajoitetusti, tutkimuskentällä itse teemaa on käsitelty 1950-luvulta lähtien. Akateemisen nuorisotutkimuksen voidaankin katsoa alkaneen Suomessa 1950-luvulla (Puuronen 2006, 204). Ensimmäisenä nuorisoryhmittymiin kohdistuneena tutkimuksena on pidetty Rafael Helangon väitöskirjaa *Turun poikasakit* (1953), jossa tarkastellaan 9–16-vuotiaiden poikien spontaaneja ryhmiä vuosina 1944–1951 (Salasuo & Poikolainen 2012, 16). Teoksensa Helanko pohjaa Trasherin jengitutkimuksiin ja siinä hän problematisoi jengikäsitteen (*gang*) käytön suomalaisessa kontekstissa luoden tilalle sakki-käsitteen (ks. Helanko 1953, 12–13). Myöhemmin Helanko laajensi tutkimuskenttäänsä myös tutkimuksillaan tyttösaakeista (1960). Sakki-kauden jälkeen Helanko tarkasteli tutkimuksessaan myös esimerkiksi varttuneen

nuorison käyttäytymismuotoja sekä yhtäältä ajalle tyypillisiä moottoripyöräjengejä (Helanko 1969, 1–31).

Muita nuorten jengityyppiseen liikehdintään keskittyneitä tutkimuksia ovat olleet Suomessa esimerkiksi Elina Haavio-Mannilan *Kylätappelut* (1958), Matti Sarmelan väitöskirja *Reciprocity Systems of the Rural Society in the Finnish-Karelian Culture Area* (1969) sekä Ritva Uusitalon (1979) katsaus suomalaisista nuorten ryhmiä käsitelleistä tutkimuksista. Aihepiiriä ovat käsitelleet myös Ilkka Heiskanen ja Ritva Mitchell tutkimuksessaan *Lättähatuista punkkareihin* (1985), jossa tarkastellaan nuorisokulttuurin uusien suuntausten rantautumista Suomeen sekä nuorisokulttuurin tiheätahtista uudistumista. Tutkimusperinnettä ovat jatkaneet myös Helena Helve väitöskirjassaan *Nuorten maailmankuva: seurantatutkimus pääkaupunkiseudun erään lähiön nuorista* (1987) sekä Leena Louhivuori tutkimuksessaan *Koskelan pojat: tutkimus jengikulttuurista* (1988). Nuorten alakulttuureja tutkimuksissaan on 1980-luvulla tarkastellut myös esimerkiksi Tommi Hoikkala teoksessaan *Nuorisokulttuurista kulttuuriseen nuoruuteen* (1989), jossa tarkastellaan nuoruutta koskevaa yhteistä tietoisuutta. Aihepiiriä on käsitelty myös Jaana Lähteenmaa tutkimuksellaan *Hip-hoppareita, lähiöläisiä ja kultturelleja: nuorisoryhmistä 80-luvun lopun Helsingissä* (1991). Nuorten alakulttuureja ovat tarkastelleet myös Jari Ehrnrooth teoksessaan *Hevirock and hevarit: Myytit, tyyli ja alakulttuuri: tapaustutkimus hevareista Joensuun nuorisotaloyhteisöissä* (1988) sekä Vesa Puuronen tutkimuksessaan *Pihasakeista alakulttuureihin* (2003), jossa hän käsittelee nuorten ryhmätoimintaa Suomessa 1900-luvun jälkipuoliskolla. Lisäksi tutkimusta on tehty esimerkiksi Joensuun skinhead-alakulttuurista (Perho 2000). Vaikka suomalainen tutkimuskenttä ei juurikaan avaa nykymuotoista ilmiötä, sillä itse katujengit eivät ole olleet tutkimuksen keskiössä, ilmiölle läheistä tutkimuskenttää on tutkittu paljon.

Katujengitutkimuksen suomalaiset juuret ovat paikannettavissa yhtäältä varhaisiin ”jengitutkimuksiin”, joissa väkivaltaolottuvuus korostuu (esim. Haavio-Mannila 1958; Helanko 1953) sekä toisaalta nuorisokulttuuriin ja nuorten alakulttuureihin, joissa väkivaltaolottuvuus on pienemmässä roolissa (esim. Puuronen 2003; Ehrnrooth 1988). Jengiliikehdinnän lisäksi yleisesti nuorison rikoskäyttäytymistä on suomalaisella tutkimuskentällä lähestytty erityisesti kriminologisen nuorisorikollisuustutkimuksen näkökulmasta keskittyen esimerkiksi väkivaltaisen käyttäytymisen syihin (esim. Honkatukia & Kivivuori 2006) sekä väkivaltaan linkittyvään kostomotiiviin (Mielityinen, Kalliokoski, Hautamäki & Hakala 2022; Kivivuori, Savolainen & Aaltonen 2016). Sanomalehtien

kontekstissa suomalainen jengi oli jo 1960-luvun alussa mukautuvainen, sillä se tarkoitti yhtä lailla vapaa-aikaansa ulkona viettäviä kaupunkilaislapsia ja -nuoria kuin myös aikuisten rikollisryhmiä. Käsite jengi oli jo tuolloin helppo yhdistää mihin tahansa nuorten normeja rikkovaan toimintaan, kuten väkivaltaan, vakavaan rikollisuuteen ja päihteisiin. (Salasuo & Seuri 2024, 32.)

Vaikka yleisesti kiinnostus jengitutkimukseen onkin viimeisen kahden vuosikymmenen aikana kasvanut (esim. Decker, Melde & Pyrooz 2013), aihetta ympäröivällä tutkimuskentällä on ollut Suomessa hiljaista. Ainakin osittain ilmiötä voidaan selittää sillä, että Suomessa katujengit, erityisesti nykyisessä muodossaan, ovat vasta hiljattain alkaneet herättää laajempaa huomiota yhteiskunnallisena ongelmana. Jengiytymisilmiöön keskittynyt akateeminen tutkimus otti Suomessa ylipäättään edistysaskeleitaan melko hitaasti, vaikka medialla oli tapana raportoida aktiivisesti jengien ja alakulttuurien kehityksestä. Mediassa oli tapana myös liioitella tällaisten ryhmien aiheuttamia ongelmia. (Salasuo & Poikolainen 2016, 571.) Esimerkiksi tiedotusvälineet kuvailivat nuorisoryhmien alkoholikäyttäytymistä ongelmana jo 1950-luvulla, vaikka tuolloin alkoholinkulutus Suomessa oli erittäin alhainen (Salasuo & Poikolainen 2016, 571). Katujengi-ilmiö ja sille läheinen liikehdintä on siis puhututtanut suomalaisessa mediassa aina.

3 JULKINEN KESKUSTELU JA KATUJENGI-ILMIÖ JULKISELLA AGENDALLA

Vaikka kansainvälisesti jengitutkimuksella on pitkä ja vakiintunut tutkimusperinne, ilmiö on Euroopassa tuore. Suomessa ilmiö on uusi, joten se on keskusteluttanut paljon aiheuttaen myös epätietoisuutta. Tieteellisen tutkimustiedon puuttuminen luo tilaa mielikuville perustuvalla tiedotuksella, kuten uutismedian kirjoituksille. Tässä luvussa keskityn siihen, millä tavoin agendan asettamista ja kehystämistä on määritelty tutkimuksissa. Sivuan käsitteiden linkittymistä poliittiseen ja erityisesti julkiseen agendaan, erityisesti mediakeskustelun viitekehyksessä. Kehystämistä voidaankin pitää ikään kuin työkaluna asialle, joka nousee agendalle. Kehystämisen avulla agendalle nousseesta asiasta on mahdollista paikantaa tulkinnallisia kehyksiä. Lisäksi tässä luvussa tarkastelen, miten aikaisemmissa tutkimuksissa on hyödynnetty kehystämistä ja missä määrin kansainvälisessä kontekstissa on tutkittu katujengi-ilmiötä mediakontekstissa.

3.1 Agendan asettaminen ja media

Mediaa, ja erityisesti valtamediaa, on pidetty voimakkaana agendan asettajana (Kingdon 2014, 57). Yhteiskunnallisten teemojen, huolenaiheiden, lähteiden, painotusten ja kehysten kautta media toimii kontekstinluojana ja agendan asettajana. Yhteiskunnalliset ilmiöt ovat yhä enemmän ja enemmän kyllästettyjä median vaikutuksesta. Walter Lippmann (1922) luonnehti jo 1920-luvulla mediaa todellisen maailman peilinä, johon ihmisillä ei ole suoraa pääsyä. Media tarjoaa maailmasta representaatioita ja representaatiot puolestaan vaikuttavat siihen, miten ihmiset tulkitsevat maailman. Näin media ei pelkästään heijasta todellista maailmaa, vaan osallistuu aktiivisesti myös todellisuuden rakentamiseen. Mediavälitteisten mielikuvien synnyssä mediaa kuluttavat muodostavat omat käsityksensä ja mielikuvansa ilmiöstä sen pohjalta, miten media on asioita tulkinnut ja esittänyt (Karvonen 1999, 78). On esitetty, että kielen avulla voidaan muodostaa käsityksiä maailmasta, ylläpitää arvoja ja asenteita sekä luoda ihmisten välisiä vuorovaikutus- ja valtasuhteita (Heikkinen 2020, 11). Lisäksi on esitetty, että mikäli eri medioissa toistetaan runsaasti jotakin tiettyä kuvaa tai kuvastoa, ne saavat sosiaalisen luonteen, ja alkavat siten ohjata yksilön käsityksiä representoimastaan ilmiöstä (Sakki, Mäkinieniemi, Hakoköngäs & Pirttilä-Backman 2014, 325). Koska yhteiskuntamme on tekstualisoitunut, siten myös eri tekstien merkitys on korostunut vallankäytössä (Heikkinen 2020, 15).

Median rooli sosiaalisen todellisuuden tuottajana on yhteiskunnassamme merkittävä, joten tapaa, jolla eri medioissa kehystetään tiettyjä ilmiöitä, on perusteltua tutkia. Valitut uutisaiheet, niiden esittämistapa sekä otsikointi vaikuttavat voimakkaasti siihen, mitkä aiheet saavat eniten näkyvyyttä ja mille annetaan vähemmän painoarvoa. Uutismedia onkin saanut paljon jalansijaa siihen, miten yksilöt nyky-yhteiskunnassa havainnoivat ja rakentavat todellisuutta. Eri aiheiden ja teemojen kehystäminen on kriittistä toimintaa sosiaalisen todellisuuden rakentamisessa, sillä se muokkaa näkökulmia, joiden kautta ihmiset näkevät maailman.

Median valta rakentuu sen vaikutuskykyyn muokata yhteiskunnallisen keskustelun esityslistaa eli agendaa. Vaikutus voi näyttäytyä sekä tiettyjen yhteiskunnallisten aiheiden esiin nostamisena että huomiotta jättämisenä. Uutistoimitukset vaikuttavatkin päivittäisillä valinnoillaan voimakkaasti siihen, mihin kysymyksiin, ongelmiin ja mahdollisuuksiin kansalaiset kiinnittävät päivittäin huomiota (McCombs 1997, 433). Esimerkiksi uutisjuttujen määrä mittaa tutkimuskohteen suhteellista painoarvoa median agendalla (esim. Dearing & Rogers 1996, 18).

Ilmiön tärkeyttä kasvattaa uutisoinnissa useimmiten niin sanottu ”trigger event”, joka voidaan mieltää toimintakäskyksi, joka auttaa joukkotiedotusvälineitä hahmottamaan ja käsittelemään ilmiötä sekä siten myös kiinnittämään siihen kansalaisten huomion. Lähtökohtaisesti laukaiseva tapahtuma yksinkertaistaa monimutkaisen asian luonteen muotoon, jonka yleisö voi helpommin ymmärtää. Trigger eventit voidaan nähdä liikkeellepanevana voimana, joka auttaa asiaa nousemaan nopeasti agendalle. (Dearing & Rogers 1996, 78.) Trigger eventit ovat usein kokoluokaltaan suuria (ks. em. lähde), mutta huomionarvoista on, että myös pieni tapahtuma voi vaikuttaa merkittäväällä tavalla agendaan, mikäli lukija yhdistää sen johonkin laajempaan ilmiöön.

Dearingin ja Rogersin (1996, 62) mukaan pääsyyinä siihen, että joku asia nousee julkiseen keskusteluun, ovat toistot, jotka antavat yleisölle viitteitä asian tärkeydestä. Tiedotusvälineiden viestinnällä on kumulatiivinen vaikutus, joka perustuu toistuvan viestin aiheen kasautuvaan vaikutukseen, joka vaikuttaa julkiseen agendaan. Kansalliset tiedotusvälineet käsittelevät kuukausittain hyvin samankaltaisia aiheita, ja samankaltainen mediajulkisuuden määrä luo yhteisymmärryksen siitä, mikä on asian tärkeysjärjestys julkisella agendalla. Tiedotusvälineiden agenda vaikuttaa siis jonkin asian julkiseen asialistaan asteittaisen prosessin kautta. Kun tiedotusvälineiden viestejä jostakin asiasta esiintyy ajan mittaan yhä enemmän,

yleisö vakuuttuu siitä, että asia on tärkeä. Julkinen agenda rakentuu hitaasti, ja joskus myöhemmin se katoaa. (Dearing & Rogers 1996, 62.)

Vaikka uutismedia ei suoraan muuta ihmisten mielipiteitä aiheista, sillä on vaikutus siihen, minkälaiset aiheet nousevat ihmisten mielipiteiden muodostumisen keskiöön. Tätä vaikutusmekanismia kutsutaan agendan asettamisen (*agenda setting*) teoriaksi (ks. esim. Kunelius 2003, 142; McCombs & Shaw 1972). Median voidaan nähdä tuottavan todellisuutta omilla tulkinnoillaan, ja sen on mahdollista luoda myös jotain sellaista, mitä siellä ei ilman sen olemassaoloa olisi (Karvonen 1999, 85). Ideat ja ajatusmallit eivät voi kuitenkaan sellaisenaan muuttaa yhteiskuntia tai saavuttaa hegemonista asemaa, vaan ideoiden on oltava kannettuja voimakkaiden yhteiskunnallisten toimijoiden toimesta, jotta niillä olisi yhteiskunnallista vaikutusvaltaa. Media on itsessään vahva toimija, joten joukkoviestimet, kuten uutismedia, ovat agendan asettamisessa keskeisessä asemassa. Kuitenkaan media ei toimi yksin agendan muodostajana, vaan siihen vaikuttavat myös monet muut toimijat, kuten eri viranomaiset, poliitikot ja tutkijat (Kunelius 2003, 142–143).

Agendatutkimuksessa agendan käsite voidaan jakaa julkiseen (*public*) ja poliittiseen (*policy*) agendaan. Nämä kaksi käsitettä ovat kytköksissä toisiinsa, mutta on välttämätöntä nähdä ne myös erillisinä ilmiöinä. Siinä missä julkinen agenda liittyy asioihin, joihin kiinnitetään yleistä mielenkiintoa, poliittinen agenda liittyy asioihin, jotka ovat hyväksytyt osaksi viralliseen poliittiseen päätöksentekoon sisältyvää valmisteluprosessia. (Tirronen 2011, 34.) Julkisen agendan kohteena on julkinen yleisö ja keskustelua käydään julkisilla areenoilla, kuten mediassa. Poliittinen agenda puolestaan käsittää päätöksenteon ja siellä toimivat toimijat, ja keskustelua käydään politiikan areenoilla kuten puolue- ja vaaliohjelmissa, keskustelun kohdetta koskevissa poliittisissa asiakirjoissa ja parlamentaarisisissa keskusteluissa.

Agendan asettamista koskeva kirjallisuus painottuu pääosin poliittiseen agendaan. Julkinen agenda ei ole yhtä selkeä kuin poliittinen agenda, sillä siihen ei liity poliittiselle agendalle ominaista vaihtoehtojen pohdintaa. Yksi keskeisimmistä tutkijoista, joka on tarkastellut sitä, miten asiat nousevat poliittiselle agendalle ja vakiintuvat tai nousevat uudelleen esiin, on John W. Kingdon. Hänen klassinen teoksensa *Agendas, Alternatives, and Public Policies* (1984, uusittu painos 2003) käsittelee laajasti agendan muodostumista poliittisessä päätöksenteossa. Kingdon esittelee niin sanotun "multiple streams" -teorian, jossa hän kuvaa, miten kolme erillistä virtaa (ongelmat, politiikkavaihtoehdot ja poliittinen ilmapiiri) kohtaavat tietyissä olosuhteissa ja avaavat niin kutsutun mahdollisuuksien ikkunan (*policy window*), jolloin tietty

asia nousee poliittiselle agendalle. Kingdon korostaa, että tietyt tapahtumat tai kriisit (*focusing events*), kuten katastrofit tai merkittävät onnettomuudet, voivat aiheuttaa sen, että jokin aiemmin huomiotta jäänyt asia nousee nopeasti agendalle. Näiden tapahtumien avulla aiemmat ideat voivat tulla uudelleen esiin ja johtaa muutoksiin. Tämä prosessi voi tapahtua toistuvasti, kunnes jokin asia saadaan ratkaistua tai se jää pysyvästi agendalle.

Nyky-yhteiskunnassa yleisö on jatkuvasti alttiina informaatiolle erityyppisten medioiden kautta. Uutismedian kontekstissa agendan asettaminen voidaan ymmärtää tapahtumana, jossa perinteinen uutismedia nostaa merkittäviksi katsomansa aiheet julkiselle agendalle (Kunelius 2003; McCombs, Shaw & Weaver 2014, 787). Vaikka uutismedian rinnalla esiintyykin muita rikostiedon lähteitä, kuten esimerkiksi eri sosiaalisen median verkostot, uutismediaa voidaan pitää edelleen rikostiedon keskeisimpänä lähteenä (Haara, Reunanen, Näsi & Kivivuori 2017, 6). Poikkeuksellisten tapahtumien raportoimista voidaankin pitää median keskeisimpänä tehtävänä. Koska koronapandemian aikana nuorten lisääntyneeseen levottomuuteen, yleiseen ongelmakäyttäytymiseen sekä mahdolliseen katujengiliikehdintään keskittyneet uutisotsikot ovat herättäneet laajaa huomiota, uutismedian tärkeäksi tehtäväksi on muodostunut lukijoiden pitäminen ajan tasalla siitä, mitä milloinkin tapahtuu ja mitkä ilmiöt mahdollisesti linkittyivät toisiinsa – oli kyse sitten väkivaltatapauksista, ongelmakäyttäytymisestä tai järjestäytyneestä rikollisuudesta. Äkilliset kriisit ja katastrofit tarjoavat mahdollisuuden agendan ja politiikan muutokseen päätöksentekoprosessissa (Birkland, Camilleri & Warnement 2014, 2). Mediassa on raportoitu paljon eri välikohtauksista sekä muun muassa eri alojen asiantuntijoiden näkemyksiä tapahtumiin. Median valtaa on mahdollista jäsentää tunnistamalla sen valta nostaa jokin asia esiin ja jättää toinen asia huomiotta (Seppänen & Väliverronen 2012, 97). Sen lisäksi, että media voi tuoda agendalle uusia asioita, se voi lisäksi vaikuttaa jo agendalla olevien asioiden sisältöön.

3.2 Kehystäminen agendan asettamisen keinona

Agendan asettamista voidaan tarkastella kehysten ja kehystämisen avulla. Kehysteorian keskeisimpänä oletuksena on pidetty ajatusta siitä, että kehys liittyy ”prosessiin, jossa ihmiset kehittävät asioille erityisen käsitteistön tai suuntaavat ajatteluaan käsiteltävästä asiasta” (esim. Kangas, Niemelä & Varjonen 2011, 144; Chong & Druckman 2007b, 104). Kehystäminen voi toimia kolmella eri tasolla: 1. tuottamalla uusia saatavilla olevia uskomuksia tietystä asiasta, 2.

mahdollistamalla tiettyjä jo olemassa olevia uskomuksia tai 3. tekemällä tietyistä uskomuksista soveltuvia tai vahvoja ihmisten arvioinneissa (Chong & Druckman 2007b, 111). Kehysteorian pääasiallisena lähtökohtana on ajatus siitä, että asioita voidaan tarkastella useista eri näkökulmista, ja niiden voidaan tulkita vaikuttavan useisiin arvoihin ja näkemysiin. Kehystäminen viittaa siis prosessiin, jonka kautta yksilöt kehittävät käsityksen asiasta ja suuntaavat mahdollisesti ajatteluaan uudelleen. (Chong & Druckman 2007b, 104.) Kehystäminen liittyy siihen, kuinka esimerkiksi joukkoviestimet vaikuttavat yksilöiden tapaan ajatella suosimalla tietynlaisia rajauksia ja näkökulmia asioihin (Kunelius 2003, 144). Kehystäminen voidaan kuvata prosessina, jossa omat ajatukset jäsennetään tiettyyn muotoon muiden vakuuttamiseksi omasta näkemyksestä (Birkland ym. 2014, 2).

Kehykset viestinnässä tai mediakehyksessä viittaavat sanoihin, kuviin, ilmaisiin ja esitystapoihin, joita puhuja käyttää välittäessään yleisölleen tietoa jostakin asiasta tai ilmiöstä. Valittu kehys heijastaa sitä, mitä halutaan painottaa aiheen tarkastelussa. Kehykset viittaavat siis yksilön kognitiiviseen ymmärrykseen tietystä asiasta tai tilanteesta. (Chong & Druckmann 2007a, 100–101.) Määrittelyt eri kehyksissä voivat olla erilaisia, ja kukin kehys ikään kuin virittää oman todellisuutensa (Peräkylä 1990, 17). Vahvoina kehyksinä voidaan pitää sellaisia kehyksiä, jotka nousevat julkisesta keskustelusta parhaiksi perusteluiksi verrattaessa kilpaileviin näkemysiin asiasta. Tällaiset kehykset näyttävät yleisölle vakuuttavampina kuin vaihtoehtoiset argumentit. (Chong & Druckman 2007b, 116.)

Kehyksen käsitteellä on vahvat sosiologiset juuret, mutta sitä on sovellettu useilla eri tieteenaloilla (ks. esim. Borah 2011; Sauer & Ensink 2003; Entman 1993). Kehyksen (*frame*) käsite on lähtöisin sosiologi Erving Goffmanilta, joka määritteli kehyksen käsitteen teoksessaan *Frame Analysis. An Essay on the Organization of Experience* (1974) alun perin yksilöiden arkisen sosiaalisen vuorovaikutuksen tutkimuksen välineeksi. Käsitteen ”kehys” Goffman on omaksunut antropologi Gregory Batesonilta, ja teoreettisia vaikutteita kehysanalyysiinsä Goffman mainitsee saaneensa lisäksi Schutzilta sekä pragmatismifilosofi William Jamesilta. (Peräkylä 1990, 155.) Sosiologisen kehystutkimuksen lähtökohtana voidaan siis pitää Goffmanin kehysanalyysia, joka perustuu sosiaalisen konstruktionismin viitekehykseen. Sosiaalisella konstruktionismilla viitataan ajatukseen, jonka mukaan kieli toimii välineenä sosiaalisen ja kulttuurisen todellisuuden rakentumisessa (Berger & Luckmann 1966).

Goffmanin kehysajattelu keskittyy erityisesti vuorovaikutustilanteiden analysointiin. Teoksessaan Goffman esittelee tilannemääritelmän (*definition of the situation*) käsitteen, joka

perustuu Goffmanin olettamuksiin siitä, että kun yksilöt joutuvat uusiin tilanteisiin, he kohtaavat kysymyksen ”Mitä täällä tapahtuu?”, ja ymmärtävät sen kautta ympäröivää maailmaa. Goffmanin mukaan ihminen hyödyntää aiempia kokemuksiaan ja tulkintojaan (eli kehyksiä) kohdatessaan uusia tilanteita. (Seppänen & Väliverronen 2012; 97–98; Peräkylä 2001, 356–358; Goffman 1986, 8–11.)

Erkki Karvonen (2000, 79) on avannut Goffmanin ajatusta esimerkillään maassa makaavasta ihmisestä, jota on mahdollista mukauttaa tilanteen antamien vihjeiden mukaan joko 1. sammuneen henkilön kehykseen tai 2. pilailun kehykseen. Kehyksen valinta on usein huomaamaton prosessi, ja se ohjaa meitä jäsentämään kokemuksiamme ja toimintaamme eri tilanteissa. Karvosen lailla myös sosiologi Anssi Peräkylä on paneutunut Goffmanin näkemyksiin artikkelissaan *Erving Goffman - Sosiaalisen vuorovaikutuksen rakenteet* (2001), jossa hän tarkastelee Goffmanin keskeisiä teorioita ja näkemyksiä sosiaalisesta vuorovaikutuksesta keskittyen myös hänen ajatuksiinsa kehyksistä.

Termiä "kehys" käytetään myös puhekielessä, ja se on läsnä esimerkiksi puhuessamme siitä, kuinka jotakin asiaa voidaan tarkastella tietyistä näkökulmista. Arkikielessä kehyksen käsite vertautuu siis tiettyyn näkökulmaan, jota voimme rajata erilaisin perustein - aivan kuten taulun kehykset rajaavat kuvan. Valtavan tietotulvan keskellä pyrimme hyödyntämään tilanteiden määrittelyssä apunamme asiantuntijoita, kuten toimittajia ja mediatuottajia, jotka käyvät keskenään kilpailua siitä, kuka saa oman näkemyksensä esiin ja huomatuksi. (Karvonen 2000, 79.) Koska jokainen kehys synnyttää oman todellisuutensa ja todellisuus näyttäytyy erilaisena eri kehysten kannalta, myös ristiriitojen syntyminen on mahdollista ja odotettavissa (Peräkylä 1990, 94).

Vaikka Goffman loi kehyksen käsitteen alun perin työkaluksi arkisten vuorovaikutustilanteiden tarkasteluun, kehysanalyysi on metodina kehittynyt ja nauttinut suurta suosiota esimerkiksi yhteiskuntapolitiikkaa (esim. Shön & Rein 1994; Iyengar 1994; Gamson & Modigliani 1989) ja mediaa (esim. Van Gorp 2007; Van Gorp 2005; Scheufele 1999) tutkittaessa. Media-aineistoa on mielekästä tarkastella kehystämisen kontekstissa, sillä aiheiden ja teemojen valitsemisen ja valitsematta jättämisen kautta on mahdollista analysoida uutistekstien taustalla vaikuttavia perimmäisiä tarkoituksia. Kehystämällä joukkoviestimet, kuten uutismedia, jäsentävät yksittäisiä tapahtumia ja laajempia ilmiöitä kokonaisuuksiksi, joilla on omat lähtökohtansa ja vaikutuksensa (Kantola, Moring & Väliverronen 1998, 21–22). Kehysanalyysia voidaankin pitää yhtenä osuvimmista työkaluista esimerkiksi mediassa tapahtuvan poliittisen viestinnän

tutkimuksessa (Entman 1993), ja siten se sopii hyvin myös suomalaisen uutismedian katujengikeskustelun tarkasteluun.

Kehysanalyysin yhteydessä on usein mainittu jo edellä mainittu politiikan tutkija Robert M. Entman, joka on osaltaan jatkanut Goffmanin vuorovaikutukseen linkittyvää kehysteoriaa soveltaen sen koskemaan yksilötason lisäksi myös suurempia kokonaisuuksia, kuten viestien ja tekstien tutkimusta (Entman 1993). Entman jäsentää ja tarjoaa oman näkemyksensä kehysanalyysille artikkelissaan *Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm* (1993). Artikkelissaan Entman pohtii kehyksiin liittyvää käsitteen määrittelyä ja tarkastelee, miten kehykset toimivat käytännössä. Siten kehysanalyysin soveltaminen on mahdollistunut myös median analyysiin. Entmanin (1993, 52–53) määritelmän mukaan kehystämässä olennaista on valinta ja korostaminen. Hänen mukaansa kehystämisen avulla valikoidaan sekä oleellinen informaatio että näkökulman esittämisen tapa. Kehyksiä muodostaessa valikoidaan aina joitain merkityksiä samalla kuin jotain rajataan mediaesityksen ulkopuolelle. Entmanin näkemysten mukaisesti valinnan myötä tietyt merkitykset korostuvat, mikä tekee niistä huomattavampia ja muistettavampia. Näin on myös todennäköisempää, että kyseiset merkitykset jäävät vastaanottajan mieleen. (Entman 1993, 52–53.)

Entmanin mukaan kehyksillä on neljä tarkoitusta. Hänen mukaansa kaikissa kehyksissä määritellään ongelmia, diagnosoidaan syitä, tehdään moraalisia päätelmiä sekä ehdotetaan parannuskeinoja. (Entman 1993, 52.) Entmanin mukaan juuri näiden piirteiden avulla voidaan määrittää, mitä kehykset ovat. Kehykset voivat täyttää näistä edellä mainituista tarkoituksista yhden tai useamman. Näiden lisäksi Entman korostaa kehysten neljää eri paikkaa viestintäprosessissa, joita ovat viestijä, teksti, vastaanottaja ja kulttuuri. Nämä näkyvät siten, että viestijät tekevät tietoisia tai tiedostamattomia kehyspäätöksiä päättäessään, mitä sanovat. Itse viestit sisältävät kehyksiä, jotka ilmenevät tiettyjen avainsanojen, perusfraasien, stereotyyppisten kuvien, tietolähteiden ja lauseiden esiintymisenä tai puuttumisena. Kehykset, jotka ohjaavat vastaanottajan ajattelua ja johtopäätöksiä, voivat heijastaa tai olla heijastamatta tekstin kehyksiä ja viestijän kehystämistarkoitusta eli ne vaikuttavat siihen, miten viesti ymmärretään. Kulttuuri voitaisiin määritellä empiirisesti osoitettavaksi yhteisten kehysten joukoksi, joita esiintyy useimpien sosiaaliseen ryhmään kuuluvien ihmisten keskustelussa ja ajattelussa. Entmanin näkemyksen mukaan nämä käsitteet tarjoavat keinon tarkastella sitä, miten yksilön tietoisuuteen voidaan vaikuttaa erilaisten viestinnän keinojen, kuten esimerkiksi uutisartikkeleiden kautta. (Entman 1993, 52–53.)

Entmanin lailla uutismedian kehysten teoreettista ja empiiristä perustaa on pyritty yhtenäistämään myös muiden tutkijoiden toimesta (ks. esim. Linström & Marais 2012; De Vreese 2005). Vaikka Entmanin jäsenitys kehysanalyysistä onkin melko vakiintunut, hänenkään ajatuksensa kehystämisestä ei ole nauttinut täysin kritiikitöntä vastaanottoa (ks. esim. Cappella & Jamieson 1997).

Entmanin (1993, 52) mukaan kehystämiseen liittyy olennaisesti valinta ja näkyvyys, ja siihen liittyy olennaisesti kehysten tapa valita ja korostaa tiettyjä asioita. Tämä linkittyy kehysten väliseen kilpailuun siitä, kuinka eri tahot voivat esittää samat tapahtumat tai ongelmat eri tavoin, pyrkien saamaan hallitsevan tulkinnan. Entmanin (1993, 55) ajatusten mukaan monissa uutisteksteissä voi olla yhtenäinen kehystys yhdellä analyysitasolla, mutta kilpailevat kehykset puolestaan toisella tasolla, mikä kuvastaa vallan ja diskurssin rajojen välistä leikkiä. Goffmanin ajatusten mukaan arkielämä on täynnä eri tavoin limittäisiä ja risteäviä kehyksiä, ja esimerkiksi hänen tutkimansa kehysten väliset säännönmukaisuudet liittyvät usein erilaisiin kehysten päällekkäisyyksiin. Goffmanin mukaan tapahtuman ensisijainen kehys voidaankin nähdä ikään kuin sijoitettuna toisen kehyksen sisäpuolelle. (Peräkylä 2001, 357; Goffman 1986, 82, 156–157.)

Kun puhutaan kehysanalyysistä, on tuotava esiin käsitteen vaikeaselkoinen luonne. Mediatutkimuksessa paljon käytettyä kehysanalyysia on kritisoitu etenkin teorian hajanaisuudesta, eikä sille olla onnistuttu luomaan yhteistä paradigmaa (Harju 2019, 59). Goffmanin alkuperäinen anti kehysanalyysin suhteen ei esimerkiksi juurikaan anna käytännön ohjeita kehysanalyysin toteuttamiseen. Näin ollen kehysten määrittelyminen sekä muodostaminen ovat jääneet tutkijoiden sovellettavaksi. Kehysanalyysin tulkinnanvaraisuutta on kritisoitu myös siitä, ettei kehysten erittelyssä voida ikinä saavuttaa täydellistä yksimielisyyttä. Yhtenä kehysanalyysin perusongelmana onkin pidetty kehyksen ja teeman välistä erontekoa (Horsti 2005, 51). Tutkimuskirjallisuudessa kehysanalyyttistä lähestymistapaa on kuvattu pirstaleiseksi paradigmaksi (*fractured paradigm*), sillä sitä luonnehtii sen teoreettisen käsitteistön hajanainen määrittely sekä sen erilaiset metodologiset sovellutukset (Entman 1993, 51). Kehysanalyysi voidaankin nähdä tutkimuksen analyysitapana, joka ei ole varsinainen systemaattinen metodi. Sen sijaan sitä voidaan pitää väljänä lähestymistapana tekstien tutkimiseen.

Uutismedian lehtikirjoitusten kontekstissa ydinmerkitysten kehystäminen on avainasemassa. Uutisoinnissa palstatilaa annetaan sellaisille asioille, joita halutaan tuoda yleisön tietoon.

Konkreettisimmillaan kehystäminen voi uutisissa tarkoittaa esimerkiksi tietynlaisia ilmauksia tai sitä, miten joku kuva on rajattu (Seppänen & Väliverronen 2012, 97). Keskustelu katujengeistä on niin tuore, että suoraan sitä koskevaa aiempaa tutkimuskenttää ei vielä ole, eikä siten myöskään aihepiiriin keskittyvää kehysanalyyttistä tarkastelua. Aikaisempaa kehysanalyysiin pohjautuvaa tutkimusta on kuitenkin tehty tarkasteltaessa suomalaista uutismediaa.

Suomessa merkittävimpiin kehysanalyysin soveltajiin lukeutuu Esa Väliverronen, joka on hyödyntänyt kehystämistä väitöskirjassaan *Ympäristöuhkan anatomia* (1996) voidakseen tarkastella suomalaisten sanomalehtien tapoja käsitellä Lapin metsätuho-ongelmaa. Samoin Karina Horsti on tarkastellut väitöskirjassaan *Vierauden rajat: monikulttuurisuus ja turvapaikanhakijat journalismissa* (2005) sitä, millaisin kehyksin turvapaikanhakua, monikulttuurisuutta ja maahanmuuttoa kehystetään mediassa. Maahanmuuttokehyksiä käsittelevässä tutkimuksessaan Horsti (2005) on ratkaissut kehyksiin linkittyvän ongelman määrittelemällä maahanmuuton yleiseksi teemaksi, jota media kehystää eri tavoin. Hän lähestyi aihettaan tutkimuksessaan tarkastelemalla sitä, millaisin kehyksin journalismi lähestyy maahanmuuttoteemaa kahdessa eri kontekstissa ja millaista aihekulttuuria ja sosiaalista järjestystä se tuottaa kehystämislänsänsä. Lisäksi Anu-Liisa Rönkä on analysoinut tutkimuksessaan *Matkapuhelinsäteily mediassa – Terveysriskikeskustelun kehysanalyysi* (2011) suomalaista julkista keskustelua matkapuhelinsäteilyn mahdollisista terveysriskeistä hyödyntäen aineistonaan Aamulehden, Helsingin Sanomien sekä Iltalehden tekstejä. Mediakontekstiin linkittyvää kehysanalyyttistä tutkimusta on tehnyt myös Juha Herkman, joka on tarkastellut, millä tavoin populismia on kehystetty suomalaisessa uutismediassa tutkimuksessaan *Pelkkää retoriikkaa? Populismien kehykset Helsingin Sanomissa ja Iltasanomissa vuoden 2011 eduskuntavaalien yhteydessä* (2015). Viime vuosina kehysanalyysiä on sovellettu journalismissa esimerkiksi EU:n historiaa käsittelevässä vuosipäiväjournalismissa rakentuvien kehysten (Ikäheimo & Seuri 2020) sekä ilmatoriskin visualisointiin ja kuvallisen kehystämisen tarkasteluun (Kangas 2016). Lisäksi pro gradu -tasolla suomalaista mediaa käsitteleviä kehysanalyyttisiä tarkasteluja on lukuisia, ja hyvin erilaisiakin ilmiöitä on onnistuttu käsittelemään kehysanalyysin keinoin.

Tutkielmassani olen kiinnostunut kehyksistä juuri mediasisällöissä. Media on esitetty paikkana, jossa tietyn ilmiön tulkinnasta käydyt kamppailut tapahtuvat (Hoikkala 1989, 10–11). Nuorten rikoskäyttäytyminen on toistuvasti mediahuomion keskiössä ja siihen liittyy usein runsaasti virheellisiä käsityksiä ja ennakkoluuloja (Kaakinen & Näsi 2021; ks. myös

Honkatukia, Nyqvist & Pösö 2006). Median agendan asettaminen keskittyy suoraan siihen, kuinka mediaraportointi johtaa muutoksiin eri näkökohtien tärkeydessä (Chong & Druckman 2007b, 115). Kehystäminen toimii osoituksena siitä, että medialla on suuri valta määrittellä julkisuuden puheenaiheita (Seppänen & Väliverronen 2012, 99).

Kehystäminen voidaan nähdä sekä positiivisena että negatiivisena asiana. Se voidaan ajatella strategiana, jolla pyritään manipuloimaan ja harhauttamaan yksilöitä, mutta se voidaan myös nähdä neutraalimmassa valossa oppimisprosessina, jossa ihmiset omaksuvat yhteisiä uskomuksia. (Chong & Druckman 2007b, 120.) Koska aiheiden kehystäminen esimerkiksi median kontekstissa vaikuttaa siihen, nähdäänkö jokin ilmiö ja siihen linkittyvät osa-alueet positiivisessa tai negatiivisessa valossa, on mielekäästä tarkastella, mistä media kirjoittaa ja millaisella narratiivilla. Olennaista on, että tietyt näkökulmat lausutaan ääneen siinä missä toiset jäävät pimentoon. Suomalaista katujengi-ilmiötä on perusteltua tarkastella siinä valossa, millaisia merkityksiä ja kehyksiä se saa suomalaisen uutismedian teksteissä. Media-analyysin metodina tutkijat ovatkin hyödyntäneet kehysanalyysia tarkasteluun siitä, millä tavalla media esittää ja jäsentelee tietoa (Entman 1993).

3.3 Mediadiskurssit jengiytymisestä

Tässä alaluvussa tarkastellaan ilmiöstä käytyjä mediakeskusteluja viimeisen 10 vuoden ajalta. Ensimmäisiä kertoja huoli katujengien syntymisestä nousi Suomessa nuorisorikollisuuden kontekstissa kunnolla yhteiskunnalliseen keskusteluun syksyllä 2014. Tuolloin Helsingissä uutisoitiin liikkuvan ”poikkeuksellisen aggressiivisia poikajoukkoja” (Haapajarvi ja Junnilainen 2014, 709). Suomessa katujengikäsitteen käyttämistä välteltiin kuitenkin kauan, ja myöskään viranomaiset eivät juurikaan myöntäneet katujengien olemassaoloa (ks. esim. Yle Uutiset 2014). Ruotsissa viimeisen parin vuoden aikana kärjistynyt jengitilanne on herättänyt runsaasti mediahuomiota maailmalla, ja sen voisi ajatella olevan myös eräänlainen lähtölaukaus Suomessa alkaneelle uudelle katujengikeskustelulle. Medianäkyvyys, agendan asettuminen ja kehystäminen ovat ilmeisiä katujengi-ilmiötä koskettavia kiinnostuksenkohteita, mutta toistaiseksi näitä aiheita on tutkittu Suomessa riittämättömästi. Ilmiötä koskevalla akateemisella tutkimuskentällä on ollut Suomessa hiljaista, ja myöskään katujengi-ilmiön käsittävää nuorisorikollisuutta ei ole ilmiönä juurikaan tarkasteltu tutkimuskentällä mediasisältöjen näkökulmasta.

Ruotsissa katujengi-ilmiötä on käsitelty tutkimuskirjallisuudessa eri näkökulmista. Esimerkiksi tutkija Amir Rostami on tehnyt paljon tutkimusta Ruotsin katujengeistä. Rostami on tutkinut muun muassa jengien johtajuutta ja rakenteita tutkimuksessaan *Tusen fiender – En studie om de svenska gatugängen och dess ledare* (2013) sekä jengien yhteistyökuvioita ja maantieteellistä liikkuvuutta tutkimuksessaan *The Complexity of Crime Network Data* (2015). Rostami, Melde ja Holgersson ovat tarkastelleet teoksessaan *The myth of success: the emergence and maintenance of a specialized gang unit in Stockholm* (2015) erikoistuneen jengiyksikön syntyä ja ylläpitämistä Tukholmassa. Lisäksi esimerkiksi Eriksson, Ekström, Vainik ja Kassman ovat käsitelleet tutkimuksessaan *Violence capital: On the framing and construction of a policy problem* (2022) Ruotsin rikoslain muutosta, jossa otettiin käyttöön väkivaltapäätöksen käsite vuonna 2016. Tutkimusta on tehty myös Ruotsin moottoripyöräjengeistä ja niiden linkittymisestä laajempaan rikollisuuteen (Rostami & Mondani 2017). Jengejä on tarkasteltu myös käsittelemällä ruotsalaisten katujengien rakennetta ja dynamiikkaa (Rostami & Leinfelt 2021) sekä tutkimalla nuorison muodostamia rikollisverkostoja ja jengien taustalla vaikuttavia sosiaalisia mekanismeja (Sarnecki 2001).

Viime vuosina ruotsalaisissa tieteellisissä tutkimuksissa ja opinnäytetöissä on käsitelty runsaasti katujengi-ilmiötä ja rikollisuutta mediassa. Sisällöllisesti aihepiirien keskiöissä ovat olleet esimerkiksi kannabiksen ja järjestäytyneen rikollisuuden yhteys ruotsalaisissa sanomalehdissä (Ekendahl, Månsson & Karlsson 2023), Ruotsin mediavälitteinen kuva kansainvälisissä medioissa (Linnander 2018), ruotsalaisen median gangstarap-keskustelu (Manner 2021) sekä median muodostama kuva jengirikollisten uhreista (Gustafsson & Laxström 2021). Ilmiö on kokonaisuudessaan median kontekstissa kuitenkin yhä myös Ruotsissa suhteellisen tutkimaton ja kärjistyvä ongelma. Ruotsissa myös omaa tutkielmaani vastaava näkökulma on herättänyt tutkimuksellista kiinnostusta. Ruotsalaisen samaa aihepiiriä käsittelevän tutkimuskentän kautta onkin mahdollista tunnistaa jo ilmiöstä olemassa oleva tieto sekä havaita mahdollisia tutkimusaukkoja.

Eryityisesti opinnäytetöissä on tutkittu ilmiötä runsaasti. Opinnäytetöiden motivaattorina on toiminut katujengi-ilmiön ja sitä sivuavien aihepiirien vakiintunut asema ruotsalaisessa uutismediassa. Ilmiö on esitetty suhteellisen uutena, tutkimattomana ja laajenevana ongelmana (Cannert & Onryd 2021). Poliitikkojen, asiantuntijoiden ja toimittajien mukaan Ruotsissa vallitsee jengirikollisuuden aalto, joka näyttäytyy uhkana maan turvallisuudelle, hyvinvoinnille sekä yhtenäisyydelle (Västilä & Widerfjell 2020). Samoin ruotsalainen gangstarap on saavuttanut viime vuosina menestystä ruotsalaisen musiikin alalla, ja siihen on linkittynyt

voimakkaasti kiihtynyt keskustelu jengirikollisuudesta sekä viittauksista väkivaltaan, huumeisiin ja rikollisuuteen (Manner 2021). Mediassa jengirikollisuutta kuvataan sekä yhteiskunnalliseksi ongelmaksi että kiireelliseksi kansalliseksi kriisiksi. Ruotsalainen yhteiskunta on ollut muutoksessa rikollisuuden yleisyyden sekä sen leviämisen suhteen, ja esimerkiksi aseellinen väkivalta on tullut yhä yleisemmäksi ja myös kasvanut viimeisten vuosien aikana (Lodin 2022). Ruotsissa jengirikollisuus on ollut jo pitkään ajankohtainen ja merkittävä aihe, ja se on saanut siten paljon huomiota myös mediassa. Onkin esitetty, että jengirikollisuus on noussut yhdeksi nykyajan suurimmista yhteiskunnallisista haasteista (Haraldson 2023).

Ilmiötä on lähestytty opinnäytetöissä laaja-alaisesti. Esimerkiksi laadullisen sisällönanalyysin keinoin sanomalehtiartikkelien avulla on pyritty selvittämään, miten ruotsalaiset uutismediat kuvaavat ja määrittelevät jengirikollisuutta agendan asettamisen ja kehystämisen teoriaa hyödyntäen. Lodinin (2022) tutkielman mukaan jengirikollisuutta on esitetty sanomalehtiartikkeleissa lähinnä negatiivisesti keskittyen haavoittuvien alueiden, nuorten miesten, ampumisten ja räppärien kuvaamiseen. Hänen tulostensa perusteella katujengin määritelmä ruotsalaisessa uutismediassa on epämääräinen ja siitä puuttuu selkeä kuvaus siitä, mistä ilmiössä on kysymys. Myös Manner (2021) on lähestynyt ilmiötä sisällönanalyysin keinoin tutkimalla, miten ruotsalainen gangstarap-keskustelu voidaan ymmärtää postmodernin moraalipaniikin ilmentymänä. Hänen tulostensa perusteella moraalit määrittää ruotsalaisen gangstarap-keskustelun agendan, mutta keskustelu ei heijasta moraalisten arvojen välittämisen konsensusta.

Isse (2021) on sosiaalisen konstruktionismin avulla analysoinut tutkielmassaan sitä, miten ruotsalainen media kuvaa jengirikollisuutta. Hän on tarkastellut, miten artikkelit esittivät ongelman poliittisesta, kulttuurisesta ja taloudellisesta näkökulmasta sekä miten ne esittivät syitä ja ratkaisuja jengirikollisuuteen. Hänen tuloksensa osoittivat, että poliittisista näkökulmista tiedotusvälineissä käsiteltiin maahanmuuttoa, segregatiota ja heikkoa kriminaalipolitiikkaa. Kulttuurisista näkökulmista käsiteltiin perheisiin perustuvia rikollisverkostoja, luokkaeroja ja työttömyyttä, ja taloudellisista näkökulmista esitettiin epätasaista taloudellista jakautumista ja sitä, että jengirikollisuuden ehkäisemiseksi tarvitaan isoja resursseja. Haraldson (2023) puolestaan on esittänyt diskurssianalyysillään, että useissa jengirikollisuutta käsittelevissä lehtiartikkeleissa ilmeni vahva yhteys huumekaupan, väkivallan ja ampumavälikohtausten välillä. Lisäksi ilmeni jengirikollisuuden ja sosiaalis-taloudellisesti epäsuotuisien alueiden välinen yhteys. Hänen tuloksensa osoittavat, että

rikollisten leimautuminen vaikuttaa siihen, että tietynlaiset yksilöt, jotka tulevat sosioekonomisesti haavoittuvilta alueilta, yhdistetään usein jengirikollisuuteen, sillä joukkotiedotusvälineet luovat ja luovat uudelleen stereotyyppisiä mielikuvia.

Sosiaalisen konstruktionismin teoriaan nojaten myös Västilä ja Widerfjell (2020) ovat käsitelleet tutkielmassaan diskurssianalyysin avulla keskusteluja jengiin liittyvän rikollisuuden kuvaamisesta tiedotusvälineissä. Heidän tavoitteenaan oli tutkia ja analysoida sitä, miten asianosaiset on esitetty diskurssissa, mitä ratkaisuja ongelmien ratkaisemiseksi ehdotetaan ja mitkä ryhmät nähdään ongelmallisina. Heidän analyysinsa mukaan jengirikollisuudesta käydyt keskustelut mediassa antavat poliitikoille usein tilaisuuksia puhua, mutta heidän käyttämänsä retoriikka ei ole neutraalia. Västilän ja Widerfjellin tutkielman mukaan artikkeleissa käyty keskustelu on muuttunut muukalaisvihamieliseksi. Kun poliitikot syyttävät maahanmuuttajia ja muita ”kulttuureja” jengirikollisuudesta, väestöön kohdistuvat lausunnot saattavat lisätä rakenteellista rasismia.

Cannert ja Onryd (2021) ovat tarkastelleet sitä, onko tiedotusvälineiden kuvauksessa jengirikollisten ampumisuhreista tapahtunut muutoksia vuosina 2015–2020. Heidän tulostensa perusteella tiedotusvälineiden kuvauksissa jengirikosten uhreista on tapahtunut muutoksia; johtopäätöksenä on, että vuonna 2020 uhrit kuvataan enemmän tekijän näkökulmasta, jolloin uhriksi joutuminen nähdään toissijaisena. Ottosson ja Silwer (2020) ovat tarkastelleet ilmiötä diskurssianalyysillä myös siitä näkökulmasta, miten nuorten rikollisuuden riskitekijöistä puhutaan Ruotsin valtakunnallisissa sanomalehdissä, miten ongelmat esitetään puheessa ja mitkä diskurssit rakentuvat taustaa vasten. Heidän tutkielmansa perusteella riittämätön lainsäädäntö, viranomaisten puutteet, maahanmuutto, mielenterveysongelmat, koulu, kulttuuri ja normit, sosioekonomiset olosuhteet, vapaa-ajan aktiviteettien puute sekä pyrkimys statukseen ja yhteisöön esitetään riskitekijöinä artikkeleissa.

Brolund ja Brolund (2021) ovat kriittisen diskurssianalyysin keinoin analysoineet, miten jengirikollisuutta kuvataan ruotsalaisessa ”liikkuvassa mediassa”, ja miten se vuorovaikutuksessa erilaisten valtakelijöiden kanssa heijastaa ja vaikuttaa erilaisiin yhteiskunnallisiin prosesseihin. Heidän tutkielmansa perusteella jengirikollisuuteen liittyvälle keskustelulle on ominaista vallitseva näkemys, jonka mukaan ankarammat rangaistukset ovat tarpeen järjestyksen luomiseksi. He ovat osoittaneet tutkielmassaan myös, miten sukupuolen, luokan, yhteiskuntaluokan, etnisyyden ja iän leikkauspisteet ovat vuorovaikutuksessa keskenään ja luovat monitahoista haavoittuvuutta nuorille rodullistetuille miehille.

Lisäksi Bergquist ja Gradin (2023) ovat kriittisen diskurssianalyysin avulla käsitelleet tutkielmassaan sitä, millä tavalla rikollisryhmiä ja jengien jäseniä rakennetaan ja asemoidaan uutismediassa. Heidän tulostensa perusteella ruotsalainen media konstruoi jengit häikäilemättömiksi ja väkivaltaisiksi, ja samoin jengien toimintaympäristö kuvataan huumeiden ja aseiden täyteisinä ”gangsteriympäristönä”. Heidän tulostensa mukaan myös miehet ovat näkyvin sukupuoli, kun media luo kuvaa jengiläisistä. Myös segregaaation, luokkaerojen ja heikon integraation katsotaan vaikuttavan jengiin kuulumiseen.

Katujengi-ilmiö on tutkimuskohteena ajankohtainen. Ruotsissa tapahtuneet ampumavälikohtaukset, räjähdykset ja jengiväkivalta sekä Suomessa ilmenneet jengitoimintaan yhdistetyt tapaukset ovat keskusteluttaneet paljon. Samoin jengiytymiskehitys on saanut suomalaisen yhteiskunnan pohtimaan kansallista turvallisuustilannetta uudella tavalla. Ilmiö on Suomessa tuore, joten Suomella ei ole omakohtaista kokemusta yhtä laajasti eskaloituneesta jengiytymiskehityksestä. Tietämys perustuukin siis pitkälti uutismedian tuottamaan informaatioon. Uutismedia rakentaa merkittäväällä tavalla kansalaisten kuvaa ympäröivästä yhteiskunnasta ja sen ilmiöistä, kuten katujengi-ilmiöstä ja ilmiön osa-alueista.

On perusteltua tarkastella, millaisiin tulkinta- ja esitystapoihin suomalainen uutismedia turvautuu käsitellessään katujengi-ilmiötä ja ilmiön osa-alueita. Suomalaisella tutkimuskentällä ei ole tarkasteltu katujengi-ilmiöön liittyvän mediadiskurssin kehitystä, saati kiinnitetty huomiota ilmiöstä uutisoinnin kehitykseen, laajentumiseen ja vakiintumiseen. Tutkimusperinne ei siis käsitä akateemista tutkimusta, jossa näitä uutisoinnin etappeja olisi tarkasteltu systemaattisesti. Tutkielmassani hyödynnetty tarkastelu on perusteltua myös jo siksi, että mediadiskurssi aihepiiristä ylipäätään on kehittynyt vuosien varrella ja se on käsittänyt erilaisia diskursseja. Katujengikeskustelun vakiintumisen ymmärtäminen edellyttää uutistekstien tarkastelua siitä näkökulmasta, millä tavoin ja millaisten uutisten kautta se on integroitunut merkittäväksi osaksi yhteiskunnallista keskustelua.

4 TUTKIMUSASETELMA

4.1 Tutkimuksen tavoitteet ja tutkimuskysymykset

Julkinen keskustelu vaikuttaa tulkinnoillaan ja esitystavoillaan siihen, miten ilmiö laajemmin yhteiskunnassa ymmärretään ja miten siihen mahdollisesti reagoidaan. Kehystämisen kautta julkinen keskustelu, kuten uutismedia, toimii siten sisällöntuottajana sekä agendan asettajana. Tutkielmassani tarkastelen, minkälaisena suomalainen katujengikeskustelu on näyttäytynyt Helsingin Sanomien lehtikirjoituksissa ajanjaksolla 3.1.2020-30.12.2023. Tutkimusten mukaan 69 prosenttia suomalaisista lukee uutismedioiden verkkolähteet kolmen itselleen tärkeimpien uutislähteiden joukkoon (Matikainen, Aslama & Jääsaari 2020, 17). Tutkielmani tavoitteet huomioiden on perusteltua tutkia media-aineistoa, sillä media-aineistot soveltuvat hyvin katujengiliikkeen kaltaisten uusien yhteiskunnallisten ilmiöiden tutkimiseen. Etenkin valtamedian kirjoitukset tunnutaan ottavan usein annettuna, joten lehtikirjoituksista koostettu media-aineisto on tutkielmani kannalta mielenkiintoinen ja myös hedelmällinen aineisto. Vaikka median luomat ja välittämät diskurssit tavoittavat vain harvoin sisällöllisesti ilmiöitä ja asioita, jotka ovat luonteeltaan sellaisia, ettei niiden logiikka avaudu stereotyyppisten käsitysten kautta (ks. esim. Häkkinen & Salasuo 2015, 12), on kuitenkin perusteltua tarkastella, millä tavalla katujengi-ilmiö näyttäytyy suomalaisessa mediassa keskustelussa.

Tutkielmani ensimmäisenä tavoitteena on tarkastella katujengi-ilmiön nousua ja sen mahdollista vakiintumista julkiselle agendalle. Agendan asettamisen viitekehys ja media-aineistot sopivat hyvin uusien yhteiskunnallisten ilmiöiden tutkimiseen. Pyrin ymmärtämään suomalaista katujengi-ilmiötä tarkastelemalla sen nousua julkiselle agendalle ja sitä koskevan julkisen keskustelun mahdollista vakiintumista Suomessa. Olen kiinnostunut katujengikeskustelun ajoittumisesta tutkimusperiodin aikana sekä siitä, minkälaiset tapaukset olivat lehtikirjoitusten keskiössä eri ajankohtina. Lisäksi olen kiinnostunut siitä, onko ylipäätään havaittavissa selkeää agendan asettumista ilmiön suhteen ja mikäli agendan asettuminen on paikannettavissa, niin milloin kehitys on tapahtunut ja mistä silloin keskusteltiin. Näiden ajatusten valossa analyysini ensimmäisessä osassa (luku 5.1) vastaan seuraavaan kysymykseen:

1. Millä tavoin katujengi-ilmiö nousi julkiselle agendalle Suomessa?

Kysymykseen vastaamalla saadaan vastaus siihen, miten katujengi-ilmiötä koskeva keskustelu on kehittynyt. Tulokset ilmentävät ilmiön asettumista julkiselle agendalle ja niiden kautta paljastuu, milloin ja millä tavoin katujengikeskustelu on mahdollisesti vakiintunut: millä tavoin keskustelu on määrällisesti kehittynyt tutkimusperiodin aikana, minkälaisista tapauksista keskustelu lähti liikkeelle, mistä uutisointiin, minkälaisia juttuja oli agendalla sekä millaiset tapaukset korostuivat lehtikirjoituksissa.

Tutkielmani toisena tavoitteena on tarkastella katujengi-ilmiötä koskevan keskustelun sisältöjä ja merkityksiä kehysanalyttisestä näkökulmasta. Uudet yhteiskunnalliset tilanteet ja ilmiöt vaativatkin usein eri aiheisiin linkittyvien viitekehysten vaihtamista sekä uusien todellisuutta vastaavien kehysten löytämistä. Kehystämisen avulla voidaan pyrkiä määrittämään sekä muotoilemaan yhteiskunnallisia ilmiöitä ja lisäksi tarjoamaan ongelmille ratkaisuja. On mielenkiintoista tarkastella, miten uudesta ilmiöstä puhutaan ja miten se käsitteellistetään. Tutkielmassani olen kiinnostunut siitä, onko julkisessa keskustelussa havaittavissa selkeitä tulkinnallisia kehyksiä. Mikäli kehyksiä on paikannettavissa, olen kiinnostunut siitä, minkälaisia kehykset ovat sekä siitä, täydentävätkö vai kilpailevatko kehykset keskenään. Lisäksi olen kiinnostunut siitä, onko lehtikirjoitusten pohjalta havaittavissa, että kehykset olisivat muuttuneet ajan kuluessa. Analyysini toinen osa (luku 5.2) vastaa siten kysymykseen:

2. Millaisista kehyksistä käsin katujengi-ilmiöstä on keskusteltu tutkimusperiodin aikana?

Toiseen tutkimuskysymykseen vastaamalla voidaan luoda kokonaiskuva siitä, millaisten teemojen kautta katujengi-ilmiöstä on keskusteltu eri tavoin kehystäen tutkimusperiodin aikana. Tämä mahdollistaa sen, että voidaan muodostaa kokonaiskuva Helsingin Sanomien katujengikeskustelusta ja tarkastella eroavaisuuksia agendalle nousun ajalta sekä sen jälkeiseltä ”vakiintumisen ajalta”.

4.2 Tutkimusaineisto

Tutkielmani aineisto on koostettu Helsingin Sanomien digitoiduista suomalaista katujengi-ilmiötä käsittelevistä lehtikirjoituksista rajatulla ajanjaksolla. Aineistoni tarkasteluperiodi käsittää ajanjakson 3.1.2020-30.12.2023, ja se koostuu yhteensä 292 lehtikirjoituksesta. Ajallinen rajaus juuri näihin vuosiin on perusteltua, sillä erityisesti keväällä 2020 alkaneen koronatilanteen jälkeen julkisessa keskustelussa käsiteltiin laajasti nuorten tekemiä vakavia

väkivaltarikoksia. Valitsemani ajanjakso kattaa myös kevään 2023 eduskuntavaalit, joissa katujengi-ilmiö nousi yhdeksi keskeiseksi vaaliteemaksi. Samalla ilmiö nousi esiin myös yhteiskunnallisena kysymyksenä. Aineiston rajauksen suhteen huomionarvoista on, että esimerkiksi vuosina 2018 ja 2019 hakusanoilla ”katujengi”, ”jengi” ja ”nuorisojengi” haettaessa tulokseksi tuli yhteensä ainoastaan 7 relevanttia osumaa. Tämän pohjalta rajattiin myös tutkimuksen tarkasteluperiodi, sillä Suomessa ilmiötä koskeva julkinen keskustelu lähti varsinaisesti käyntiin vuonna 2020.

Kotimaisen median kanavista tarkasteluuni on valikoitunut Helsingin Sanomat, sillä Helsingin Sanomat on mediana nauttinut jo pitkään roolia yleisen mielipiteen muodostajana sekä kansallisen agendan asettajana. Aineiston rajaaminen juuri Helsingin Sanomien uutisteksteihin on perusteltua, sillä se on merkittävä valtakunnan mediakanava. Se on myös Suomen laajalevikkisin sanomalehti, joka tavoittaa viikoittain lähes 1,9 miljoonaa suomalaista huomioidessa sekä paperiset painatteet että lehden digitaaliset versiot. (Media Audit Finland 2023.)

Agendan asettamista koskevan tutkimusteorian näkökulmasta Helsingin Sanomien kirjoituksilla on vaikutus ilmiöstä muodostuviin tulkintoihin, sillä Helsingin Sanomilla on keskeinen vaikutus koko mediakenttään sekä julkiseen agendaan. Voidaankin olettaa, että lehdessä käyty keskustelu kuvaa myös laajemmin yhtäältä ilmiön asettumista julkiselle agendalle ja toisaalta siihen liittyvän keskustelun sisältöjä, merkityksiä ja tulkintakehyksiä. Uutisoinnin voidaan siten katsoa heijastavan yhteiskunnassa käytävää julkista keskustelua. Sen avulla on mahdollista tehdä riittäviä yleistyksiä suhteessa tutkimuskysymyksiin, niin ilmiön agendalle nousun kuin siinä olevien kehysten näkökulmasta.

Yleisesti Helsingin Sanomien kaltaisten isojen kansallisten medioiden voidaan katsoa vaikuttavan merkittäväällä tavalla julkiseen agendaan. Helsingin Sanomat on mediana otollinen tarkastelulle myös siinä suhteessa, että erityisesti pääkaupunkiseutua on pidetty katujengi-ilmiöön linkitetyn rikollisuuden tapahtumapaikkana. Sekä katujengejä että nuorten vakavia väkivaltarikoksia koskevissa puheenvuoroissa ja uutisoinnissa on tyypillisesti viitattu erityisesti pääkaupunkiseutuun (Danielsson 2022, 8). On tosin huomioitava, että vaikka Helsingin Sanomat on merkittävässä roolissa suomalaisessa mediakeskustelussa, se ei edusta kokonaisuudessaan suomalaisen yhteiskunnan katujengikeskustelua. Aineistoni tarjoaa siis vain yhdenlaisen lähestymistavan rajaten samalla muita tarkastelulle mahdollisia aineistoja, kuten erityyppiset keskustelupalstat tai sosiaalisen median kanavat, tarkastelun ulkopuolelle.

On tärkeää huomioida, että eri alustoilla keskustelun sävy voi vaihdella merkittävästi. Uutismediaan verrattaessa esimerkiksi tarkasteltaessa erilaisia keskustelupalstoja voidaan huomata, että keskustelun sävy ja tavat käsitellä aihepiiriä usein vaihtelevat. Jo tämä vaikuttaa agendan asettamiseen ja siihen, millaisia keskusteluja on löydettävissä.

Tutkimusaineiston keruun suoritin lehden verkkosivuilla. Joihinkin uutisartikkeleihin pääsy edellyttää Helsingin Sanomien tilaamista, joten ilmaiseksi kaikkia uutistekstejä ei ollut mahdollista saada käyttöön. Tutkielmassani keskeisenä käsitteenä on katujengi. Tutkielmassani katujengi-ilmiö viittaa ilmiöön, jonka merkityssisältö julkisessa keskustelussa ei ollut tarkasteluajanjaksolla täysin vakiintunut. Alun perin tarkoitukseni oli käyttää aineistonani vain sellaisia tekstejä, joissa mainittiin katujengi-ilmiö, mutta koska tarkoitukseni on keskittyä ensisijaisesti nimenomaan ilmiölle annettuihin merkityksiin eikä niinkään itse katujengikäsitteeseen, tutkielmassani katujengi-ilmiötä käsitteleväksi ja ilmiöön viittaavaksi lehtikirjoitukseksi olen laskenut myös sellaiset uutistekstit, joissa on viitattu Suomessa tapahtuneeseen kehityskulkuun muillakin termeillä kuin itse sananmukaisella käsitteellä katujengi. Koska katujengi-ilmiöön on Helsingin Sanomien uutisteksteissä oletettavasti viitattu myös epäsuorasti mainitsematta itse katujengi-käsitettä, aineistonkeruussa on ollut perusteltua muodostaa lisäksi muita hakusanoja. Tutkielmani kerronnassa käytän kuitenkin ilmiöstä kattokäsitettä katujengi, sillä sitä on käytetty riittävän paljon uutisoinnissa kuvailtaessa tarkastelun kohteena olevaa ilmiötä.

Aineiston muodostamisessa ja sen keruuvaiheessa kävin läpi kaikki vuosien 2020–2023 hakusanoilla ”jengi”, ”nuorisoriikollisuus”, ”nuorisojengi”, ”katuväkivalta”, ”nuorisoväkivalta”, ”nuorisojoukko” sekä ”nuorisoporukka” Helsingin Sanomissa julkaistut kirjoitukset. Edellä mainittujen hakusanojen hyödyntäminen on perusteltua tutkielmassani, koska pyrkimyksenäni oli koostaa aineistoon myös sellaiset viittaukset katujengi-ilmiöön, jotka eivät ole suoraan löydettävissä hakusanalla katujengi. Itse sananmukaisen katujengi-käsitteen tarkastelu pelkästään ei siis olisi paljastanut kokonaisvaltaisesti ilmiöstä käydyn keskustelun tiheyttä, joten laajensin lopulta aineistoa ottamalla mukaan myös muita aihepiirejä pääosin käsitteleviä lehtikirjoituksia. Lopullisesta aineistostani jätinkin pois vain muutamat lehtikirjoitukset tarkasteluajanjaksolta. Tällaisia olivat selkeästi katujengi-ilmiöön kuulumatonta väkivaltatapausta, jääkiekko- ja jalkapallojengejä sekä muita selkeästi aiheeseen kuulumattomia teemoja käsitelleet kirjoitukset. Aineistooni valikoidut lehtikirjoitukset käsittelivät sellaisia aiheita, joista oli poimittavissa katujengi-ilmiöön yhdistettävissä olevia ulottuvuuksia, kuten esimerkiksi nuorten häiriö- ja ongelmakäyttäytymistä, katuväkivaltaa sekä

nuorten yleistä pahoinvointia sekä sen purkautumista. Aineisto kattaa siis hyvin vuosina 2020–2023 Helsingin Sanomissa kirjoitetut aihetta käsittelevät tekstit.

4.3 Tutkimusmenetelmät

Tutkimuksen kahteen pääkysymykseen vastataan analyysissa kahdella tapaa. Katujengi-ilmiön nousua ja sen vakiintumista julkiselle agendalle (tutkimuskysymys 1) analysoidaan määrällisen sisällön erittelyn keinoin. Katujengi-ilmiötä koskevan keskustelun kehyksiä (tutkimuskysymys 2) puolestaan analysoidaan laadullisella sisällönanalyysilla, joka toimii kehysanalyysin metodisena työkaluna. Tarkastelen määrällisen sisällön erittelyn avulla sitä, kuinka paljon, milloin, millä mittakaavalla ja minkälaista mediatilaa katujengi-ilmiölle Helsingin Sanomat ovat lehtikirjoitusten muodossa tuottaneet. Olennaista on, että esimerkiksi uutisjuttujen määrä mittaa tutkimuskohteen suhteellista painoarvoa median agendalla (Dearing & Rogers 1996, 18). Menetelmävalintaa voidaan perustella myös Dearingin ja Rogersin (1996, 62) ajatuksilla siitä, että tiedotusvälineiden agenda vaikuttaa jonkin asian julkiseen asialistaan asteittaisen prosessin kautta: kun tiedotusvälineiden viestejä jostakin asiasta esiintyy ajan mittaan yhä enemmän, yleisö vakuuttuu siitä, että asia on tärkeä. Julkinen agenda siis rakentuu hitaasti, ja joskus myöhemmin se katoaa.

Analyyttisenä työkaluna tutkimuksessani hyödynnän kehysanalyysia, jonka avulla voidaan tutkia sitä kuvaa, joka ilmiölle on mediassa rakennettu. Sen avulla voidaan tutkia merkityksiä, joita ilmiölle tuota kuvaa rakennettaessa on muodostettu. Kehysanalyysin toteutan tutkielmassani laadullisen sisällönanalyysin keinoin. Väliwerrosen (1996, 112) mukaan mediatekstien määrälliselle analyysille tyypillinen kokonaisuusien pilkkominen ja pilkottujen osien pohjalta tehtyjen luokittelujen yhdistely kokonaistulkinnaksi voi kadottaa herkästi tärkeitä asioita. Hänen mukaansa juuri kehyksen käsite tekee mahdolliseksi keskustelun syvärakenteiden analyysin ja kokonaisuusien hahmottamisen, jota pelkän määrällisen analyysin avulla on vaikea hahmottaa. Siksi omassa tutkielmassani on perusteltua, että tutkimukseni käsittää sekä aineiston määrällisen että laadullisen tarkastelun.

Seuraavassa alaluvussa 4.3.1 tarkastelen määrällistä sisällön erittelyä, joka mahdollistaa katujengi-ilmiötä koskevien tekstien kvantitatiivisen arvioinnin sekä systemaattisen aikajanallisen kuvauksen. Itse kehysanalyysia olen jo sivunnut luvussa 3 teoreettisesta

näkökulmasta, mutta alaluvussa 4.3.2 esittelen kehysanalyysiä sekä kehysten muodostamista tutkielmani metodologisesta näkökulmasta sekä sen toteuttamista sisällönanalyysin keinoin.

4.3.1 Määrällinen sisällön erittely

Sisällönanalyysi jaetaan sisällön erittelyyn ja sisällönanalyysiin. Sisällön erittely on analyysiä, jossa aineistoa kuvataan kvantitatiivisesti, kun taas sisällönanalyysissä aineistoa kuvataan sanallisesti pyrkien löytämään aineistosta merkityksiä. Määrällisellä sisällön erittelyllä tarkoitetaan aineiston analysoimista kvantifioiden ja sen avulla on mahdollista tarkastella kerätyn aineiston sisältöä numeroiden ja tilastojen avulla. Kvantifiointi kuuluu sisällön erittelyyn piiriin, mutta sitä voidaan hyödyntää laadullisen sisällönanalyysin apuna. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 119.) Sisällön erittelyllä voidaan esimerkiksi laskea lehtikirjoitusten esiintymistiheyttä sekä niiden kokonaismäärää. Sisällön erittelyn tulokset selkeyttävät ja jäsentävät aineistoa kokonaisuutena. Sisällön erittely mahdollistaa aineiston saannin helpommin käsiteltävään muotoon ja auttaa hahmottamaan paremmin sitä, millaisia aiheita aineistossani esiintyy. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2009.) Sisällön erittelystä koostettu tieto on mahdollista liittää tarkasteltavan ilmiön laajempaan kontekstiin.

Analyysini ensimmäisessä vaiheessa tavoitteenani on tarkastella katujengi-ilmiön nousua ja sen mahdollista vakiintumista julkiselle agendalle (tutkimuskysymys 1). Sisällön erittely tehdään kvantifioiden kaikkien aineistoni katujengi-lehtikirjoitusten ajallista jakaumaa sekä kirjoituksissa näyttäytyviä teemoja. Tutkielmassani aineisto on luokiteltu kuukausittain katujengikeskustelun ajallisen muutoksen tarkastelemiseksi. Kuukausitarkastelun avulla on mahdollista osoittaa katujengikeskustelun ajallinen muutos sekä sitä ohjaavien tekijöiden muuttuminen tutkimusperiodin eri vaiheissa.

Analyysini ensimmäisessä vaiheessa on seurattu katujengikeskustelun kehittymistä kolmella eri tasolla: ajallisella jakaumalla, juttutyypeillä ja omalla sisällöllisellä luokittelulla. Näin voitiin kuvata muutos katujengikeskustelussa sekä keskustelua ohjaavissa tekijöissä tutkimusperiodin eri vaiheissa.

Aineisto on luokiteltu juttutyypeittäin, joita ovat 1) uutiset, 2) pääkirjoitukset ja mielipidekirjoitukset sekä 3) muut jutut. Juttutyypeissä tapahtuvien muutoksen tarkastelu mahdollistaa keskustelun sisällöllisen tarkastelun: mikäli pelkän uutisoinnin lisäksi aiheesta alkaa ilmestyä pääkirjoituksia sekä muuta julkista keskustelua, se kertoo agendan asettumisesta

sekä aiheen vakiintumisesta julkiseen keskusteluun. Lehtikirjoitusten juttutyypin tarkastelu on tutkimuksessani relevanttia, sillä sen avulla voidaan osoittaa, mikäli aihepiiri on noussut julkiselle agendalle.

Ajallisen muutoksen ja juttutyypin tarkastelun lisäksi olen luonut oman luokitteluni koskien lehtikirjoitusten ensisijaista sisältöä seuraavan luokittelun mukaisesti: 1) katujengit, 2) nuorisirikollisuus yleisemmin, 3) nuorten häiriökäyttäytyminen, 4) järjestäytynyt rikollisuus, ja 5) Milan Jaff (ks. taulukko 1). Luokittelu on tehty aineistolähtöisesti. Sen perusteella nähdään, minkälaisen tapausten tai asioiden kautta ilmiö mahdollisesti nousi ja vakiintui agendalle. Luokittelu auttaa hahmottamaan ilmiön kokonaiskuvaa, eli siitä käytyä kirjoittelua sekä sen kehitystä Helsingin Sanomissa. Luokitteluni auttaa tarkastelemaan eri teemoja, jotka ovat paikannettavissa lehtikirjoituksista. Muodostamani luokittelu koostuu viidestä eri kattoteemasta, jotka linkittyvät katujengi-ilmiöön liitettävissä oleviin lehtikirjoitukseen.

Taulukko 1. Luokittelu ja lehtikirjoitusten lukumäärä kirjoitusten sisällön mukaan.

Luokittelu	Määrä aineistossa (ensisijainen / toissijainen)
Katujengit	221
Nuorisirikollisuus yleisemmin	97
Nuorten häiriökäyttäytyminen	43
Järjestäytynyt rikollisuus	20
Milan Jaff	25

Jokainen aineistoon kuuluvasta lehtikirjoituksesta (N=292) on liitetty jonkin edellä mainitun kattoteeman alle. Jokainen lehtikirjoituksista on sijoitettavissa ensisijaisesti yhden pääteeman alle, mutta esimerkiksi tällaisissa tapauksissa, joissa ensisijainen teema on näyttäytynyt erityisen tulkinnanvaraisena, osalla lehtikirjoituksissa voi olla myös toissijainen teema – jonka alle se on myös sijoitettavissa. Täten eri luokittelujen kokonaismäärä (N=406) näyttäytyy taulukossa 1 suurempana kuin aineiston lehtikirjoitusten kokonaismäärä.

4.3.2 Kehysanalyysi

Analyysini toisessa vaiheessa (luku 5.2) tavoitteenani on vastata siihen, millaisista kehyksistä käsin katujengi-ilmiöstä on keskusteltu tutkimusperiodin aikana (tutkimuskysymys 2).

Kysymykseen vastataan kehysanalyysin keinoin. Kehysanalyysi perustuu sosiologi Erving Goffmanin teoriaan kehyksistä (ks. luku 3.2). Kehysanalyysin ydin perustuu D'Angelon (2002, 873) mukaan neljään empiriseen tavoitteeseen, joihin yksittäiset tutkimukset pyrkivät vaihtelevasti. Nämä tavoitteet ovat hänen mukaansa a) tunnistaa temaattisia kokonaisuuksia, joita kutsutaan kehyksiksi, b) tutkia kehyksiä tuottavia taustaoletuksia, c) tutkia, miten uutiskehykset aktivoivat ja ovat vuorovaikutuksessa yksilöiden ennakkotietojen kanssa vaikuttaakseen tulkintoihin, tiedon muistamiseen, päätöksentekoon ja arviointiin sekä d) tutkia sitä, miten uutiskehykset muokkaavat yhteiskunnallisia prosesseja, kuten julkista mielipidettä ja poliittisia kysymyksiä.

Kehysanalyysin avulla on mahdollista tarkastella, millaisia näkemyksiä tietyistä aiheista muodostetaan. Lisäksi kehysanalyysin tehtävänä on eritellä eri kehysten välistä dynamiikkaa (Peräkylä 1990, 158). Tutkielmassani ymmärrän kehyksen mediatekstissä esitettävän asian ympäröinnin tapana. Goffmanin kehyksen käsitettä hyödyntäen ja Entmanin (1993) ajatuksia kehystämisestä apuna käyttäen analyysini toisessa vaiheessa pyrin hahmottamaan katujengikeskustelun kehyksiä aineistosta. Kehysanalyysin avulla pyrin tunnistamaan lehtikirjoituksista niiden keskeisiä elementtejä, ja kehysanalyysin avulla pyrin myös järjestämään näitä elementtejä. Kehysten muodostamistani ohjaa suuntaa antavasti Entmanin jäsenyyksiin pohjautuva teoriapohja kehysanalyysistä.

Kehysanalyyttistä tarkastelua toteutan tutkielmassani laadullisen sisällönanalyysin avulla. Sisällönanalyysiä voidaan pitää perusanalyysimenetelmänä, jota voidaan hyödyntää kaikissa laadullisen tutkimuksen perinteissä (Tuomi & Sarajärvi 2018, 103). Sisällönanalyysin avulla tarkastelen aineistosta muodostamieni kehysten sisältöä. D'Angelon (2002, 873) määritelmän mukaisesti tutkimuskohteenani on erityisesti kohdan a) mukaisesti kehyksiä aineistosta. Sisällönanalyysissa tutkimuksen keskiössä on sen perustuminen tulkintaan ja päättelyyn, jossa siirrytään empirisestä aineistosta kohti käsitteellisempää näkemystä tarkastelun kohteena olevasta ilmiöstä (Tuomi & Sarajärvi 2018, 127). Tutkielmassani sisällönanalyysin käyttäminen analyysimenetelmänä on perusteltua, sillä tarkoituksenani on selvittää, millaisena katujengi-ilmiö ja sille läheiset teemat näyttäytyvät sisällöllisesti Helsingin Sanomien lehtikirjoituksissa. Sisällönanalyysia onkin yleisimmin käytetty sanomalehtitekstien analysointiin, ja sen avulla voidaan tarkastella sanomalehtien tapaa kirjoittaa asioista (Grönfors 2011, 94).

Kehysanalyysia käytän sisällönanalyysiani ohjaavana metodologisena työkaluna. Sisällönanalyysin avulla voidaan pyrkiä sanallisesti kuvaamaan tekstin sisältöä sekä jäsentämään teksti selkeään muotoon menettämättä sen sisältämää informaatiota (Tuomi & Sarajärvi 2018, 122). Kehysanalyysi itsessään ei tarjoa näitä merkityksiä, sillä se ei ole varsinainen tutkimusmetodi, vaan tehokkaammin se toimii sovellettuna tutkimusaineistoni jäsentelyssä sisällönanalyysilla. Aineiston selittämisen keinona hyödynnetään siis kehysanalyysin käsitteitä ohjaamaan tulkintaa. Työstän aineistoani pelkistäen, yhdistäen ja luokitellen aihetta koskettavista lehtikirjoituksista merkityskokonaisuuksia ja teemoja. Pyrin tarkastelemaan, millaisia jäsennyksiä ja toistuvuuksia aineiston sisältä on löydettävissä. Analyysiprosessissa on tärkeää huomioida, että pelkästään luokittelut ja järjestelyt itsessään eivät ole sellaisenaan tuloksia, vaan konstruoin itse niiden pohjalta tutkimukseni johtopäätökset. Sisällönanalyysilla kerätty aineisto saadaan nimittäin vain järjestetyksi johtopäätösten tekoa varten. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 117.)

Tutkielmani kehysanalyytisessä tarkastelussa päädyin tarkastelemaan ainoastaan kommentteja, pää- ja mielipidekirjoituksia sekä muita uutisteksteistä poikkeavia kirjoituksia (N=57). Uutistekstit olen siis jättänyt kokonaan pois kehysanalyytisestä tarkastelustani. Rajaus on perusteltua, sillä edellä mainittujen kategorioiden kirjoitukset tarjoavat todennäköisemmin laajempaa näkökulmaa kehysten paikantamiseen. Kehykset tulevat heikosti esiin uutisteksteissä, sillä ne eivät sisällä varsinaista keskustelua aihepiiristä. Uutisteksteistä poikkeavat kirjoitukset usein syventyvät ilmiöön perusteellisemmin ja voivat näin tarjota myös ainutlaatuisia näkökulmia ja mahdollistaa mielenkiintoisten havaintojen tekemisen. Koska kommentit, pää- ja mielipidekirjoitukset ja muut erikoisjutut tarjoavat monipuolisempia näkökulmia sekä vaihtelevia lähestymistapoja verrattaessa tavanomaisiin uutisteksteihin, koen tämän hedelmälliseksi rajaukseksi omalle tutkimukselleni. On mielekkäämpää rajata kehysanalyysi sellaisiin lehtikirjoituksiin, joissa esiintyy tapahtumista uutisointia laajempaa keskustelua ilmiöstä. Tämä liittyy olennaisesti myös agendan asettumiseen ja siihen, kun nimenomaan aihepiiristä käydyn keskustelun kehyksiä halutaan tarkastella kehysanalyysilla.

Kehysten muodostaminen ja aineiston luokittelun apuväline on tässä tutkielmassa laadullisen tutkimuksen analysointiin kehitetty ohjelmisto, NVivo. Ohjelmisto on suunnattu kirjoitetun tekstiaineiston läpikäymiseen. Tutkielmassa käytetään tarkalleen ottaen NVivo 14 -ohjelmaa. Kyseessä on kvalitatiivinen aineistonkäsittelyohjelma, jonka tarkoituksena on auttaa laadullisen analyysin tietojen hallinnoinnissa sekä aineiston läpikäymisessä. NVivo helpottaa kehysanalyysin tekemistä, sillä sen avulla on mahdollista merkitä muistiin tutkielman kannalta

merkittäviä kohtia sekä palaamaan niihin analyysin edetessä. Analyysini alkoi siitä, että syötin aineistoni eli Helsingin Sanomien lehtikirjoitukset NVivoon. Tämän jälkeen vuorossa oli tutkimusaineiston järjestely luettavampaan muotoon.

Aloitin kehysanalyysini lukemalla aineistoani läpi useampia kertoja hahmotellen samalla Helsingin Sanomien katujengikeskustelun laajempia linjoja sekä sen risteäviä käsityksiä. Tarkastelin sitä, mitkä aiheet ja teemat toistuivat. Analyysini edetessä uusia luokkia ilmeni analyysin edetessä, ja jokaiselle olennaiselle sitaatille määriteltiin yksi tai useampi luokka, jotka koodasin NVivoon. Luokittelin aineistokatkelmia aihepiireittäin mahdollisimman kuvaavasti. Ajatuksenani oli, että yksityiskohtaisia luokitteluja voitaisiin yhdistellä tunnistamalla, mitkä luokittelusta muodostaisivat kokonaisvaltaisempia teemoja, eli kehyksiä. Tässä vaiheessa paikansin aineistosta eri teemoja, jotka olivat nuorisokulttuuri, nuorten ongelmakäyttäytyminen, nuorten pahoinvointi, ryöstöt, rikollisuuden keskittyminen, nuorten väkivalta- ja rikoskäyttäytyminen, huumeet, Milan Jaff, segregatio ja marginalisaatio, maahanmuutto, ennakkoluulot ja syrjintä, järjestäytynyt rikollisuus, ulkopuolinen uhka, Ruotsin tie, jengikäsitteen välttely, jengi-ilmiön vieraus, jengi-ilmiön ”vähättely/hyssyttely” sekä katujengi-ilmiön tunnistaminen. Näiden kautta ilmiötä jäsennettiin.

Edellä mainittujen teemojen pohjalta muodostin analyysin laajemmat kokonaisuudet. Aineistosta poimitut teemat jaettiin laajempiin teemakokonaisuuksiin, jotka määrittelin omiksi kehyksikseen. Sisällönanalyysin avulla muodostin kehysten pohjalta kehysanalyttisen analyysirunkoni, jossa erittelin kehysten alle keskeisiä sisältöjä ja teemoja, joita kehysten alle kuuluvissa lehtikirjoituksissa esiintyi. Kehyksiä muodostin viisi; 1. Nuorisokulttuurin kehys, 2. Nuorisorikollisuuden kehys, 3. Yhteiskunnallisten syiden ja keinojen kehys, 4. Rikollisuus yhteiskunnallisena kysymyksenä -kehys sekä 5. Jengi-ilmiön kehys.

Huomionarvoista on, että aineistosta muodostamani neljä kehystä eivät ole katujengi-ilmiöstä käydyn keskustelun ainoat kehykset. Kehykset ovat omia valintojani tutkijana aineiston käsittelystä: kehysten jaottelun olisi voinut toteuttaa myös toisin, ja löytämäni kehykset perustuvat tutkimuksessani käyttämäni aineistoon. Tässä tutkielmassa aineistostani paikannettavien kirjoitusten ei odoteta asettuvan ainoastaan yhden kehysten sisään, vaan sen sijaan muodostamani kehykset voivat esiintyä samojen kirjoitusten sisällä eri painoituksin (Simola 2008, 39).

Kehysten muodostamisprosessiani ohjasivat aineistosta poimittavissa olevat sisällöt sekä kehystämisen teoreettinen pohja. Kun olin määrittänyt kehykset, kävin aineistoni läpi vielä uudestaan yksi kehys kerrallaan. Kiinnitin huomioni erityisesti siihen, miten jengi-ilmiötä perusteltiin tai jäsennettiin keskustelussa kulloisenkin kehyksen alla. Esillä olivat sekä ajatukset nuorista yksilöinä ja yhteiskuntaa koskettavat teemat, että rikollisuutta ja sosiaalisia ongelmia koskettavat teemat. Aineistosta hahmottui jo ensimmäisillä lukukerroilla toinen koko aineistoa ja kaikkia kehyksiä läpileikkaava teema, joka käsitti katujengi-ilmiöstä uutisoinnin muutoksen koskien jengikäsitteen käytön muotoutumista ja ilmiön tunnistamista suomalaisen yhteiskuntaan. Aineistossa jo neljän vuoden aikavälillä oli havaittavissa muutoksia koskien ilmiön käsittelyä julkisessa keskustelussa. Tutkielmassani kehykset liittyvät vahvasti valitsemani ajanjakson aikana tapahtuneisiin muutoksiin sekä yhteiskunnallisiin tilanteisiin, kuten esimerkiksi vuoden 2023 eduskuntavaaleihin. Tähän nähden aineistossa käytiin monipuolista keskustelua katujengi-ilmiöstä.

4.4 Tutkimusetiikka

Tutkimuksen eettiset kysymykset kulkevat mukana koko tutkimusprosessin ajan (TENK 2024). Samoin tutkimuksen uskottavuus perustuu siihen, että tutkija noudattaa tutkimuksessaan hyvää tieteellistä käytäntöä (Tuomi & Sarajärvi 2018, 150). Vaikka media-aineistot, kuten lehtikirjoitukset, ovat usein helposti saatavilla, se ei poista tutkimuksen eettisen harkinnan kysymyksiä. Tutkimusta tehtäessä onkin aina huomioitava mahdolliset eettiset haasteet sekä niiden vaikutukset tutkimuksen kulkuun. Samoin tutkijana on tarpeen tarkastella omaa positiota kriittisesti suhteessa tarkastelun kohteena olevaan ilmiöön. Tutkijana oman position paikantaminen on siis tärkeää myös lehtikirjoituksia analysoitaessa.

Helsingin Sanomien lehtikirjoitukset ovat aineistona luonnollisia eli aineisto on syntynyt ilman tutkijan vaikutusta niiden syntymiseen (Alasuutari 2011, 84). Luonnollisen aineiston vahvuutena voidaankin pitää sitä, ettei se ole syntynyt tutkijan ”painostuksesta” tai hänen aikomuksestaan hyödyntää sitä tutkimustarkoituksiin. Koska aineiston lehtikirjoitukset ovat kaikille Helsingin Sanomien tilaajille julkisesti saatavilla, erillinen tutkimusluvan hakeminen ei ole ollut tämän tutkielman kohdalla tarpeen. Lisäksi koska tutkimus perustuu Helsingin Sanomien tekstimuotoiseen aineistoon, siihen ei myöskään sisälly esimerkiksi haastateltaviin tai heidän kohteluunsa kytkeytyviä tutkimuseettisiä ongelmia liittyen esimerkiksi henkilötietojen käsittelyyn. Henkilötietojen käsittelyyn, tiedon arkaluontoisuuteen ja

tietosuojaan liittyvät kysymykset eivät ole omassa tutkielmassani keskeisiä, sillä koska kyseessä on julkinen aineisto, se ei sisällä sellaista tietoa. Aineisto koostuu enimmäkseen toimittajien kirjoituksista, jotka saattavat sisältää asiantuntijoiden, viranomaisten ja poliitikkojen kannanottoja tarkasteltavaan ilmiöön. Voin myös olettaa, että Helsingin Sanomien toimitukseen kirjoituksensa lähettäneet ovat myös tutustuneet uutiskanavan käyttöehtoihin sekä tiedostavat sen, että heidän kirjoituksiaan saatetaan käyttää tutkimustarkoituksiin.

Tutkimusetiikan suhteen analyysia laatiessa on huomioitava, että myös kehysten erittely on aina tulkinnanvaraista. Omien arvovalintojeni ja näkemysteni pohdinta onkin tärkeää tehtäessä tulkintoja tekstin perusteella. Myös tekstianalyysissa olennaista on avoimuus, sillä esiin nostetaan erilaisia tulkintavaihtoehtoja. Olennaista on, että tehdyt tulkinnat perustellaan ja ne kiinnitetään teksteissä näkyviin valintoihin. (Heikkinen 2020, 18.) Tutkijana omat ennakkoolettamukseni vaikuttavat esimerkiksi siihen, millaisia kehyksiä muodostan (Horsti 2005, 51).

Sosiaalisen konstruktionismin (Berger & Luckmann 1966) käsitettä peilaten on myös huomioitava kielen todellisuutta tuottava rooli, sillä tutkija tekee kirjoittamalla tutkimansa ilmiön todelliseksi sekä olemassa olevaksi. Mikäli tekstin sanoo merkitsevän tai tarkoittavan jotain, tulkinta on analyysissa myös osoitettava eli ankkuroitava tekstipintaan, tekstissä näkyviin valintoihin (Heikkinen 2020, 41). Siksi tutkimuskirjoittamisella on myös eettinen ulottuvuus. Tutkielmassani tarkoituksena ei ole pyrkimys ehdottomaan totuuteen siitä, että katujengi-ilmiöstä ja nuorten liikehdinnästä piirtyvä kuva Helsingin Sanomissa edustaisi kaikkea julkista keskustelua. Sen sijaan tarkoitukseni on tuoda uutta näkökulmaa tarkasteluun esittelemällä omat tulkintani koskien katujengi-ilmiöön linkittyvää lehtikirjoittelua sekä lisätä samalla ymmärrettävyyttä tutkimaani ilmiötä kohtaan. Laadullisessa tutkimuksessa yleistettävyydestä ei voidakaan puhua täysin samalla tavalla kuin kvantitatiivisessa tutkimuksessa. Sen sijaan kyse on siitä, että tutkittavasta ilmiöstä voidaan saada vihjeitä muiden vastaavien tapauksien tutkimiseen.

5 ANALYYSI

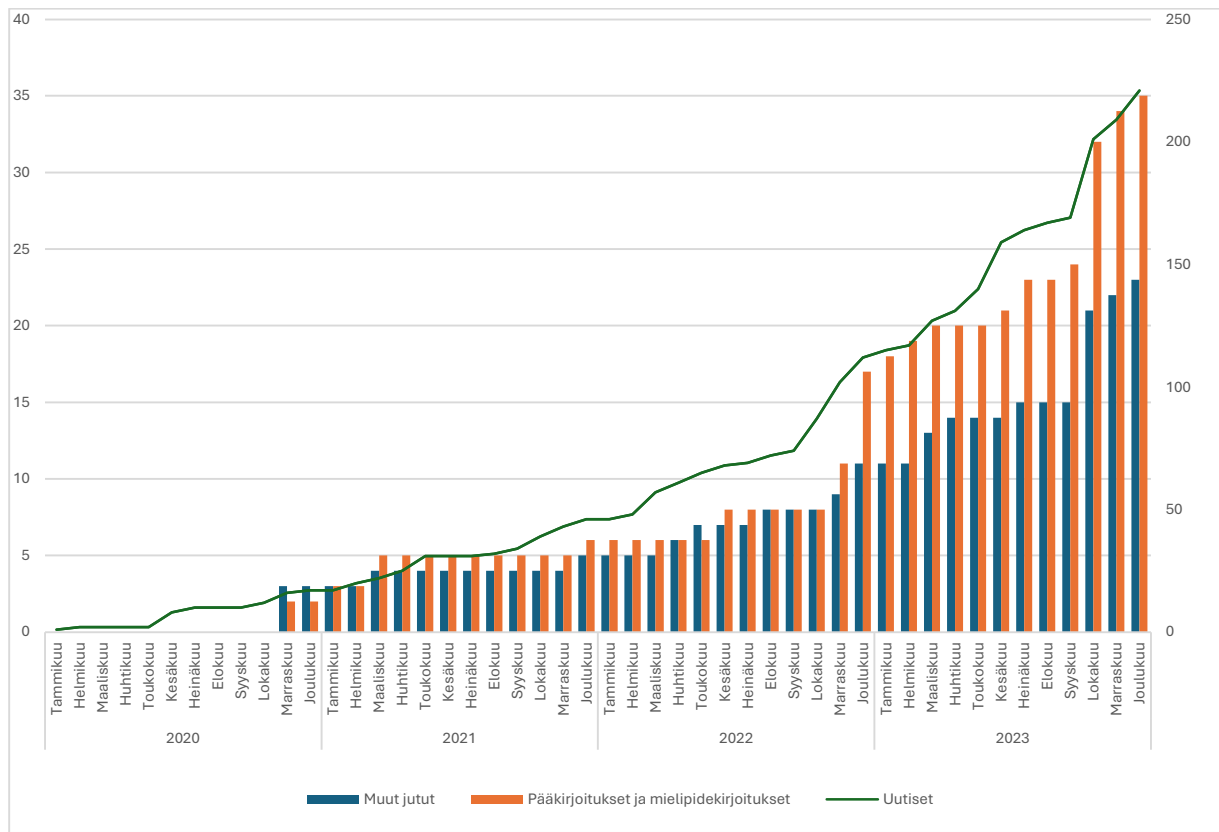
Tässä luvussa käyn läpi analyysini osat vaihe vaiheelta. Analyysini käsittää sekä määrällisen että laadullisen lähestymistavan. Luvussa 5.1 käyn läpi määrällisen sisällön erittelyn tuloksia ja luvussa 5.2 esitän ja perustelen aineiston pohjalta muodostamani kehukset.

5.1 Katujengi-ilmiön nousu ja vakiintuminen

Kuviossa 1 on kuvattu katujengi-ilmiön kehitys Helsingin Sanomien lehtikirjoituksissa tutkimusperiodin aikana. Tuloksista on nähtävissä, että vuodet 2020 ja 2021 käsittivät vielä ilmiön uutisoinnin suhteen hiljaisia jaksoja. Tammikuuta 2022 lukuun ottamatta on havaittavissa, että aihepiiri on ollut Helsingin Sanomien lehtikirjoitusten otsikoissa joka kuukausi loppukesästä 2021 lähtien. Vielä vuoden 2021 aikana ilmiöstä keskustelu näyttäytyi satunnaisena, ja esimerkiksi vuoden 2021 kesä- ja heinäkuun ajaksi keskustelu ilmiöstä hiljeni kokonaan. Tällöin juttuja ei julkaistu lainkaan. Syksyllä 2021 ilmiö nousi taas vähitellen uutisotsikoihin, kun alettiin uutisoimaan enemmän katujengeistä ja arvaamattomista nuorisoporukoista. Dearingin ja Rogersin (1996, 62) ajatuksiin viitaten toistolla on vaikutus siihen, että ilmiö nousee julkiseen keskusteluun, sillä se antaa yleisölle viitteitä asian tärkeydestä. Uutismedialla on kumulatiivinen vaikutus, joka perustuu toistuvan viestin aiheen kasautuvaan vaikutukseen vaikuttaen julkiseen agendaan. Kun tiedotusvälineet käsittelevät kuukausittain hyvin samankaltaisia aiheita, samankaltainen mediajulkisuuden määrä luo ymmärrystä asian tärkeydestä julkisella agendalla. (ks. luku 3.1.) Katujengi-ilmiö nousi vähitellen laajemmin julkiseen keskusteluun loppuvuonna 2021, ja vuoden 2022 lopussa puolestaan on havaittavissa selkeä nousu. Vuoden 2022 joulukuussa eduskunnan oppositio teki hallitukselle välikysymyksen nuoriso- ja katujengirikollisuuden torjumisesta maahanmuutto- ja kriminaalipoliittisin keinoin (VK 6/2022 vp).

Julkisen agendan asettumisen kohdalla merkittävää on median vaikutuskyky muokata yhteiskunnallisen keskustelun esityslistaa eli agenda. Vaikutus voi näyttäytyä sekä tiettyjen yhteiskunnallisten aiheiden esiin nostamisena että huomiotta jättämisinä. Uutistoimitukset vaikuttavatkin päivittäisillä valinnoillaan voimakkaasti siihen, mihin kysymyksiin, ongelmiin ja mahdollisuuksiin kansalaiset kiinnittävät päivittäin huomiota. (ks. McCombs 1997, 433.)

Kuvio 1. Katujengikeskustelun kehitys juttutyypeittäin Helsingin Sanomien lehtikirjoituksissa 3.1.2020–30.12.2023, kumulatiivinen lukumäärä.

Uutisoinnissa on piikkejä, jotka heijastavat katujengikeskustelun käännekohtia. Vuoden 2022 syksystä alkaen myös keskustelu on ollut jatkuvaa (pää- ja mielipidekirjoitukset, muut jutut) ja sen piikit noudattavat samaa kaavaa uutisoinnin kanssa. Syksyllä 2022 yksittäisen lehden yli 15 lehtikirjoituksen määrä antaa viitteitä aiheen vakiintumiseen eli siihen, että ilmiö on ollut tuolloin jatkuvasti agendalla. Tämän jälkeen ilmiöstä uutisointi onkin ollut Helsingin Sanomissa vakituinen ilmiö. Jo pelkästään uutisjuttujen määrä mittaakin tutkimuskohteen suhteellista painoarvoa median agendalla (ks. esim. Dearing & Rogers 1996, 18).

Dearingin ja Rogersin (1996, 78) näkemyksiin viitaten ilmiön tärkeyttä kasvattaa uutisoinnissa useimmiten niin sanottu ”trigger event”, joka voidaan mieltää toimintakäskyksi, joka auttaa joukkotiedotusvälineitä hahmottamaan ja käsittelemään ilmiötä, ja siten myös kiinnittämään siihen kansalaisten huomion. Lähtökohtaisesti laukaiseva tapahtuma yksinkertaistaa monimutkaisen asian luonteen muotoon, jonka yleisö voi helpommin ymmärtää. Trigger event voidaan ymmärtää liikkeellepanevana voimana, joka auttaa asiaa nousemaan nopeasti agendalle. Trigger eventit ovat usein kokoluokaltaan suuria, mutta huomionarvoista on, että pienetkin tapahtumat saattavat vaikuttaa ratkaisevalla tavalla agendaan, mikäli ne assosioituvat informaation vastaanottajien mielessä johonkin laajempaan ilmiöön. (ks. luku 3.1.) Mikäli

esimerkiksi julkisuudessa on puhuttu siitä, että kaduilla liikkuminen ei ole enää yhtä turvallista, yksittäinen nuorten katuväkivaltatapaus laukaisee helposti yleisön mielenkiinnon ja täten lisää uutisointia siitäkin huolimatta, että Suomessa nuorison rikoskäyttäytyminen vaikuttaisi tutkimusten (esim. Kaakinen & Näsi 2021) mukaan olleen pitkään laskussa.

Kuviosta 1 on nähtävissä, että ilmiötä koskettavat lehtikirjoitukset alkoivat pääosin tapahtumien raportoinnilla eli uutisoinnilla. Tämä on nähtävissä tarkasteltaessa erityisesti vuosia 2020 ja 2021. Vuodenvaihteen molemmin puolin kuitenkin ilmeni uutistekstien lisäksi vähitellen myös ilmiöstä käytyä keskustelua. Aiheet koskettivat esimerkiksi väittelyä nuorisorikollisuudesta ja sen kehityksestä. Samoin nuorisoväkivalta ja sitä ruokkiva syrjäytyminen, juurettomuuden ja osattomuuden kierre keskusteluttivat mediassa. Tämän jälkeen Helsingin Sanomien kirjoituksissa kirjoituksen osalta näyttäisi olleen hiljaisempaa uutisoinnin ulkopuolisen keskustelun osalta. Huomionarvoista on, että erityisesti vuoden 2022 loppupuolella kirjoitukset sisälsivät aiempaa enemmän katujengikeskustelua, käsittäen erityisesti vertailua Ruotsissa tapahtuneeseen kehityskulkuun. Kiivaimmat keskustelut käytiin koskien järjestäytyntä huumekauppaa sekä nuorison keskuudessa leviävää alistusväkivaltaa, ryöstöjä ja erilaisia pahoinpitelytapauksia. Kirjoituksissa esiintyi tuolloin myös keskustelua esimerkiksi rikosoikeudellisen vastuun ikärajan laskemisesta.

Koska median rinnalla agendan muodostamisessa vaikuttavat myös monet muut toimijat, kuten esimerkiksi poliitikot (ks. Kunelius 2003, 142–143), ilmiön nousu poliittiseen keskusteluun ja erityisesti jengirikollisuuden nousu kevään 2023 keskeiseksi vaaliteemaksi eduskuntavaalien alla voidaan tulkita olevan merkittävässä roolissa agendan asettumisessa.

Katujengit nousivat julkiseen keskusteluun ennen eduskuntavaaleja omana vaaliteemanaan sekä vaalien jälkeen, kun uutta hallitusta muodostettiin. Katujengikeskustelun esiintyminen eduskuntavaalien yhteydessä ilmentää jengi-ilmiön kehityskaarta katujengien olemassaolon kieltämisestä kohti tunnustettua yhteiskunnallista ilmiötä ja ongelmaa. Toisto eri medioissa saa aikaan sosiaalisen luonteen ja alkaa näin ohjata yksilön käsityksiä representoimansa ilmiön luonteesta (Sakki ym. 2014, 325). Koska yhteiskuntamme on tekstualisoitunut, siten myös eri tekstien merkitys on korostunut vallankäytössä (ks. Heikkinen 2020, 15). Lehtikirjoitukset sisälsivät myös ajatuksia jengikäsitteen hajanaisuudesta ja siitä, kuinka katujengejä ei tulisi sekoittaa muihin läheisiin ilmiöihin, kuten nuorten koulu- ja katuväkivaltaan. Tämä on yhdistettävissä siihen, kuinka eronteko tavanomaisen nuorisorikollisuuden ja katujengien välillä on ollut haastavaa, sillä ne limittyvät toisiinsa ja niistä puhutaan usein rinnakkain (ks.

luku 2.2.1). Muita puhuttelevia aiheita lehtikirjoituksissa olivat katujengioikeudenkäynnit ja niiden johtohahmot.

Kuvio 1 havainnollistaa hyvin katujengikeskustelun kehityksen kumulatiivista luonnetta, mikä puolestaan osoittaa sen, että aihe on lehtikirjoituksissa laajentunut yksittäisistä tapauksista kokonaisvaltaisempaan keskusteluun. Tätä voidaan pitää indikaattorina siitä, että ilmiö on lyönyt läpi uutismediassa. Kehitys viittaa ilmiön systemaattiseen esiintymiseen sekä sen yhteiskunnallisen merkittävyyden tunnustamiseen. Erityisesti lokakuussa 2023 esiintyvä yli 35 lehtikirjoitusta kuvaava piikki ilmentää katujengi-ilmiön vakiintumista ja agendalle nousemista. Kuvioista 1 on nähtävissä ilmiön vakiintuminen ja agendalle nouseminen eli kehitys siihen, kun kyseessä ei ollut enää pelkästään yksittäisistä tapahtumista raportointia tai keskustelua.

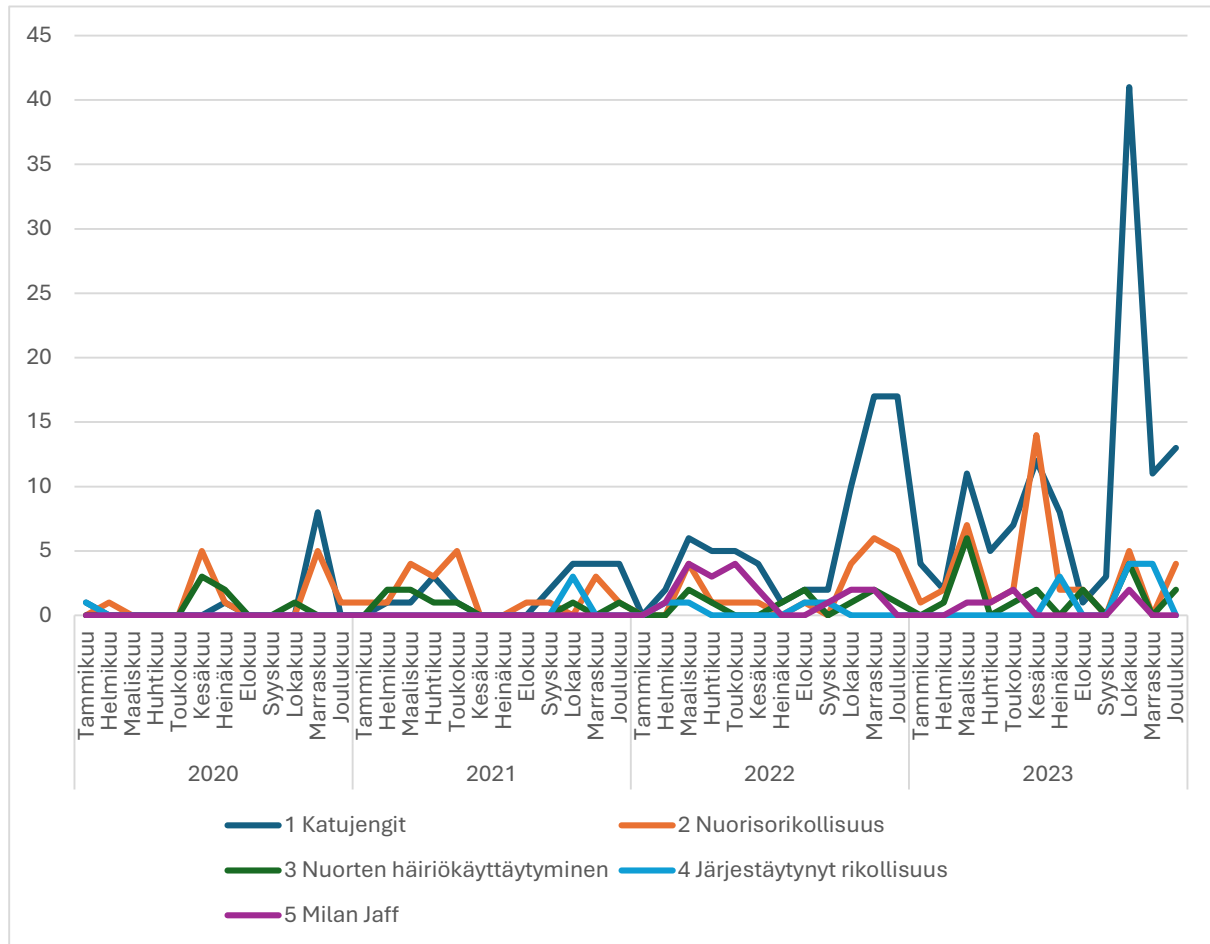
Koska uutismedian kontekstissa agendan asettaminen voidaan ymmärtää prosessina, jossa perinteinen uutismedia välittää tärkeimpinä pitämänsä asiat julkiselle agendalle (ks. luku 3.1), katujengi-ilmiön kohdalla on ilmeistä, että aihe näyttäytyi yhteiskunnallisesti merkittävänä teemana. Sekä uutisoinnissa että lehden erikoiskirjoituksissa näkyy kasvava kiinnostus ilmiötä kohtaan. Kun aiheen näkyvyys tarkastelujakson alkupuoliskolla vuosina nojaa pitkälti yksittäisten tapausten raportointiin, näyttäytyy tarkastelujakson keskivaiheilta eteenpäin kantavana teemana myös yhteiskunnallisessa keskustelussa, kun uutiskynnyksen ylittymisen lisäksi lehteen alettiin kirjoittamaan syventäviä juttuja aiheesta. Tulokset kertovat siitä, että aihe on lyönyt läpi suomalaisessa uutismediassa, sillä se on näyttäytynyt uutisten lisäksi laajasti pää- ja mielipidekirjoituksissa, kommentteissa ja muissa aiheeseen keskittyneissä erikoisjutuissa.

Myös lehtikirjoitusten sisällöissä on havaittavissa muutosta tarkasteluajanjaksolla. Kuvio 2 osoittaa ilmiötä koskevien lehtikirjoitusten kehityksen aihealueittain. Aihealueet voidaan jakaa viiteen luokkaa, jotka ovat 1. katujengit, 2. nuorisorikollisuus, 3. nuorten häiriökäyttäytyminen, 4. järjestäytynyt rikollisuus ja 5. Milan Jaff.

Vuosien 2020 ja 2021 aikana jutut käsittelivät pääosin nuorten häiriökäyttäytymistä ja nuorisorikollisuutta yleisemmin. Tämä on linjassa sen kanssa, että jengikäsitteen käyttöä välteltiin vielä 2010-luvun loppupuoliskolla ja siitä keskusteltiin käyttämällä vaihtoehtoisia käsitteitä, kuten nuorisorikollisuutta yleisemmin (ks. luku 2.1.2). Vaikka itse katujengikeskustelu oli tuolloin vielä hyvin vähäistä, Ruotsin tilanteen vaikutuksesta jo vuonna 2020 uutisoitiin sekä nuorisojengi-ilmiöstä että katuväkivallasta. Sananmukaisen ”katujengi” -

käsittelyn välttelyä on ollut havaittavissa tutkimusperiodin alussa. On esitetty, että vuodesta 2021 lähti vähitellen liikkeelle tapahtumavyöhyke, joka johti ampumisiin Espoossa ja Vantaalla, isoon poliisioperaation Helsingissä, uutisointiin katujengeistä ja drill rapista, keskusteluihin eduskunnassa sekä huoleen Ruotsin tiestä (ks. Helsingin Sanomat 2023a).

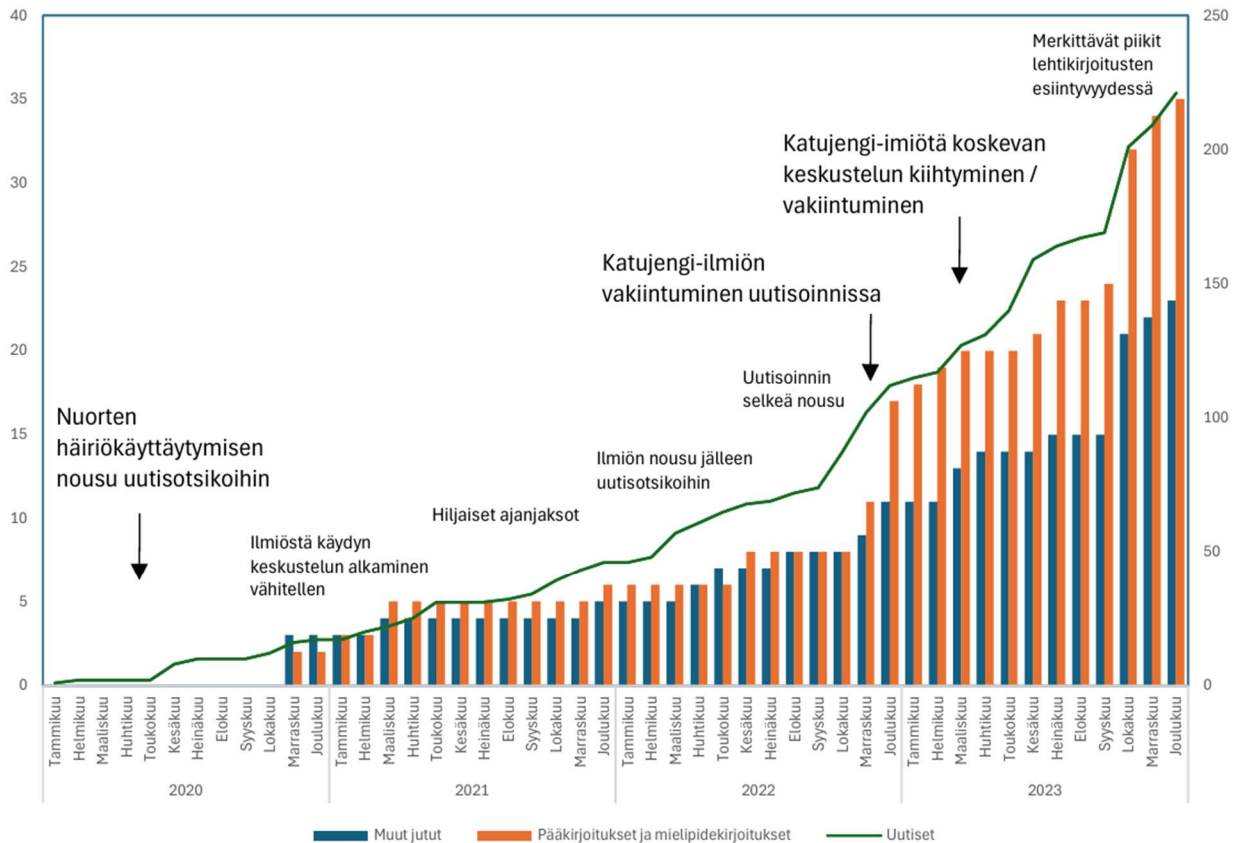
Kuvio 2. Lehtikirjoitusten kehitys sisällöllisesti 3.1.2020–30.12.2023.

Kuvio 2 ilmentää, kuinka vuonna 2022 lähtien ilmiöstä keskustelun tavat ovat lähteneet kehittymään eri suuntiin. Edellä mainittujen teemojen ohelle – ja hieman jo vuoden 2021 loppupuolella – keskusteluun nousi enemmän mukaan juttuja järjestäytyneestä rikollisuudesta, katujengeistä sekä katujengipomoksi luonnehdittua Milan Jaffia käsitteleviä kirjoituksia. Suurimmalla volyyymilla katujengeistä keskusteltiin syksyllä 2023. Tuolloin ilmiö sai poikkeuksellisen paljon mediahuomiota, ja se erottuu aineistossakin puhuttaneimpana luokkana. Kingdonin (1984) näkemyksiin viitaten tietyt tapahtumat tai kriisit voivat aiheuttaa sen, että jokin aiemmin huomiotta jäänyt asia nousee nopeasti agendalle. Näiden tapahtumien avulla aiemmat ideat voivat tulla uudelleen esiin ja johtaa muutoksiin. Tämäkin liittyy siihen, kuinka erilaisissa medioissa runsaasti toistetut kuvat ja kuvastot saavat sosiaalisen luonteen ja

alkavat näin ohjata yksilön käsityksiä representoimansa ilmiön luonteesta (ks. Sakki ym. 2014, 325). Huomionarvoista kuitenkin on, että vaikka vuonna 2023 erityisesti katujengit olivat jatkuvasti agendalla, kirjoituksia esiintyi kaikkien luokitteluni käsittävien teemojen alla.

Kuvio 3. Katujengi-ilmiöstä keskustelun kehityksen yleiskuva.

Kun tarkastellaan yleisesti sitä, millä tavoin katujengi-ilmiöstä on kirjoitettu Helsingin Sanomien lehtikirjoituksissa tutkimusperiodin aikana, voidaan huomata, että ilmiön asettumisessa julkiselle agendalle on havaittavissa erilaisia vaiheita. Kuvio 3 tiivistää ilmiöstä uutisoinnin kehitystä sekä sen kautta vähitellen myös yhteiskunnallisen keskustelun alkua. Agendalle asettuminen vie aikansa ja se tapahtuu vähitellen asteittain. Kun tiedotusvälineiden viestejä jostakin asiasta esiintyy ajan mittaan yhä enemmän, samalla myös yleisö vakuuttuu siitä, että asia on tärkeä. (Dearing & Rogers 1996, 62.) Lehtikirjoitusten esiintyvyydessä ja julkaisuutiheydessä on havaittavissa selkeä kehitys, sillä lehtikirjoittelu alkoi uutisoinnilla ja uutisointi on sisältänyt välillä taukoja. Välillä on havaittavissa uutispiikkejä, mutta keskustelu on alkanut viiveellä.

Tärkeä lehtikirjoitusten kehitystä määrittävä tekijä on myös niiden teema, sillä vuodesta 2022 lähtien katujengikeskustelu lähti kehittymään eri suuntiin. Tuolloin keskusteluun nousi enemmän mukaan myös juttuja järjestäytyneestä rikollisuudesta ja erityisesti katujengeistä, huomioiden niihin liittyvät oheisilmiöt. Myös käsitteen käytössä on löydettävissä selvä muutos: vuosien 2020 ja 2021 jälkeisten hiljaisten ajanjaksojen jälkeen kirjoitukset ovat vahvasti keskittyneet sananmukaiseen käsitteeseen katujengi sen sijaan, että lehtikirjoituksissa hyödynnettäisiin enää vaihtoehtoisia käsitteitä.

Katujengi-ilmiön kontekstissa ensimmäiset uutisoinnit olivat merkittäviä, mutta aiheen pysyminen pinnalla edellytti lisä uutisointia ja sitä, että tapauksia käsiteltiin jatkuvasti mediassa. Kriittisenä pisteenä voidaan pitää loppuvuotta 2021, kun katujengi-ilmiö nousi vähitellen laajemmin julkiseen keskusteluun ja alkoi vakiintumaan lehtikirjoituksiin. Tähän liittyy olennaisesti Ruotsin tie -keskustelu ja ilmiöön liittyvän terminologian yhdenmukaistuminen. Vuoden 2022 lopussa puolestaan on havaittavissa selkeä nousu mediakeskustelussa. Keskustelun yleistymisen kautta aihe nousi siten myös politiikan asialistalle, joka näkyi myös julkisella agendalla. Aluksi katujengi-ilmiö nousi julkisen agendan keskiöön, minkä vaikutuksesta se nousi myös poliittiselle agendalle. Siten se samalla jälleen ruokki ilmiön käsittelemistä julkisella agendalla lisää. 2020-luvun jengi-ilmiön vakiintumista uutisointiin voidaan verrata myös Salasuon ja Seurin (2024, 24–25, 30–31) ajatuksiin siitä, kuinka heidän mukaansa kolmen ajanjakson (jengikeskustelun alkusysäys, jengikeskustelun aallonharja ja jengikeskustelun tasaantuminen) aikana ja niiden kautta jengikäsitteen merkitys rakentui ja vakiintui suomalaisessa sanomalehdistössä 50-luvun lopulta 60-luvun puoliväliin.

Katujengi-ilmiöstä käydyn keskustelun muutos implikoi tarpeesta tutkia ilmiötä laadullisesti, ja tämä ohjaakin analyysini kohti seuraavaa vaihetta, jossa siirryn katujengi-ilmiön kehyksiin.

5.2 Katujengikeskustelun kehykset

Tutkielmassani toisena tutkimuskysymyksenäni on se, millaisista kehyksistä käsin katujengi-ilmiöstä on keskusteltu tutkimusperiodin aikana. Analyysini lähtökohtana toimii kehysanalyysin idea, jonka pohjalta muodostan aineistostani kehykset. Pohjimmiltaan tekstianalyysi – ja omassa tutkielmassani kehysanalyysi – on merkitysten analysointia. Valinnat ovat aina merkitysvalintoja, ja tekstianalyysi näyttää, mitä on valittu, millaisia merkityksiä valinnat tuottavat ja miten ne niitä tuottavat. (Heikkinen 2020, 34.) Esimerkit

mediakeskustelusta olen valinnut siten, että ne havainnollistavat hyvin kunkin kehysten sisältöä.

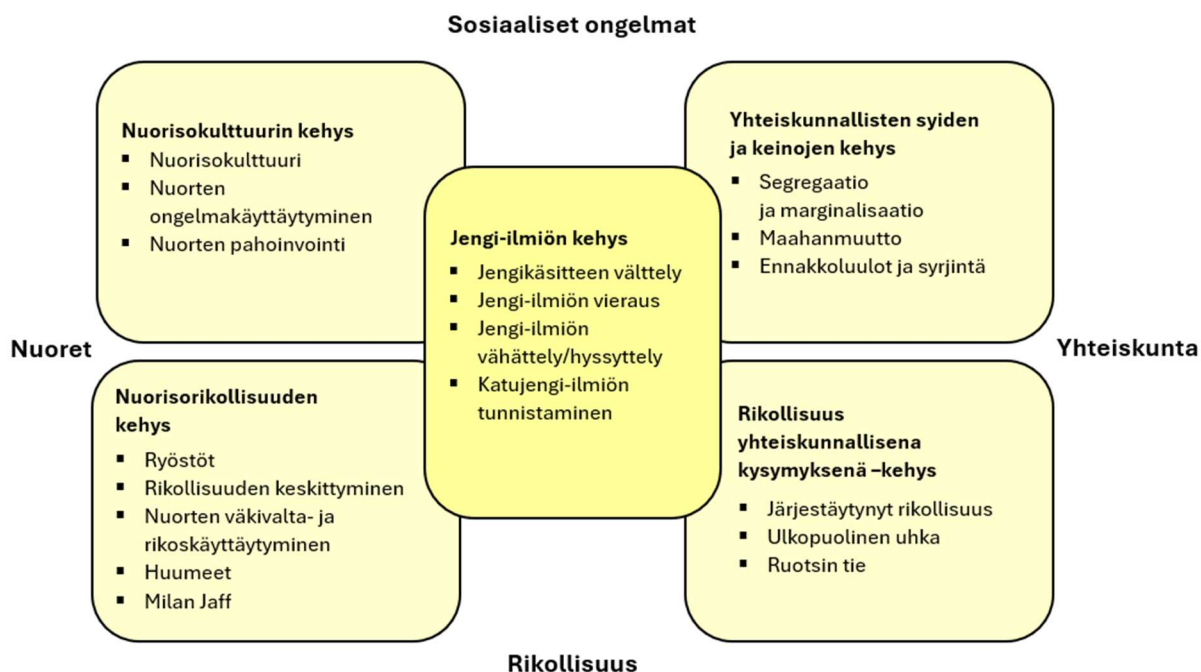
5.2.1 Kehykset ja niiden ajoittuminen

Aineistosta paikannettavien teemojen perusteella muodostin yhteensä viisi kehystä, jotka ovat seuraavat: 1. nuorisokulttuurin kehys, 2. nuorisorikollisuuden kehys, 3. yhteiskunnallisten syiden ja keinojen kehys, 4. rikollisuus yhteiskunnallisena kysymyksenä -kehys sekä 5. jengi-ilmiön kehys. Muodostamiani kehyksiä voidaan havainnollistaa kuviossa 4 esitetyn nelikentän ulottuvuuksien avulla.

Entmanin (1993, 52) ajatuksia mukaillen kaikissa kehyksissä määritellään ongelmia, diagnosoidaan syitä, tehdään moraalisia päätelmiä sekä ehdotetaan parannuskeinoja. Kehykset voivat täyttää näistä edellä mainituista tarkoituksista joko yhden tai useamman. (ks. luku 3.2.) Kuten kuvio 4 havainnollistaa, keskustelu katujengi-ilmiöstä jakautuu yhtäältä nuoret – yhteiskunta -akselille, jossa tarkastelun keskiössä on nuorten asema ja heidän suhteensa sosiaaliin ilmiöihin ja yhteiskunnallisiin kehityskulkuihin. Tällä akselilla tarkastellaan muun muassa nykynuoruuden yhteiskunnallisen todellisuuden kysymyksiä, kuten nuorten osallisuuden ja identiteetin muodostumisen kokemuksia, pahoinvoinnin ja ongelmakäyttäytymisellä oireilun kysymyksiä sekä nuorten elämään vaikuttavia yhteiskunnallisia rakenteita. Jakolinja tekee näkyväksi sen, miten kyseiset teemat heijastuvat katujengi-ilmiöön.

Toisaalta keskustelu jakautuu rikollisuus – laajemmat sosiaaliset ongelmat -akselille. Tämä ilmentää katujengi-ilmiötä sekä puhtaasti rikollisuutena että laajempiin sosiaaliin ongelmiin, kuten eriarvoisuuteen, liittyvänä ilmiönä. Keskustelu käsittää laajempien sosiaalisten ongelmien vaikutusta rikollisuuden kehittymiseen sekä sen, missä määrin katujengi-ilmiö näyttäytyy oireena yhteiskunnan laajemmista rakenteellisista epäkohdista. Itse jengi-ilmiön kehys paikantuu päällekkäin jokaisen neljän muun kehysten kanssa, jonka vuoksi jengi-ilmiö määritetty näiden ympärillä olevien kehysten avulla.

Kuvio 4. Katujengi-ilmiön kehysten teemoittain rakentuminen.

Katujengi-ilmiön mediakehysten kohdalla on havaittavissa ajallinen trendi koskien sitä, mitkä kehyksistä korostuvat kunakin tarkasteluajanjakson aikana. Tarkasteluajanjakson alkupuolella keskustelua käytiin pääosin nuorisokulttuurin- ja nuorisorikollisuuden kehyksistä käsin. Jengi-ilmiön kehysten kontekstissa käsitteen ”katujengi” välttelyä on ollut havaittavissa tutkimusperiodin alussa. Tämä näkyy erityisesti vuoden 2020 kirjoituksissa. Kuitenkin paljon huomiota keränneet nuoriin liittyvät väkivaltarikokset pitivät keskustelua pitkään yllä. Erityisesti vuoden 2021 alussa esiintyi paljon keskustelua siitä, esiintyykö Suomessa jengiytymistä ja mitä jengi-ilmiöllä tarkoitetaan. Näkyvästi esillä oli epäily ja spekulointi siitä, onko Suomessa jengiytymistä vai ei tai täytyykö esimerkiksi määritelmät järjestäytyneestä rikollisuudesta.

Vuoden 2021 lopussa jengi-ilmiön olemassaoloa ei kielletty, ja keskustelu pyöri jengi-ilmiöön liitettyjen tapahtumien ympärillä. Lehtikirjoituksista on poimittavissa ajatuksia siitä, että jengiytyminen on Suomessa ilmiö. Samoin huolipuhetta esiintyy huomattavasti siitä, kuinka jengiytyminen on turvallisuutta uhkaava ilmiö. Vuonna 2022 uutismediassa seurattiin esimerkiksi tiiviisti jengeihin liittyvää oikeudenkäyntiä, tuomioiden asettamista ja sen seurauksia, käsitellen helsinkiläistä ja espoolaista katujengiä. Myös viittaukset järjestäytyneeseen rikollisuuteen ovat esillä. Vuoden 2022 loppupuolelta lähtien uutisoinnin selkeän nousun ja ilmiön vakiintumisen kautta (ks. kuvio 3) ilmiöstä keskustelun kehykset lähtivät selkeimmin muodostumaan eri suuntiin, ja tällöin kehysten teemoista nousi enemmän

mukaan monipuolisempaa keskustelua useista eri kehyksistä käsin. Keskustelua käytiin paljon esimerkiksi jengi-ilmiön ennaltaehkäisyn kysymyksistä, ja ilmiö nousi esiin myös poliittisella agendalla. Eduskuntavaalien tienoilla puolueet pyrkivät aktiivisesti saamaan mediatilaa koskien katujengi-ilmiötä.

Suurimmalla volyymilla katujengeistä keskusteltiin syksyllä 2023 (ks. kuvio 2), ja tällöin keskusteltiin erityisesti yhteiskunnallisten syiden ja keinojen sekä rikollisuus yhteiskunnallisena kysymyksenä -kehyksistä käsin. Jengikeskustelussa pohdittiin monipuolisesti syitä jengiytymiseen, ja mediassa esillä olivat eri asiantuntijat, kuten tutkijat, poliisi ja poliitikot. Agendan asettumisen kanssa samaa linjaa noudattaa myös ilmiön tunnustaminen ja käsitteen käytön yleistyminen lehtikirjoituksiin. Jengi-ilmiön kehysten kontekstissa on siis aluksi havaittavissa enemmän jengi-ilmiön vierauteen ja -käsitteen käyttöön liittyvän hyssyttelyn ja vähättelyn teemoja, kun taas tarkasteluajanjakson edetessä kehysten sisällä korostuvat jengi-ilmiön tunnistamisen teemat.

Kukin kehys sisältää eräänlaisia teemoja, jotka liittyvät laajempaan kehykseen, johon ne kuuluvat. Nuorisokulttuurin kehys käsittää nuorisokulttuurin, nuorten ongelmakäyttäytymisen ja nuorten pahoinvoinnin alateemat. Nuorisorikollisuuden kehys puolestaan sisältää alateemat ryöstöt, rikollisuuden keskittyminen, nuorten väkivalta- ja rikoskäyttäytyminen, huumeet ja Milan Jaff. Yhteiskunnallisten syiden ja keinojen kehys sisältää segregaaion ja marginalisaation, maahanmuuton ja ennakkoluulojen sekä syrjinnän alateemat. Rikollisuus yhteiskunnallisena kysymyksenä -teema koostuu järjestäytyneen rikollisuuden, ulkopuolisen uhan ja Ruotsin tien alateemoista. Jengi-ilmiön kehys kaikkia muita kehyksiä risteävänä kehysenä sisältää jengikäsitteen välttelyn, jengi-ilmiön vierauden, katujengi-ilmiön tunnistamisen ja jengi-ilmiön vähättelyn ja hyssyttelyn alateemat.

Seuraavaksi analysoin muodostamieni kehysten sisältöä tarkemmin kehys kerrallaan. Esittelen, millä tavoin kehys ilmenee aineistossani ja miten nämä eri kehykset eroavat toisistaan sisällöllisesti.

5.2.2 Kehysten sisällöstä

5.2.2.1 Nuorisokulttuurin kehys

Nuorisokulttuurin kehys ilmentää yleistä keskustelua nuorten ongelmakäyttäytymisestä ja pahoinvoinnista sekä käsittää keskustelua nuorisokulttuurin eri elementeistä. Kehys paikantuu aiempaan suomalaista jengiytymisilmiötä koskettavaan tutkimuskirjallisuuteen (ks. luku 2.1.2). Nuorisokulttuurin kehysten sisällä teemoista korostuvat nuorisokulttuuria heijastaen nuorison suhde nyky maailmaan, nuorten ongelmakäyttäytyminen sekä nuorten pahoinvointi.

Nuorisokulttuurin kehyksessä jengi-ilmiö ja siihen liittyvä nuorten käyttäytyminen näyttäytyy nuoruuteen ja nuorisokulttuuriin liittyvänä luonnollisena ilmentymänä. Siinä korostuvat jengien ja rikoksia tekevien nuorten erillisyys esimerkein siitä, kuinka ”*väkivaltaa ja jengitappeluita on ollut kaikilla vuosikymmenillä*” (teksti 55 liitetaulukossa 2, jatkossa viitataan vain viittaamalla kyseiseen tekstiin) ja kuinka ”*katuväkivaltaa on ollut aina*” (teksti 9). Ajatuksena on, että aina on ollut olemassa nuoria, jotka näpistelevät ja ratkaisevat ongelmansa väkivallalla. Olennaista on, ettei paniikkiin ole tarvetta, sillä vain pieni osa nuorista tekee rikoksia ja niin on ollut aina ennenkin (teksti 29). Tämä on linjassa sen kanssa, että nuoruuteen liitetään usein kuuluvaksi oman identiteetin etsiminen ja rajojen kokeileminen (ks. luku 2.2). Tässä kehyksessä nyky nuoriin suhtaudutaan myönteisesti ja korostetaan suurimman osan nuorista olevan kunnollisia sekä sitä, että nykypäivän nuorisokulttuuri ei ole rikoksia ihannoivaa.

Keskeinen ajatus nuorisokulttuurissa on, että nuoret osallistuvat siihen eri tasoilla. Toisaalta tiedostetaan, että tiettyihin nuorisotyyleihin liittyy rikollisen elämäntavan ihannointi, esimerkiksi roadman-tyylin ihannointi, ja myös rikoksien tekeminen. Se ei kuitenkaan liity jengiytymiseen. Jotkut saattavat olla mukana vain pintapuolisesti, ottaen vaikutteita esimerkiksi tietynlaisesta vaatetyylistä, kun taas vain pieni joukko päätyy omaksumaan rikollisen elämäntavan. ”*Jotkut hakee vaan roolia, jotkut yrittää leikkiä jotain mitä ne ei ole, ja jotkut menee vähän yli*” (teksti 9). Katujengi-ilmiöön yhdistettyä ”roadman-tyyliä” esimerkiksi rinnastetaan muoti-ilmiöksi tai ”trendiksi” samaan tapaan kuin mitä roikkuvat housut olivat aikaisemmin (teksti 9). Onkin esitetty, että Suomessa katujengien kulttuuria näyttää gangstarap-kulttuurin lisäksi yhdistävän Isosta-Britanniasta peräisin oleva niin kutsuttu roadman-kulttuuri (ks. luku 2.1.2). Myös ajatus siitä, että sellaiset nuoret, jotka ovat tosissaan mukana rikollisessa toiminnassa, eivät juurikaan hengaa esimerkiksi ostoskeskusten käytävillä muiden nuorten

kanssa, ovat läsnä (teksti 9). Nuoret saattavat ilmentää arjessaan ulkoisia elementtejä esimerkiksi muodin kautta ilman, että kyseessä olisi rikollisuuteen kiinnittyminen tai sen varjopuolien ihailu.

Nuorisokulttuuria koskevalle keskustelulle tyypillistä on, että vaikka nuorten tekemät puukotukset ja katujengit ovat olleet tiheään tahtiin esillä uutisissa, nuoria ei tulisi pelätä. Nuorison ongelmakäyttäytymisestä puhutaan paljon, mutta määrä ei ollut tilastojen mukaan kasvanut. Yhä pienempi osa suomalaisnuorista tekee rikoksia ja rikoksia harjoittaviin jengeihin kuuluu nuorista marginaalisen pieni osa. ”*Rikollisuudesta ei ole muodostunut nuorisokulttuuria*” (teksti 29). Esimerkkejä annetaan esimerkiksi nuoruuden rutiinien muutoksista ja siitä, että nykyään nuorilla on elämässään aiempaa enemmän rikollisuudelta suojaavia tekijöitä. Ajatus on linjassa sen kanssa, että viimeisen vuosikymmenen aikana keskeisenä havaintona on ollut nuorisorikollisuuden laskusuuntainen kehitys (Kaakinen & Näsi 2021; Baumer, Cundiff & Luo, 2021).

Esillä on ajatuksia siitä, että nuorten väkivaltainen käyttäytyminen on vähentynyt. Tätä selitetään muun muassa sillä, että nuorten päihteiden, etenkin alkoholin, käyttö on vähentynyt. ”*Umpihumalassa oleminen ei ole enää niin cool*” (teksti 9). Tämä ei kuitenkaan tarkoita, etteikö päihdyttäviä aineita käytettäisi. ”*Perseiden vetämisen*” ihannoinnin sijaan syyt ovat nykyisin syvemmällä nuorten mielenterveysongelmissa. Alkoholin sijaan lääkkeiden ja huumeiden käyttö näkyy ja helppo saatavuus näkyvät kaduilla. (teksti 9.) Suomen Poliisin katujengi-määritelmän mukaan ryhmät harjoittavatkin usein rikollista toimintaa, kuten huumausainekauppaa (luku 2.1.2). Nuorisokulttuurin kehyksessä sivutaan myös sitä, kuinka ”*huumeiden käyttö liittyy psyykkisten ongelmien lisääntymiseen*” (teksti 33).

Nuorisokulttuurin kehyksessä korostuvat ajatukset siitä, kuinka nuorten ongelmakäyttäytymisen, etenkin ryöstöjen, lisääntyminen herättää huolta ja on saanut vanhemmat puuttumaan entistä enemmän lastensa menemisiin. Vanhemmat tuntuvat pelkäävän entistä enemmän lapsiensa turvallisuuden puolesta ja kertovat esimerkiksi ”*rajoittavansa lastensa kulkemista ryöstöjen pelossa*” (teksti 47). Aseet ja raaistunut väkivalta ovat ilmiössä uusia piirteitä, ja ne ovat syventäneet yhteiskunnallista huolta. Aseisiin viitataan kuitenkin lähinnä ohimennen, ja rikollisuuden sijaan toimintaa kuvataan ennemmin ”*statuksen hakemisena*” (teksti 9). Samoin ”*provokaatio ja ase kädessä heiluminen kertovat ehkä lopulta enemmän harkintakyvyn puutteesta ja kuumalla käyvästä luonteesta kuin häikäilemättömistä*

rikollispomoista” (teksti 30). Ilmiöstä puhutaan ohimenevänä vaiheena perustellen sitä esimerkiksi korona-ajasta ylipääsemisenä sekä rikoksista ulos kasvamisella.

Ongelmakäyttämisen suhteen keskustelua on käyty siitä, kuinka nuorten polku kohti tulevaisuutta on vaarassa katketa. Paikannettavissa ovat ilmiön yhteiskunnalliseen merkitsevyyteen liittyvät osa-alueet. *”Tilastoissakin väitteille väkivallan lisääntymisestä on tukea”* (teksti 55). Tämä liittyy havaintoon siitä, että vuosien 2020 ja 2021 aikana tuli ilmi erityisen paljon alaikäisten tekemiä vakavia väkivaltarikoksia (Danielsson 2022, 18). Näkemykset siitä, kuinka *”nuorten väkivaltainen ja rikollinen käytös on erittäin huolestuttava ja ratkaisuja vaativa ongelma”* (teksti 56), ovat läsnä. Kehyksessä sivutaan myös kouluissa tapahtuvaa nöyryytystä ja koulukiusaamista sekä kouluväkivaltaa (teksti 55). Myös ajatukset siitä, että joissain tapauksissa rikoksilla oirehtivat nuorten ryhmät saattavat omaksua tulevaisuudessa jengimäisiä käytösmalleja, ovat näkyviä tässä kehyksessä. Ilmiön esiintymistä ja sen kehittymistä Suomessa verrataan esimerkkeihin Ruotsin katujengeistä. (teksti 29.) Huoli liittyy nuorisorikollisuuden ja katujengi-ilmiön läheisyyteen; vaikka ilmiöinä nuorisorikollisuus ja katujengit voidaan erottaa toisistaan, on hyvä tiedostaa, että tulevaisuudessa alaikäiset rikoksenteelijät saattavat päätyä katujengeihin ja näistä voi ajan kanssa kehkeytyä järjestäytyntä rikollisuutta (ks. luku 2.2.1).

Nuorisokulttuurin kehyksessä lisääntynyt nuorten pahoinvointi esitetään kirjoituksissa faktana, jolla perustellaan ongelmakäyttämistä nuorisokulttuurin ilmentymänä. Isoina teemoina ovat mielenterveyden haasteet ja ajatukset siitä, kuinka *”nuorten syrjäytymisestä ja esimerkiksi päihdeongelmista on voitava käydä yhteiskunnallista keskustelua”* (teksti 1). Kehyksessä esiintyvät ajatukset siitä, että *”kun nuorilla on tekemistä ja harrastuksia, ei ole tarvetta jengiytymiseen”*. Olennaista on huolehtia nuorten mielenterveydestä ja ehkäistä syrjäytymistä. (teksti 31.)

Ajatukset sosiaalialan ammattilaisten tekemästä työstä syrjäytymisen ja pahoinvoinnin ehkäisemiseksi korostuvat (teksti 17), ja etenkin ajatus siitä, kuinka jengiytymisen ja väkivallan raaistumiseen on vaikeaa puuttua, mikäli ilmiön juurisyytä ei huomioida. Ongelmakäyttämisen suhteen painottuvat myös yksilön neuropsykiatriset haasteet, huono-osainen perhetausta ja traumaattiset kokemukset rikoksen uhrina (teksti 29). Samoin lastensuojelun toimet näyttävät yhtenä keinona puuttua jengiytymiskehitykseen. Keskustelussa tuodaan esiin huomio nuorisorikollisuuden kasvun ja lastensuojelun kriisin samanaikaisuudesta (teksti 17). Nuorten kohtaama näköalattomuus johtaa epätoivoon ja

epätoivo rikollisuuteen. Myös korona-ajan vaikutusta nuorten ongelmakäyttäytymiseen ja heidän kokemaansa pahoinvointiin pohditaan. Mainontoja esiintyy siitä, kuinka ”*tuoreet nuorisoriikollisuuskyselyn tulokset osoittavat, että nuorten vakavat väkivalta- ja viharikokset ovat koronapandemian aikana lisääntyneet*”. (teksti 8.) Tämänkin voi katsoa olevan linjassa sen kanssa, että alle 21-vuotiaiden epäilty väkivaltariikollisuus on kääntynyt nousuun vuosien 2020–2021 aikana (Vauhkonen 2022, 172).

Kehyksessä korostuvat ajatukset polarisoitumisen kiihtymisestä ja siitä, kuinka heikossa asemassa oleville kasaantuu entistä enemmän vaikeuksia. Näkemykset siitä, kuinka ”*toivon puuttuminen on etenkin Ruotsissa noussut yhdeksi lasten ja nuorten radikalisoitumisen ja äärimmäisen väkivallan piiriin ajautumisen juurisyyksi*” (teksti 50) ovat läsnä. Nuorisokulttuurin kehyksessä sivutaan maahanmuuttajataustaisten yksilöiden kokemusmaailmaa ja sitä, että kun yhteiskunnallinen keskustelu ”*polarisoituu, arvot kovenevat ja monikulttuurisuuden mahdollisuudet kiihtyvät rasismiksi, kuulumattomuuden tunteet eskaloituvat huonoksi oloksi, väkivaltaisuuksiksi ja jengiytymiseksi*” (teksti 48). Katujengi-ilmiön kontekstissa elämälle saatetaan hakea merkityksellisyyttä sellaisista paikoista, josta sitä on mahdollista saada silloin, kun yhteiskunta kääntää yksilölle selkänsä. Merkityksellisyyden tunne voi siis täyttyä katujengissä. Kehyksessä painottuvat ajatukset yhteiskunnan eriarvoistumiskehityksestä ja siitä, kuinka se osaltaan vahvistaa jengiytymistä. Paikka jengissä osoittautuu nuorelle vaihtoehdoksi pahoinvoinnille ja sille, että kokee olevansa näkymätön, väärinymmärretty ja merkityksetön. Sitä kautta on mahdollista saada itselleen toimijuutta, ihmissuhteita ja valtaa.

5.2.2.2 Nuorisoriikollisuuden kehys

Nuorisoriikollisuuden kehyksessä esillä ovat viittaukset nuoriin toimijoina ongelmakäyttäytymisessä, rikoksen tekijöinä, jengin jäsenenä tai tuen tarpeessa olevina henkilöinä. Keskustelua käydään ryöstöjen, rikollisuuden keskittymisen sekä nuorten väkivalta- ja rikoskäyttäytymisen kautta. Keskustelussa sivutaan myös huumeita ja Milan Jaffia. Yhteiskunnallinen keskustelu pyörii jatkuvasti nuorisoriikollisuuden ympärillä, varsinkin sen laajuuden ja mahdollisten muutosten osalta. Nimenomaan nuorisoriikollisuus nähdään usein korostuneena uhkana, sillä nuorten tekemät rikokset näyttävät usein vakavampana kuin aikuisten rikoskäyttäytyminen (Honkatukia & Kivivuori 2006). Nuorisokulttuurin kehukseen

verratessa tämän kehyksen sisällä pohditaan laajemmin rikollista toimintaa keskittymättä sen enempää ongelmakäyttäytymisen syihin, kuten nuorten pahoinvointiin.

Nuorten toteuttamaa väkivalta- ja rikoskäyttäytymistä, kuten ryöstöjä, käsitellään ensisijaisesti muodon ja toteutustapojen kautta. Alaikäisten tekemiä ryöstörikoksia kuvataan siten, ettei se noudata tiettyä kaavaa. Niitä ”*tehdään kauppakeskuksissa, kaduilla, puistoissa, asuintalojen rapuissa ja kellareissa, julkisissa kulkuneuvoissa, yksityisasunnoissa*” (teksti 33). Perinteisesti jengit on yhdistetty usein katusuuntautuneisuuteen ja kaduilla tapahtuviin väkivaltarikoksiin (Klein & Maxson 2006, 4–6). Tässä kehyksessä ei juurikaan paneuduta ryöstöjen yleistymiseen tai siihen liittyvään huolestuttavaan kehityskulkuun, toisin kuin nuorisokulttuurin kehyksessä. Tavanomaista on yksityiskohtainen kuvailu siitä, mitä ryöstöjen kohdalla konkreettisesti tapahtuu sekä missä nuorten tekemät ryöstöt tapahtuvat (teksti 33). Esillä on nuorten halu omistaa jotain, joita jokaisella nuorella ei ole mahdollista hankkia tai omistaa. Tämän nähdään lisäävän väkivaltaisten ryöstöjen houkuttelevuutta, sillä se liitetään mahdollisuuksiin saada materiaalista hyötyä (teksti 9). Suomessa nuorten ihannoimaan roadman-ilmioon onkin liitetty usein kalliit merkkivaatteet, -kengät ja asusteet (ks. luku 2.1.2).

Nuorten väkivalta- ja rikoskäyttäytymistä kuvataan myös yleisen turvallisuudentunteen heikentymisen näkökulmasta, ja aihetta käsitellään esimerkiksi alaikäisten tekemien rikosten lisääntymisen kautta. Lisääntyneet rikokset, väkivaltaiset ryöstöt sekä tekojen kuvaaminen sosiaaliseen mediaan herättävät huolta Suomessa jylläävästä nuorten väkivaltaepidemiasta, jossa ”*raakakin nöyryytysväkivalta on levinnyt*” (teksti 55). Onkin todettu, että pieni osa nuorista näyttäisi syyllistyneen yhä enemmän ja yhä vakavempiin rikoksiin (Kaakinen & Näsi 2021). Sosiaalisen median mainitseminen näyttäytyy osana puhetapaa, jossa nykynuoret pyritään erottamaan edellisistä sukupolvista: ”*sosiaalinen media ja sen mahdollistama anonyymius toimivat katalyyttinä. Anonyymius houkuttelee tutkimustenkin mukaan esiin ihmisen pimeitä puolia. Stenbergin mukaan kynnyksellä nöyryyttää toisia ja tehdä väkivaltaa netin ulkopuolella laskee, kun on ensin nähnyt suuren määrän nöyryytysvideoita.*” (teksti 55).

Erityisesti vuonna 2021 mediassa käynnistyi keskustelu katujengeistä, joiden välisen väkivallan pelättiin eskaloituvan pääkaupunkiseudulla. Myös nuorten yleisemmän tason ongelmakäyttäytyminen yhdistyy nuorisokulttuuria ja nuorten tilannetta koskevaan keskusteluun. Esimerkiksi alaikäisten tekemien ryöstörikosten määrä oli kasvussa. Huolta kannetaan nimenomaan nuorista. Tiedostetaan myös, että nykynuorilla tavataan kuitenkin ongelmakäyttäytymistä ja heidän keskuudessaan on huomattavaa pahoinvointia, mitkä asiat

eivät liity jengeihin. (teksti 12.) On esitetty, että katujengeistä on tullut nuorisorikollisuuskeskustelua avaava käsite, vaikka ne eivät suoraan liity toisiinsa. Nuorisoporukoita tai yhdessä rikoksia tekeviä nuorten ryhmiä ei pidä sekoittaa katujengeihin, eikä katujengejä puolestaan tule sekoittaa järjestäytyneeseen rikollisuuteen. Tämä liittyy olennaisesti siihen, kuinka näiden ilmiöiden erottaminen toisistaan on välttämätöntä niiden ymmärtämisen ja ennaltaehkäisevän toiminnan kannalta. (ks. luku 2.2.1.) Tapauksien kohdalla viitataan myös teräaseisiin: yksilöä esimerkiksi ”*uhattiin pitkäteräisellä veitsellä*” (teksti 33) tai jotkut nuoret ”*muun muassa puukottivat kuljettajaa*” (teksti 34). Nuorten kynnys teräaseiden käyttämiseen on madaltunut, ja niiden mukana oleminen on käytösmallina vakiintunut. Ne ovat mukana myös osana tyyliä: ”*Lisäksi monet nuoret kantavat mukanaan teräaseita tai kuulaaseita, jotka näyttävät aidoilta*” (teksti 9).

Myös huumausaineiden käyttöön liittyvät tekijät yhdistetään nuorisorikoksilla oireiluun ja mielletään selväksi osaksi rikollista toimintaa (teksti 9). Kehyksessä keskustelua käydään myös katujengipomoksi luonnehditusta Milan Jaffista (teksti 27). Näin katujengi-ilmiöstä keskustelu on myös henkilöitynyttä, sillä aihetta käsitellään mediassa Jaffin tuomion (teksti 25) kautta. Laajaa rikosvyyhtiä ja katujengi-ilmiötä avataan konkreettisten tapausten kautta (teksti 30). Tämän voisi nähdä luovan konkretiaa ilmiön tunnistamiseen suomalaisen yhteiskunnan kontekstissa. Jengipomoksi luonnehdittu Milan Jaff on useamman kirjoituksen puheenaihe ja edustaa yhteiskunnallista uhkaa katujengi-ilmiössä oireillen rikoksilla. Jengiytyminen voidaan tässäkin kehyksessä hahmottaa jatkumona, joka voi saattaa kohti yhä vakavampaa rikollisuutta. Näin ollen käsitteiden erot ja yhteys on tärkeää tunnistaa. (ks. luku 2.2.1.)

Nuorisorikollisuuden kehyksessä paneudutaan myös rikollisuuden keskittymiseen ja siihen, että vaikka nuorten halukkuus tehdä rikoksia on yleisesti vähentynyt, vakavia rikoksia tekevät nuoret tekevät niitä aiempaa enemmän (teksti 5). Tämäkin yhdistyy nuorten rikollisuuden keskittymistä koskettaviin aiempiin tutkimustuloksiin (Kaakinen & Näsi 2021). Kehyksessä keskustellaan siitä, kuinka yhä pienempi porukka tekee vakavia ja toistuvia rikoksia, mutta kyseinen kehitys ei koske kaikkia. Nuorisorikollisuutta pohdittaessa lohtua haetaan siitä, että historiallisesti tilanne on hyvä, sillä yleisesti nuorten tekemien rikosten määrä on laskenut vuosien aikana. Ajatukset siitä, kuinka ennätyksellisen iso joukko nuoria ei syyllisty lainkaan rikolliseen käyttäytymiseen (teksti 9), on myös ominaista tässä kehyksessä. Rikollisuuden keskittymiseen liittyvistä teemoista on paikannettavissa sosioekonomisten tekijöiden, läheis- ja vertaissuhteiden ja muiden kasvuolosuhteiden vaikutus. Esillä ovat rikollisuuden keskittymisen kuvaaminen ja se, miten yksilön kasvuolosuhteet heijastuvat rikoskäyttäytymiseen. (teksti 17.)

Mikäli nuori joutuu läpi elämänsä aikuisten laiminlyömäksi, yhteenkuuluvuuden tunne ja yhteisö saattaa löytyä jengielämästä.

5.2.2.3 Yhteiskunnallisten syiden ja keinojen kehys

Katujengi- ja rikollisuuskeskustelussa näkyviä yhteiskunnallisia ilmiöitä ovat yhteiskunnalliseen eriytymiseen liittyvät teemat, johon liittyy olennaisesti maahanmuutto ja siihen liittyvät ilmiöt, kuten segregaatio ja marginalisaatio. Yhteiskunnallisten syiden ja keinojen kehyksessä katujengi-ilmiöön etsitään syitä erityisesti maahanmuutosta ja siihen liittyvistä haasteista, kuten maahanmuuttajien rakenteellisista kokemuksista yhteiskunnasta. Jengiytyminen nähdään erityisesti suhteessa yhteiskunnallisen eriytymisen käsitteeseen. Katujengi-ilmiö saa merkityksensä osana yhteiskunnallisen eriytymisen varjopuolia ja näyttäyty oireena yhteiskunnan tilasta.

Vaikka myös nuorisokulttuurin kehys käsittää ajatuksia eriarvoistumiskehityksestä ja sen suhteesta jengiytymiseen, yhteiskunnallisten syiden ja keinojen kehys ilmentää huomattavasti viittauksia maahanmuuttoon, eriytymiseen sekä epäonnistuneeseen kotouttamiseen ja integrointiin. Maahanmuutto-käsitteen alla on keskusteltu maahanmuuttajien integroitumisesta yhteiskuntaan sekä heidän kokemistaan syrjinnän ja rasismien kokemuksista.

Katujengiliikehdintään osallisena olevat yksilöt kuvataan yhteiskunnan ulkopuolelle tipahtaneina uhreina, jotka etsivät vaihtoehtoisia yhteenkuuluvuuden tunteita rikolliselta polulta (teksti 37). Jo Trasherin (1927) näkemysten mukaan jengit muodostuivatkin saman kaupunginosan nuorista miehistä, joita yhdisti esimerkiksi kansallisuus, kieli tai etninen tausta. Hänen mukaansa jengit olivat tapa kohdata ja käsitellä kasvavien suurkaupunkien haasteita ja ongelmia. Jengit antoivat turvaa, vahvistivat yhteisöön kuulumisen kokemusta ja kiinnittivät nuoret miehet osaksi sosiaalista rakennetta. (ks. Salasuo & Seuri 2024, 24.) Katujengeihin liittyen tämän voisi tulkita viestivän siitä, että syrjinnän kokemukset tiivistävät katujengiyhteisön keskinäistä dynamiikkaa ja luovat yhteenkuuluvuudentunnetta. Nuorten nähdään altistuvan rikoksille esimerkiksi vertaisryhmän antamien vaikutteiden takia, sillä sen kautta yhteenkuuluvuuden kokemuksia on mahdollista ansaita. Onkin nähty, että laittomaan toimintaan osallistuminen on iso osa jengiläisten ryhmäidentiteettiä (ks. Klein & Maxson 2006, 4–6). Ilmiö nähdään merkinä siitä, ettei yhteiskunnassamme onnistuta puuttamaan nuorten, erityisesti maahanmuuttajanuorten, ongelmiin ja yhteiskunnan ulkopuolelle jäämisen

kokemuksiin. Ulkopuolisuus liitetään yhteiskuntaan ja sen syrjiviin rakenteisiin. Mikäli yksilöt kokevat itsensä toisen luokan kansalaisiksi, omalakisien yhteiskuntien muodostumisen riskit tulevat näkyväksi. *“Toivoisin, että näkisimme tämän laajana yhteiskuntapoliittisena kysymyksenä emmekä vain maahanmuuttokysymyksenä, vaikka sillä on linkkinsä maahanmuuttoon”, Ohisalo sanoo.*” (teksti 43).

Sen sijaan, että jengiytymisessä olisi kyse tietystä etnisestä ryhmästä, sosiaalinen marginalisoituminen on iso jengiytymiseen vaikuttava tekijä sekä Yhdysvalloissa että Euroopassa (ks. Klein ym. 2006, 420–421). Erilaiset ongelmakäyttäytymisen muodot voivat tulla tällöin sivutuotteena nuorten elämään. Esillä ovat ajatukset sosiaalisesta eriarvoisuudesta, maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten sosiaalisesta eriytymisestä, yhteiskunnan ulkopuolelle tipahtamisesta sekä yhteenkuuluvuuden kokemusten tavoittelusta jengitoiminnan avulla. Huomionarvoista on, että toivon puuttuminen voidaan nähdä yhtenä syynä radikalisoitumisen ja väkivallan piiriin ajautumiselle. Mikäli nuori kokee olonsa yhteiskunnasta irralliseksi, irrallisuus voi johtaa syrjäytymiseen. Käsitteet siitä, että kuuluvuuden tunteen tarve voi täyttyä jengissä, ovat ilmeisiä. Jengiin ei liitytä, mikäli toinen vaihtoehto on olemassa. (teksti 37.)

Kun lehtikirjoituksissa tuotetaan mielikuvia rikoksia tekevästä nuorisosta, usein kuvauksena on yksilön maahanmuuttajatausta. Keskustelua käydään maahanmuuttajien tai tietyn nuorisoryhmän, yliedustuksesta rikostilastoissa. Kirjoitukset käsittävätkin usein maininnan maahanmuuttajataustaisten nuorten yliedustavuudesta jengi-ilmiössä. (teksti 25.) Maahanmuuttokeskustelu näyttää mediassa siten, että sananmukaisen maahanmuuttaja - käsitteen ohella heihin viitataan myös puhumalla käytetystä kielestä esimerkeillä siitä, miten *”noin joka kolmas puhuu äidinkielenään jotain muuta kieltä kuin suomea tai ruotsia”* (teksti 37). Kehyksen alla käsitellään syrjäytymistä, alueellista eriytymistä ja syrjäytymisriskissä olevien yksilöiden kokemuksia yhteiskunnasta. Näkyviä ovat ajatukset pehmeistä ennaltaehkäisevistä keinoista kovien keinojen rinnalla ja että maahanmuuttajien kotouttamiseen sekä erityisesti kielen oppimiseen panostettava. (teksti 16.) Yleisesti toimet, jotka edistävät yhteiskuntaan kiinnittymistä ja luovat näköaloja tulevaisuuteen, ovat läsnä teksteissä (teksti 35).

Vaikka jengiytymisilmiötä ei tunnusteta vain maahanmuuttoon liittyväksi ongelmaksi, kotoutumisen tehostaminen ja maahanmuuttajien syrjäytymiseen liittyvä ennaltaehkäisevä työ ovat esillä katujengikeskustelussa. Ennaltaehkäisy nostetaan vahvasti esiin ja sen

toteuttamiseen esitetään erilaisia näkökulmia ja ratkaisukeinoja. Kehyksessä korostuvat ajatukset siitä, kuinka jo marginaalissa olevia yksilöitä ei tulisi painaa entistä syvemmmälle sekä ajatukset erilaisten mekanismien luontien panostamisesta, joiden avulla pystytään tehostamaan sosiaalisen eriytymisen ehkäisemistä. (teksti 1.) Läsä on myös näkemys siitä, kuinka ”*jengirikollisuuden taustat eivät ole rapmusiikissa, vaan sosiaalisissa ongelmissa*” (teksti 15). Huoli näistä teemoista on linjassa aikaisemman tutkimustiedon kanssa. Jengi-ilmiötä on tarkasteltu tutkimuksessa sosiaalisen eriarvoisuuden ja köyhyyden (ks. esim. Covey 2010) sekä syrjinnän ja rasismien (ks. esim. Reed ym. 2010) kokemusten kautta. Maahanmuuttajataustaisten nuorten erityistarpeet ja heidän asemaansa linkittyvät riskit, joiden kautta he voivat johtaa syrjäytymiseen yhteiskunnassa, ovat esillä.

Kehyksessä korostuvat myös uhkakuvat poliittisten toimien riittämättömyydestä sekä niiden mahdollisista vaikutuksista (teksti 43). Huoli siitä, että ilmiön torjunnassa on ainakin osittain epäonnistuttu, on näkyvää. Teemana on, että jengi-ilmiön ennaltaehkäiseminen edellyttää sekä yksilötasollista että rakenteellista näkökulmaa. On tärkeää luoda yhteiskuntaa, kulttuuria ja palvelujärjestelmiä, joiden kautta yksilöt saavat merkityksellisyyttä elämäänsä ja joissa apua on saatavilla, kun sitä tarvitaan (teksti 44). Rikoksia tekevien yksilöiden voidaan nähdä oireilevan syistä, joihin yhteiskunnan tulisi puuttua. Kehys ilmentää yhteiskunnan tehtävää pitää huolta kansalaisistaan sekä panostaa yksilöiden integraatioon (teksti 51). Mikäli nuorten jengiytymisen taustalla on kokemus ulkopuolisuudesta ja halu päästä osalliseksi yhteiskuntaan, voi jengeistä puhuminen isona yhteiskunnallisena ongelmana toisaalta myös edistää esimerkiksi yksilöiden ulkopuolisuuden kokemusten voimistumista entisestään.

Ero on siinä, nähdäänkö jengiytyminen oireena eriarvoistumisesta vai maahanmuutosta johtuvana kysymyksenä. Näin katujengit nähdään politiikassa välikappaleena suurempien linjauksien ajamiseen. Samoin ajatukset siitä, kuinka esimerkiksi työperäisen maahanmuuton lisääminen edellyttää ongelmien tunnustamista, on läsnä. Olennaisessa roolissa ovat maahanmuutto- ja kotouttamispolitiikka. (teksti 24.) Aineiston ajanjakso käsittää vuoden 2023 eduskuntavaalit, joten vaalit nostivat ilmiön vahvasti esiin poliittisessa kontekstissa. Joidenkin puolueiden toimesta poliittisessa retoriikassa maahanmuuton määrän kasvun lisääntymisen pelätään lisäävän jengiytymisen uhkaa, ja myös maahanmuuttajat esitetään rikollisuuteen taipuvaisina. Jengi-ilmiö saatetaan kytkeä esimerkiksi maahanmuuttokeskusteluun päämäärähakuisesti. Tällöin viitataan ”varoittaviin esimerkkeihin” muista maista. (teksti 25.)

Kehyksestä on paikannettavissa myös ajatuksia katujengi-ilmiön ja maahanmuuton eronteosta. Keskustelussa tuodaan esille, kuinka ”*nuorten lisääntyneet väkivalta- ja ryöstörikokset eivät siis selity ulkomaalaistaustaisen nuorten rikollisuudella*” (teksti 26). Tällaiset ajatukset ovat olleet esillä jo aineiston alusta alkaen ennen kuin itse jengi-ilmiö oli yhtä vahvasti esillä ja ennen kuin se vakiintui lehtikirjoituksiin. ”*Vaikka ulkomaalaistaustaiset olisivat yliedustettuina väkivaltatilastoissa, syntyperä tai kulttuuritausta ei tee kenestäkään yksilöstä rikollista*” (teksti 3). Tämä yhdistyy myös Suomen Poliisin linjaukseen (ks. luku 2.1.2) siitä, että vaikka Suomessa iso osa katujengiläisistä on maahanmuuttajataustaisia, kansalaisuus tai yksilön etninen tausta eivät ole soveltuvia tunnuspiirteitä jengien jäsentyneisyydelle sen enempää kuin esimerkiksi porukka tai muu tavallinen sosiaalisesti rakentunut ryhmä. Myös EUCPN on nostanut esille etnisyyden ja maahanmuuton tekijöiksi, joita ei pidetä osana katujengien määritelmän kriteeristöä, mutta jotka hyvin usein linkittyvät katujengeihin (ks. EUCPN 2022, 14–16, 18–19).

Maahanmuuttoon liittyvät ennakkoluulot ja syrjintä ovat kehyksessä näkyvänä teemana. Kehyksessä ilmennetäänkin sitä, kuinka katujengi-ilmiöön liitetyt stereotypiat stigmatisoivat helposti myös ilmiön ulkopuolisia nuoria. Esillä ovat ennakkoluuloihin ja syrjintään liittyvät uhkakuvat, koskien esimerkiksi uusia tiedusteluvaltuuksia, jotka saattavat edistää entisestään sitä, kuinka jo marginaalissa olevia painetaan syvemmälle (teksti 10). Koska nuorten katuväkivaltaa ja rikollisjengien toimintaa ”*tulee kyetä torjumaan ilman suhteetonta ja leimaavaa pelkoa*” (teksti 26), leimaamisen välttämiseksi kirjoitukset korostavat usein etnisyyden mainitsemisen avulla sitä, että maahanmuutto ei ole ainoa ilmiön selittäjä, vaikka kytkös onkin olemassa. Kirjoituksissa tuodaan esille, että väkivaltarikokset ovat yleistyneet yhdenmukaisesti niin maahanmuuttajataustaisten nuorten keskuudessa kuin myös kantasuomalaisten nuorten keskuudessa. (teksti 25.)

Maahanmuuttoon liittyvien asenteiden polarisoituminen onkin näkyvää (teksti 3). Ennakkoluulojen ja syrjinnän kautta kehys ilmentää myös vihamielistä ja rasistista asennoitumista maahanmuuttajiin. Erityisesti rikollisuuteen asennoituminen tekijän kautta on esillä erityisesti poliittisessa keskustelussa. ”*Molemmista kun puuttui se, mikä nyt tekee rikoksesta todellista poliittista räjähdysainetta: vierastaustainen tekijä*” (teksti 28). Näkyvästi esillä ovat ajatukset siitä, kuinka kaikki nuoret rikoksentekijät eivät koe samanlaista suhtautumista yhteiskunnan taholta. Esimerkiksi etnisyys vaikuttaa usein siihen, miten nuorten tekemään rikolliseen toimintaan asennoidutaan. Maahanmuuttajataustaisten nuorten tekemät

rikokset aiheuttavat esimerkiksi muita herkemmin pelkoa ja huolta. (ks. Honkatukia & Kivivuori 2006, 1.)

5.2.2.4 Rikollisuus yhteiskunnallisena kysymyksenä -kehys

Rikollisuus yhteiskunnallisena kysymyksenä -kehys käsittää järjestäytyneen rikollisuuden, ajatuksen “Ruotsin tielle” ajautumisesta sekä ajatukset suomalaista yhteiskuntaa lähestyvistä ulkopuolisesta uhasta. Tässä kehyksessä käsitteet katujengi ja järjestäytynyt rikollisuus rinnastetaan toisiinsa.

Järjestäytyneen rikollisuuden tunnusmerkkien täyttämistä (teksti 14) pidetään uhkana, josta pyritään suomalaisena yhteiskuntana erottumaan. Ilmiön nähdään horjuttavan yhteiskunnallista vakautta, mutta sitä ei täysin kuvata järjestäytyneenä rikollisuutena. Tämä linkittyy myös siihen, että yleisesti Euroopassa viranomaiset olivat pitkään vastahakoisia puhumaan katujengi-ilmiöstä tai myöntämään sen olemassaoloa omassa maassaan (ks. Esbensen & Weerman 2005, 71). Järjestäytyneen rikollisuuden ilmiön kehittyminen nostetaan kuitenkin ajankohtaiseksi yhteiskunnalliseksi kysymykseksi. Jengi onkin ollut haastava käsite siksi, että se liitetään usein kärjistettyyn ilmiöön organisoituneista kriminaaliryhmistä ja järjestäytyneestä rikollisuudesta (ks. Klein ym. 2006, 414) eikä ilmiön monialaisuutta tunnusteta. Lohtua luodaan näkemyksillä siitä, että pienemmän kaavan rikollisuus on muuttumassa järjestäytyneeksi rikollisuudeksi, mutta tunnusmerkistö ei vielä aivan täysin täyty (teksti 37). Kantavana teemana on, että Suomenkin on maailman turvallisimpina maina syytä herätä katuväkivallan ja jengirikollisuuden kasvuun. Tämä on linjassa sen kanssa, että vaikka katujengi-ilmiö on perinteisesti linkitetty Yhdysvaltoihin, jengit ovat vakiinnuttaneet asemansa myös muualla maailmalla, ja jengirikollisuus on ollut esimerkiksi Ruotsissa ja Tanskassa näkyvä ongelma 2000-luvulla (ks. Villman & Kaakinen 2024, 7). Uhkaa puolestaan rakennetaan toteamalla, että toiminta täyttää järjestäytyneen rikollisuuden tunnusmerkin ja samalla ilmiöön rinnastetaan selkeämpi rikollinen toiminta. Vaikka järjestäytyneen rikollisuuden ja katujengien käsitteet pidetään toisistaan erillään, niiden suhteen luodaan mielle yhtymiä käsitteiden rinnakkaisuudesta. (teksti 30.) Oikeudenkäyntejä käsittelevissä kirjoituksissa esiin tuodaan katujengit osana järjestäytyntä rikollisuutta (teksti 27).

Näkemykset ulkoa tulevasta vaarasta korostuvat. Aikaisemmin suomalaisesta yhteiskunnasta irrallinen uhka on rantautunut Suomeen. Lehtikirjoituksissa puhutaan Ruotsin jengitilanteesta:

”Tänäkin päivänä jatkuvassa jengisodassa ovat vastakkain ryhmittymät, joita kutsutaan nimillä *Shottaz ja Dödspatrullen*” (teksti 16). Kehyksessä uhkakuvia rakennetaan myös toteamuksilla siitä, kuinka ”keskusrikospoliisi ja Helsingin poliisi tiedottivat keskiviikkona pysäyttäneensä Ruotsin jengiampumisiinkin kytkeytyvän Dödspatrullen-verkoston yrityksen laajentua Suomeen” (teksti 41). Uhan läsnäolo myös pienemmässä mittakaavassa tehdään näkyviksi sananvalinnoilla siitä, kuinka esimerkiksi ”nuorisojengien aiheuttamat ongelmat ovat rantautuneet Turkuun” (teksti 12). Myös muissa Euroopan maissa, kuten Ruotsissa ja Britanniassa, tunnettu drill-*rap* ja sen mahdolliset vaikutukset kehottavat kuuntelijoitaan rikolliseen toimintaan, ovat esillä. Rap-musiikki esiintyi kirjoituksissa useaan otteeseen ja se nähtiin alustana kuvata elämäntyylä. (teksti 19.) Tämä linkittyy olennaisesti siihen, kuinka jengiläisiä ajatellaan inspiroivan Yhdysvalloista peräisin oleva gangstarap-kulttuuri sekä kansainväliset esikuvat (ks. luku 2.1.2). Ulkopuolinen uhka tulee kehyksessä näkyväksi myös vetoamisella siihen, ettei Ruotsin osittaista vajoamista jengiväkivallan vyyhtiin ole syytä toistaa Suomessa. Turvallinen Suomi nähdään ”perusarvona, josta on syytä pitää kaikin keinoin kiinni” ja että ”asiaan on tartuttava tosissaan nyt, kun se on vielä mahdollista”. (teksti 23.)

Yhtenä pääteemana on varoittelu Ruotsin tiestä. Ruotsin tie muodostuu näkemyksestä siitä, että Suomi on kulkemassa kohti samaa kehitystä, jonka seuraukset ovat jo nähtävissä Ruotsissa. ”Kun naapurin esimerkki muuttuu neuvoa-antavasta vaaralliseksi, puhutaan ”tiestä” (teksti 57). Kyseessä on viittaus Ruotsin esimerkkiin ja kehitykseen jengien ja järjestäytyneen rikollisuuden kasvussa (teksti 24). Näkyvästi esillä onkin uutisointi Ruotsissa tapahtuneista katujengi-välikohtauksista sekä raportointi Ruotsin jengikonfliktien tunnetuista väkivaltaisista osapuolista (teksti 25). Ruotsissa jengirikollisuus onkin ollut näkyvä ongelma 2000-luvulla (Villman & Kaakinen 2024, 7).

Ruotsin tilanteesta näyttää tulleen yleinen vertailukohta suomalaisen katujengi-ilmiön mittaamiseksi. Ruotsin tietä käsitellään pääosin huolena ja esille nostamisen arvoisena uhkana. Läsä ovat myös ajatukset siitä, että Suomella on mahdollisuus ”ottaa oppia Ruotsin kehityksestä” (teksti 16). Ruotsin tietä käytetään varoittavana esimerkkinä siitä, että mikäli jengirikollisuuden ehkäisyyn ei puututa riittävän ajoissa, Suomi saattaisi joutua samanlaiseen tilanteeseen kuin Ruotsi (teksti 35). Myös nämä näkemykset yhdistyvät ajatukseen siitä, että alaikäiset rikoksentekijät saattavat päätyä katujengeihin ja näistä voi ajan kanssa kehkeytyä järjestäytyntä rikollisuutta (luku 2.2.1). Ruotsin tie yhdistetään vahvasti väkivaltaan, ja siitä käyty mediakeskustelu on painottunut ilmiön aiheuttamaan mahdolliseen turvallisuushkaan (teksti 45).

Esillä ovat näkemykset vakavan rikollisuuden kansainvälistymisestä. Jo 2000-luvulla tehty jengitutkimus on osoittanut katujengien olevan ympäri maailmaa laajeneva ilmiö (ks. Covey 2010, 4). Keskustelua käydään siitä, kuinka Suomi ei ole irrallinen Ruotsin ja muun Euroopan kehityksestä, mutta ei automaattisesti Ruotsin tiellä. Näin käsite Ruotsin tie toimii toisaalta myös lohtuna siitä, että koska Suomella ja Ruotsilla on taustalla niin erilaiset sosiaalipoliittiset ja historialliset juuret, samankaltaista kehityskulkua ei pidetä todennäköisenä. (teksti 26.) Vaikka Ruotsi ja Suomi ovat yhteiskuntina melko samankaltaisia, ”*palapelin palat eivät kaikessa täsmää*”. Esimerkiksi historiallisten ja kulttuuristen erojen huomioiminen nähdään keskeisinä. (teksti 57.) Yhteiskuntarakenteen erot, maahanmuuttopolitiikka ja sosiaalipoliittiset ratkaisut ovat sisältäneet eroavaisuuksia. Erilaiset eriytymiskehitykset ovat isossa roolissa ja Ruotsia kuvataan Euroopassa erityistapauksena (teksti 25).

Ruotsin tiehen viittaamisen lisäksi Ruotsi toimii myös muutoin verrokkina. ”*Jengien tuntomerkkeinä viitataan usein ruotsalaisjengeistä tuttuun tapaan rapmusiikkiin ja gangstakulttuuriin*” (teksti 25). Ruotsia sivutaan maininnoilla siitä, kuinka aihe on noussut maassa voimakkaasti politiikan asialistalle (teksti 26) ja käsittelemällä Ruotsin jengiuutisointia. Näkyvästi esillä on myös Ruotsin katujengitilanteen ihailu ja siitä inspiroituminen ilmiönä. Suomessakin on havaittavissa se, kuinka vaikutteita otetaan Ruotsin katujengitilanteesta ja kuinka siihen pyritään (teksti 27). Järjestäytyneen rikollisuuden piirteitä kuvataan siten, kuinka ”*gangsterielämää ihannoivissa musiikkivideoissa on otettu vaikutteita Ruotsin gangstarap-kulttuurista*” (teksti 16). Tämän voisi tulkita viittaavan siihen, että Suomessa esiintyvää ilmiötä ei ole mahdollista erottaa täysin Ruotsin tilanteesta.

5.2.2.5 Jengi-ilmiön kehys

Jengi-ilmiön kehys kaikkia muita kehyksiä risteävänä kattoteemana käsittää edellä mainittuja teemoja mukaillen myös katujengi-ilmiön yhteiskunnallisen merkittävyyden tunnistamisen sekä ilmiöön liittyvän rauhoittelun ja ”hyssyttelyn” lehtikirjoituksissa.

Katujengi-ilmiön tunnistamiseen liittyvät vaikeudet ovat osaltaan vaikuttanut ilmiön olemassaolon kiistämiseen. Tämä linkittyy laajemmin ilmiöön siitä, kuinka Euroopassa viranomaiset olivat pitkään vastahakoisia puhumaan katujengi-ilmiöstä tai myöntämään sen olemassaoloa (Esbensen & Weerman 2005, 7). Katujengi-sanankäytön välttelyä perusteltiin tuolloin siten, ettei jengikäsitteen nähty soveltuvaksi Euroopan kontekstiin, sillä se miellettiin

niin vahvasti Yhdysvaltoihin. (ks. Klein ym. 2006, 414–415; Maxson 2012, 236.) Näkyvästi esillä ovat katujengi-ilmiön ja muiden nuorten rikollisuuden muotoihin liittyvä eronteko ja sen haasteet. Ajatukset siitä, kuinka ”*katujengien käsite ohjaa suomalaista väkivaltakeskustelua liian vahvasti, kun se suhteutetaan ilmiön suuruusluokkaan Suomessa*” (teksti 26) ovat keskusteluttaneet mediassa. Katujengi-käsitteen ei nähty soveltuvan Suomen kontekstiin, sillä se liitetään usein hyvin kärjistettyyn ilmiöön organisoituneista kriminaaliryhmistä ja järjestäytyneestä rikollisuudesta (ks. Klein ym. 2006, 414).

Ilmiön olemassaoloon ja tunnistamiseen liittyvää ristiriitaa on havainnollistettu vertaamalla niitä Schrödingerin kissaan, ja tällä kuvataan aiheesta käytävää mediakeskustelua (teksti 30). Keskustelua käydään siitä, kuinka katujengi-käsitteen käyttö on ollut löyhää tai epätarkkaa (teksti 21). Tämä on linjassa sen kanssa, että jengille tarkan määritelmän löytäminen ei ole helppoa, eikä jengikäsitettä olla onnistuttu määrittelemään yksiselitteisesti edes tiedeyhteisössä (ks. luku 2.1) Käsitteitä järjestäytynyt rikollisuus ja jengi käytetään risteävästi, ja se toimii esimerkkinä siitä, kuinka käsitteet sekoittuvat keskenään ja samoja käsitteitä käyttäen voidaan puhua eri ilmiöstä. Suomalaisella tutkimuskentällä jengikäsite onkin näyttäytynyt liukuvana sateenvarjokäsitteenä. Nuorten väkivallasta keskusteltaessa voidaan ”*tarkoittaa sekä poliisin määritelmän mukaisia katujengejä että muita nuorten porukoita, jotka saattavat tehdä ryöstöjä tai väkivaltaa*” (teksti 55). Rikoksia tehtailevien nuorisoporukoiden lisäksi käsitteen alle onkin yhdistetty porukoita, jotka eivät harjoita rikollista toimintaa (ks. luku 2.2.2). Katujengi-ilmiö ja muu nuorison ryhmäkäyttäytyminen linkittyvät siis yhteen, luoden ilmiöstä sekavaa kuvaa.

Suomalaisen jengiytymisilmiön vieraus liittyy kehyksessä keskeisesti siihen, että kansalaiset eivät tunnista ilmiön olemassaoloa. ”*Pääkaupunkiseudun kaupunginosajengeissä 1970- ja 1980-luvuilla varttunut väki ihmettelee kauhistelevaa puhetta katujengeistä*” (teksti 21). Tämän voisi tulkita liittyvän osittain ajatukseen siitä, että nuorten ryhmäliikehdintää on aina esiintynyt, oli kyse sitten vertaisryhmistä tai eri alakulttuureista (ks. luku 2.2.2). Rikos- ja ongelmakäyttäytymiseen linkittyvät nuoret myös itse kieltävät ilmiön olemassaolon (teksti 37). Koska nimenomaan katujengi-ilmiö on noussut vahvasti julkiseen keskusteluun, kritisoidaan osaltaan myös sitä, että jengiytymiseksi aletaan nimeämään myös sellaisia asioita, jotka eivät liity katujengeihin (teksti 26). Todellisuus ja mielikuvat katujengien yleisyydestä eivät aina kohtaa. Kysymykset siitä, mitä ilmiö oikeastaan tarkoittaa ja mitä ilmiön taustalla todellisuudessa tapahtuu, ovat esillä (teksti 30).

Etenkin aineiston alkupuolella on nähtävissä katujengi-käsitteen välttelyä. Tämän voisi tulkita liittyvän siihen, ettei katujengikäsitteen merkityssisältö ole ollut yhteiskunnallisessa keskustelussa tarkkarajainen (ks. luku 2.1.2). Ilmiöstä puhutaan sananmukaisesta jengikäsitteestä poiketen muilla käsitteillä, kuten ”rikoksia tekevät kaveriporukat” (teksti 2). Tämä selittyy varmasti myös osittain sillä, että nykymuotoinen katujengi-ilmiö oli tarkasteluajanjakson alussa Suomessa tuore. Olennaista on myös se, että Suomessa normien vastaisesti toimivien nuorten ryhmistä on puhuttu monenlaisin käsittein. Edellä mainittujen käsitteiden lisäksi käsitteistössä ovat esiintyneet lisäksi huligaanit (Koskela 2002), sakit (Helanko 1953), puukkojunkkarit ja häjyt (Ylikangas 1973; Virrankoski 1966).

Lisäksi ilmiötä kuvataan näkökulmalla siitä, että ”se, että viranomaiset ovat erityisen huolissaan yli sadasta yksittäisestä nuoresta, ei tarkoita, että Helsingissä olisi yli sadan nuoren organisoitunut jengi” (teksti 1). Korona-aikana kärjistynyt nuorten ongelmakäyttäytyminen alkoi tuolloin vasta vähitellen näkyä. Kuitenkin myös myöhempinä vuosina on nähtävissä puhetta siitä, kuinka katujengien esiintyminen ei suomalaisessa yhteiskunnassa ole yleisesti tunnustettu. Poliisin ulostulot tuovat esiin sen, että katujengeistä ei haluta puhua absoluuttisena totuutena ja kuinka ”vain pieni osa alaikäisten tekemistä ryöstörikoksista liittyy suoraan katujengeihin” (teksti 33).

Katujengi-ilmiön vähättelyä ja ”hyssyttelyä” on havaittavissa. Nämä ilmenevät jengien olemassaolon kiistämisellä. Ilmiön tunnistamista epäröidään, sillä ilmiötä verrataan usein Yhdysvaltojen jengi-ilmiöön liitettyihin stereotypioihin (ks. luku 2). On mahdollista, että katujengi-ilmiö synnyttää hämmennystä, mikäli katujengeihin liitetyt mielikuvat eivät vastaa täysin Suomessa esiintyvää ilmiötä. Erontekoa ilmiön esiintyvyyteen tehdään tuomalla esiin se, että ”samaan aikaan kun poliisi puhuu katujengeistä, HS:n jututtamat järjestö- ja nuorisotyöntekijät eivät ole havainneet pääkaupunkiseudulla katujengejä” (teksti 10).

Ilmiön vakavuutta pyritään ikään kuin vähättelemään tai sen yhteiskunnallista merkitystä heikentämään korostamalla sitä, miten nuorten tekemiksi epäiltyjen rikosten määrä on pitkällä aikavälillä vähentynyt (Kaakinen & Näsi 2021). ”Nuorisoväkivalta on hyvä asettaa mittasuhteeseen” (teksti 12). Sananvalinnoilla viitataan jälleen tutkimustuloksiin siitä, kuinka nuorten rikollisuus on yleisesti vähentynyt (em. lähde). Näkyvästi esillä ovat ajatukset siitä, että katujengit eivät välttämättä ole nuorison kasvaneiden väkivalta- ja ryöstörikosten taustalla. Ongelma pelkistetään näin lievemmäksi ilmiöksi, jossa vain omaksutaan piirteitä jengimäisestä toiminnasta (teksti 26). Lisäksi esillä on ajatus siitä, että katujengien uhkaa ei pidä vähätellä,

mutta ei myöskään liioitella (teksti 31). Ilmiöstä on puhuttu siitä näkökulmasta, että Suomen katujengityminen ei ole mahdollinen, sillä Suomen infrastruktuurin ei nähdä soveltuvan siihen eikä ilmiö ole yhtä suuri Suomessa. Katujengi-ilmiön nähdään ”*ohjaavan suomalaista väkivaltakeskustelua liian vahvasti*”. Erityisen ongelmalliseksi nähdään, ”*jos epäselvät termit yhdistävät Suomessa nähdyt pohjimmiltaan hyvin erilaiset nuorten rikokset Ruotsin aseväkivaltaan*”. (teksti 26.) Tärkeäksi koetaan eronteko ”aikuisia ärsyttävien nuorisojengien” ja rikoksia tekevien jengien välillä (teksti 29). Nuorisokulttuurin kehitystä mukailien jengi-ilmiönkin kehityksessä viitataan siihen, kuinka vastaavaa on esiintynyt aina. Myös näkemykset siitä, kuinka ”*nuorisoihanne oli silloinkin reteä, rohkea ja mistään piittaamaton mielenlaatu*” (teksti 21). Tällaiset ajatukset linkittyvät vahvasti myös 1950-luvulta alkaneeseen suomalaiseen jengejä käsittelevään tutkimusperinteeseen (ks. esim. Helanko 1953; Haavio-Mannila 1958).

Vuodesta 2022 eteenpäin aineistosta on paikannettavissa huomattavasti enemmän katujengi-ilmiön tunnistamiseen liittyviä teemoja. Ruotsin tie -keskusteluun liittyen ilmiön tunnistamiseen liittyy olennaisesti huumorikostutkijan toteamus siitä, kuinka ”*Ruotsissa erittäin väkivaltaisen maineen saanut Dödspatrullen-jengi on levittäytynyt Suomeen*” (teksti 39). Jengirikollisuuden laajempi huomioiminen poliittisessa diskurssissa on noussut selkeämmin esille eduskuntavaalien läheisyydessä. Tämä yhdistyy vahvasti siihen, kuinka julkinen ja poliittinen agenda eivät ole toisistaan erillisiä asioita. Tämä näkyy lehtikirjoituksissa siten, että aluksi julkisella agendalla esiintynyt katujengi-ilmiö seikka siirtyi myös poliittiselle agendalle. (ks. luku 3.) Jengi-ilmiön tunnistamiseen liittyy esimerkiksi opposition jättämä välikysymys katujengirikollisuudesta 8. joulukuuta 2022 (teksti 25). Välikysymyksen jättämisen kanssa samoihin aikoihin vuoden 2022 lopussa on havaittavissa selkeä nousu katujengejä koskevassa uutisoinnissa (ks. kuvio 1). Opposition eduskuntaryhmien jättämä välikysymys ajoittuu julkisen agendan ajoittumisen kanssa suunnilleen siihen pisteeseen, jossa katujengi-ilmiö vakiintui uutisointiin (vrt. kuvio 3). Välikysymys toimii paitsi esimerkkinä siitä, että katujengit nousivat poliittiselle agendalle, myös siitä, että katujengit vakiintuivat yleisesti yhteiskunnallisen keskustelun teemaksi yhä vahvemmin. Mikäli joku asia pääsee välikysymyksen aiheeksi, se toimii merkittävänä mittarina sille, että aihe on yhteiskunnallisesti merkittävä.

Keskustelussa esiintyy myös ajattelutavan muutos; kovia keinoja ollaan pehmeiden keinojen ohella valmiita ajamaan vahvemmin politiikassa. Muutoksen taustalla todetaan olevan poliisien esille tuoma huoli katujengeistä poliittisille päättäjille vuonna 2021. Tämä näkyy viittauksilla siihen, kuinka keväällä 2021 julkaistussa hallituksen sisäistä turvallisuutta käsittelevässä

selonteossa *“ei puhuttu katujengien uhasta juuri lainkaan”* ja *“järjestäytyneen rikollisuuden yhteydessä viitattiin lähinnä moottoripyöräjengeihin”*. (teksti 43.) Tämä on linjassa katujengikeskustelun kiihtymisen ja käsitteen käytön yleistymisen kanssa, sillä vuosien 2020 ja 2021 jälkeisten hiljaisten ajanjaksojen jälkeen mediassakin on keskitytty enemmän sananmukaiseen käsitteeseen katujengi (ks. luku 5.1). Kehyksessä korostetaan sitä, että vaikka rikollisuutta esiintyy yleisesti vähemmän, sen pelko on pysyvää ja se on taipuvainen löytämään uusia kohteita, kuten tuoreimpana ilmiönä katujengit (teksti 28).

Keskustelua käydään myös yksittäisten kaupunkien tilanteista. Turun katujengi-ilmiön vakavuutta todennetaan sillä, että poliisin aiempiin näkemyksiin ilmiön rauhoittumisesta ei olla samaa mieltä. Vaikka tilanteen kuvaillaan muuttuneen rauhalliseksi, halutaan korostaa, ettei tähän voida täysin luottaa. Samoin poliisi on tunnustanut katujengi-määritelmän täyttäviä porukoita. (teksti 37.) Ilmiöön liittyvien kantojen vaihtuminen ja ajallinen muutos on havaittavissa. Vaihtoehtoisten käsitteiden ja ilmiön vähättelyn sijaan erityisesti poliisin ulostulot jengien tunnustamisesta ovat näkyviä. *”Katujengeistä on riittänyt otsikoita sen jälkeen, kun Helsingin rikospoliisin tuore johtaja Markku Heinikari ilmoitti lokakuussa 2021, että Suomesta oli löytynyt katujengejä”* (teksti 25). Ilmiötä kuvataan perinteisen katujengeihin linkitetyn käsitteistön (ks. Klein ym. 2006, 414) mukaisesti siten, että *”ulkoisia tunnuksia tai tiettyjä vaatteita ei ole käytetty, mutta heillä on ollut tiettyjä käsimerkkejä. He ovat sitten näytelleet näitä käsimerkkejä esimerkiksi somessa”* (teksti 25). Aiemmistä kannoista poiketen katujengien olemassaolo tunnustetaan erilaisilla ulostuloilla. Ilmiön tunnistamiseen liittyviä ilmaisuja, kuten *”pääkaupunkiseudulla toimii vajaat kymmenen katujengiä”* (teksti 13) tai että *”pääkaupunkiseudulla ja Turussa on jo kymmenkunta katujengiä, ja järjestäytyneitä rikollisryhmiä jopa 90”* (teksti 24) käytetään kirjoituksissa.

Ajatukset suomalaisen katujengi-ilmiön olemassaolosta ovat näkyviä. Mediassa sivutaan oikeuden luomaa tulkintakehikkoa siitä, että *”Suomi ei enää ole katujengitön maa”*. Ajatukset siitä, kuinka muidenkin kuin oikeusviranomaisten on herättävä todellisuuteen, esiintyvät ja on selvää, että suomalaisessa yhteiskunnassa on havaittavissa muutosta. (teksti 13.) Osoitukset siitä, kuinka Suomi ei ole irrallaan jengiytymisilmiöstä ja ettei uudennlaisella katujengi-ilmiöllä ole tekemistä vanhojen kaupunginosajengien kanssa, romuttavat ajatusta lintukodosta. Jengi-ilmiön osoitetaan kytkeytyvän vakavaan rikollisuuteen, kuten laittomien aseiden ja huumeiden kaupan. (teksti 14.) *”Vaikka Suomi on maailman turvallisimpia maita, on meilläkin syytä herätä katu- ja jengirikollisuuden kasvuun, josta Ruotsissa on jo pitkään uutisoitu”* (teksti 24). Muutoksen taustalla nähdään vaikuttavan se, että *”poliisi ei ole ennen viime syksyä osannut*

yhdistää tekoja ja tekijöitä toisiinsa katujengi-ilmiön alle” (teksti 30). Kesäkuussa 2022 tapahtuneen ammuttavälikohtauksen nähdään herätelleen poliisin tutkimaan yksittäistapauksiin rinnastettuja tapahtumia tarkemmin. Katujengeistä kuvaillaan ”*tulleen uusi normaali Helsingissä*” (teksti 30).

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Suomessa julkinen keskustelu on 2020-luvulla käsittänyt paljon huolipuhetta suomalaisista nuorista. Koulutukseen, hyvinvointiin ja yhteiskunnallisiin tekijöihin liittyvät huolenaiheet ovat keskusteluttaneet paljon. Huolta ovat herättäneet esimerkiksi nuorten oppimistulosten lasku (esim. Yle Uutiset 2023), mielenterveysongelmien lisääntyminen (esim. Helsingin Sanomat 2023b) sekä nuorten pahoinvointi ja rikollisuus. Tutkielmassani olen tarkastellut suomalaisen katujengi-ilmiön nousua, sen vakiintumista julkiselle agendalle sekä ilmiötä koskevan keskustelun kehyksiä ja merkityksiä neljän vuoden aikana, vuosina 2020–2023. Tavoitteenani oli pyrkiä ymmärtämään suomalaista katujengi-ilmiötä tutkimalla katujengeistä käytävää keskustelua.

Tutkimukseni jakautui kahteen tutkimuskysymykseen, joista ensimmäinen oli, millä tavoin katujengi-ilmiö nousi julkiselle agendalle Suomessa. Tämän tutkimuskysymyksen avulla halusin selvittää, miten ilmiötä koskeva keskustelu on kehittynyt, oliko ajanjaksolla havaittavissa selkeää agendan asettumista, milloin kehitys tapahtui ja mistä silloin keskusteltiin.

Tulosten perusteella katujengi-ilmiö nousi julkiselle agendalle Suomessa vähitellen laajemmin loppuvuonna 2021, ja vuoden 2022 lopussa on nähtävissä selkeä nousu. Vuoden 2022 syksystä alkaen uutisoinnin ohella ilmiöstä keskustelu oli jatkuvaa ja ne noudattivat yhtenäistä kaavaa. Olennaisena tekijänä ilmiön uutismediaan vakiintumisella oli toisto ja sen merkitys siinä, kuinka se antoi yleisölle viitteitä asian merkittävydestä (Dearing & Rogers 1996, 62). Syksyllä 2022 yksittäisen lehden yli 15 lehtikirjoituksen määrä ilmensi aiheen vakiintumista uutismediaan. Kun saman aihepiirin asiat olivat jatkuvasti esillä uutismediassa, mediajulkisuuden määrä loi ymmärrystä asian tärkeydestä. Julkisen agendan asettumisen kohdalla avaintekijänä onkin median vaikutuskyky muokata yhteiskunnallisen keskustelun esityslistaa eli agenda (McCombs 1997, 433). Ilmiön asettumisesta julkiselle agendalle vuodenvaihteessa 2020–2021 kertoi ilmiöstä käyty keskustelu niin pääkirjoituksissa kuin mielipidepalstoilla. Aiheet käsittelivät esimerkiksi väittelyä nuorisorikollisuudesta ja sen kehityksestä sekä nuorisoväkivaltaa ja sitä ruokkivia tekijöitä, kuten syrjäytymistä, juurettomuutta ja osattomuuden kierrettä.

Vuodesta 2022 lähtien katujengikeskustelu lähti kehittymään eri suuntiin, sillä keskusteluun nousi enemmän mukaan kirjoituksia järjestäytyneestä rikollisuudesta ja erityisesti katujengeistä sekä niihin liittyvistä oheisilmiöistä, sisältäen vertailua Ruotsin kehityskulkuun. Käsitteen

käytössä oli löydettävissä selvä muutos: vuosien 2020 ja 2021 jälkeisten hiljaisten ajanjaksojen jälkeen kirjoitukset olivat vahvasti keskittyneet sananmukaiseen käsitteeseen katujengi sen sijaan, että lehtikirjoituksissa olisi hyödynnetty vaihtoehtoisia käsitteitä. Aihe oli lyönyt läpi suomalaisessa uutismediassa, sillä se näyttäytyi uutisten lisäksi laajasti pää- ja mielipidekirjoituksissa, kommentteissa ja muissa aiheeseen keskittyneissä erikoisjutuissa.

Toisena tutkimuskysymyksenäni oli se, millaisista kehyksistä käsin katujengi-ilmiöstä on keskusteltu tutkimusperiodin aikana. Tämän tutkimuskysymyksen avulla tavoitteenani oli tarkastella ilmiötä koskevan keskustelun sisältöjä ja merkityksiä kehysanalyytisesta näkökulmasta. Tutkin, oliko julkisessa keskustelussa havaittavissa selkeitä tulkinnallisia kehyksiä, minkälaisia kehykset olivat ja täydensivätkö kehykset toisiaan vai kilpailivatko ne keskenään. Lisäksi olin kiinnostunut tarkastelemaan, miten kehykset muuttuivat ajan kuluessa.

Lehtikirjoituksissa jäsenyi erilaisia merkitysisältöjä käsittäviä kehyksiä. Keskustelusta oli eroteltavista viisi tulkinnallista kehystä, joita olivat nuorisokulttuurin kehys, nuorisorikollisuuden kehys, yhteiskunnallisten syiden ja keinojen kehys, rikollisuus yhteiskunnallisena kysymyksenä -kehys sekä jengi-ilmiön kehys. Jengi-ilmiön kehys paikantui päällekkäin kaikkien muiden kehysten kanssa, jonka vuoksi jengi-ilmiö määrittyi näiden ympärillä olevien kehysten avulla. Aluksi keskustelua käytiin pääosin nuorisokulttuurin- ja nuorisorikollisuuden kehyksistä käsin. Jengi-ilmiön kehyksen kontekstissa käsitteen ”katujengi” välttelyä oli havaittavissa tutkimusperiodin alussa. Näkyvästi esillä oli epäily ja spekulointi siitä, esiintyikö Suomessa jengiytymistä vai ei, tai täytyikö esimerkiksi määritelmät järjestäytyneestä rikollisuudesta. Havainnot ovat linjassa laajemman ilmiön kanssa siitä, että Euroopassa ylipäättään oltiin pitkään vastahakoisia puhumaan katujengi-ilmiöstä tai myöntämään sen olemassaoloa muun kuin Yhdysvaltojen kontekstissa (Esbensen & Weerman 2005, 7; Klein ym. 2006, 414–415; Maxson 2012, 236).

Vakiintumisen aikoihin syksyllä 2022 jengi-ilmiön olemassaoloa ei enää kielletty, ja keskustelu pyöri jengi-ilmiöön liitettyjen tapahtumien ympärillä. Yleiseksi konsensukseksi muodostui se, että jengiytyminen on Suomessakin esiintyvä ilmiö, samoin huolipuhe siitä, kuinka jengiytyminen on Suomessakin turvallisuutta uhkaava tekijä. Uutisoinnin selkeän nousun ja ilmiön vakiintumisen kautta keskustelun kehykset lähtivät selkeimmin muodostumaan eri suuntiin, ja tällöin kehysten teemoista nousi enemmän mukaan monipuolisempaa keskustelua useista eri kehyksistä käsin. Ilmiö nousi esiin myös poliittisella agendalla. Syksyllä 2023 kehyksistä korostuivat erityisesti yhteiskunnallisten syiden ja keinojen- sekä rikollisuus

yhteiskunnallisena kysymyksenä -kehukset. Jengikeskustelussa pohdittiin monipuolisesti syitä jengiytymiseen, ja mediassa esillä olivat eri asiantuntijat, kuten tutkijat, poliisi ja poliitikot. Olennaista onkin, että media ei toimi yksin agendan muodostajana, vaan siihen vaikuttavat myös monet muut toimijat, kuten eri viranomaiset, poliitikot ja tutkijat (Kunelius 2003, 142–143). Heidän esiintymisensä mediakentällä vaikutti varmasti myös osaltaan agendan muotoutumiseen. Agendan asettumisen kanssa samaa linjaa noudatti myös ilmiön tunnustaminen ja käsitteen käytön yleistyminen lehtikirjoituksiin. Jengi-ilmiön kehyksen kontekstissa oli siis aluksi havaittavissa enemmän jengi-ilmiön vierauteen ja -käsitteen käyttöön liittyvän hyssyttelyn ja vähättelyn teemoja, kun taas tarkasteluajanjakson edetessä kehyksen sisällä korostuivat jengi-ilmiön tunnistamisen teemat.

Entmanin (1993, 52) mukaan kehystämisen tarkoittaa havaitun todellisuuden näkökohtien valitsemista ja niiden korostamista viestinnällisessä tekstissä siten, että edistetään tiettyä ongelmanmäärittelyä, kausaalista tulkintaa, moraalista arviointia tai uhkasuosituksia kuvattun kohteen osalta. Lisäksi Chongin ja Druckmanin (2007b, 116) ajatuksiin viitaten vahvoina kehyksinä voidaan pitää kehyksiä, jotka nousevat julkisesta keskustelusta parhaiksi perusteluiksi verrattaessa kilpaileviin näkemyksiin asiasta. Usein toimittajat ja mediatuottajat käyvätkin keskenään kilpailua siitä, kuka saa oman näkemyksensä esiin ja huomatuksi (Karvonen 2000, 79). Kiinnostavaa onkin, että tutkielmani tarkastelussa katujengi-ilmiöstä uutisoinnin kohdalla eri kehysten käsittämät aihepiirit eivät kilpaile keskenään, vaan toimivat yhdessä diskurssin apuvälineenä ikään kuin ruokkien toinen toistaan. Vaikka kehysten kohdalla on paikannettavissa joitakin eroavaisuuksia koskien esimerkiksi niiden esiintymistä, olennaisena havaintona on, että mikään nelikentän kehys tai sen sisältämät teemat eivät erotu selkeästi dominoivaksi osioksi. Sen sijaan kehykset kuvaavat yhdessä katujengikeskustelun eri puolia ja ilmiöön yhdistettyjä osa-alueita. Entmanin (1993, 55) ajatusten mukaan monissa uutisteksteissä voi olla yhtenäinen kehystys yhdellä analyysitasolla, mutta kilpailevat kehykset puolestaan toisella tasolla, mikä kuvastaa vallan ja diskurssin rajojen välistä leikkiä. Koska kaikki kehykset synnyttävät oman todellisuutensa ja todellisuus näyttäytyy erilaisena eri kehyksistä katsottuna, myös ristiriitaisten näkemysten syntyminen on mahdollista (Peräkylä 1990, 94). Nämä ajatukset voidaankin yhdistää tutkielmani tuloksiin siitä, että vaikka katujengikeskustelu eri kehyksissä käsittää hyvin samankaltaisia piirteitä, kehysten sisällä ilmenee myös eroavaisuuksia näkemysten painotuksissa ja kehysten teemoissa. Tämän voisi tulkita liittyvän myös Goffmanin (1986, 82, 156–157) tutkimiin säännönmukaisuuksiin kehysten keskinäisistä suhteista.

Helsingin Sanomien lehtikirjoitusten katujengikeskustelun valossa suomalainen katujengi-ilmiö ja sen osatekijät määrittyivät useiden näkökulmien kautta moninaiseksi ilmiöksi. Samoin itse käsite ”jengi” muotoutui usein epämääräiseksi uutismediassa. Sosiaalisen konstruktionismin viitekehyksen kontekstissa uutismedialla on oma roolinsa katujengi-ilmiön näkyväksi tekemisessä. Kun jokin tietty ilmiö korostuu uutisoinnissa, syntyy herkemmin kuva myös ilmiön lisääntymisestä ja mahdollisesta uhasta. Tämä liittyy olennaisesti näkemykseen siitä, kuinka mielikuvien synnyssä lukijat muodostavat omat käsityksensä ja mielikuvansa ilmiöstä sen pohjalta, miten (uutis)media on asioita tulkinut ja esittänyt (Karvonen 1999, 78). Siitäkin huolimatta, että viime vuosien aikana nuorten ongelmakäyttäytyminen ja katujengi-ilmiö ovat olleet esillä yhteiskunnallisessa keskustelussa merkittävänä lisääntyneenä huolenaiheena, huomionarvoista on, että polarisoituminen on merkittävässä roolissa myös nuorisorikollisuuden kohdalla. Rikosaktiiviset nuoret ovat aiempaa rikosaktiivisempia, mutta yleisesti nuoret tekevät vähemmän rikoksia (ks. Kaakinen & Näsi 2021). Tämä liittyy myös havaintoon siitä, että kun eri medioissa toistetaan runsaasti jotakin tiettyä kuvaa tai kuvastoa, ne saavat sosiaalisen luonteen, ja alkavat siten ohjata yksilön käsityksiä representoimastaan ilmiöstä (Sakki ym. 2014, 325).

Suomalaista katujengi-ilmiötä on kiinnostavaa tarkastella myös intersektionaalisesta näkökulmasta (ks. esim. Crenshaw & Phillips 1998), sillä risteävän eriarvoisuuden tekijät, kuten ikä, marginaalissa eläminen ja etninen tausta, ovat olleet esillä muodostamissani katujengikeskustelun kehyksissä. Nuorisokulttuuri on aina linkittynyt enemmän poikien jutuksi (Honkatukia & Kivivuori 2006, 1) ja miessukupuoli on yleisesti noussut enemmän esille, kun aihepiiriä on tutkittu (ks. esim. Helanko 1953; Haavio-Mannila 1958). Vaikka varhaisemmassa jengitutkimuksessa, ja nuorisokulttuureissa ylipäätään, sukupuoli on ollut mukana ja korostanut poikien toimijuutta, oman tutkielmani aineistossa sukupuoli ei tule systemaattisesti esiin. Joitakin kiinnostavia havaintoja voidaan kuitenkin tehdä. Yli puolet kehysanalyytisessä tarkastelussani hyödynnetyistä aineistosta ei käsitä lainkaan mainintaa sukupuolesta. Katujengeihin kuuluminen sen sijaan määritellään usein siten, että suuri osa niihin kuuluvista on nuoria aikuisia, samoin ulkomaalais- ja maahanmuuttajataustaisuus mainitaan toistuvasti.

Mikäli sukupuoli on esillä vahvemmin, kyseessä on usein viittaus juuri Helankon ja Haavio-Mannilan aikaiseen 1950-luvun aikaiseen jengikulttuuriin eikä niinkään nykymuotoiseen katujengi-ilmiöön. Tällöin erityisesti poikien toimijuus korostuu, ja sitä perustellaan ajatuksella siitä, että väkivaltainen käytös liittyy erityisesti poikien vaikutuspiiriin. Sukupuoli on esillä myös sellaisissa kirjoituksissa, jotka eivät suoraan yhdisty suomalaiseen ilmiöön. Kun

esitetään, että ilmiössä korostuvat tavallisesti nuoret miehet, puhe kohdistuu usein Ruotsin jengikonflikteihin. Myöskään käsitettä ”roadman” käytettäessä ei määritellä, että ilmiö linkittyisi suoraan vain nuoriin miehiin. Sen sijaan mielikuvaa tuotetaan epäsuorasti yksittäisillä esimerkeillä tapahtumista, joissa tekijä ja uhri ovat olleet poikia. Myös henkilöityneet, kuten esimerkiksi Milan Jaffia käsittelevät, lehtikirjoitukset kuvaavat toimijoina mieshenkilöitä. Mielikuvia luodaan epäsuorasti myös viittauksilla suomalaisten rap-kappaleiden väkivaltaa lietsovien sanoitusten kautta, joissa viitataan usein miessukupuolen edustukseen jengi-ilmiössä. Miessukupuoli tehdään näkyväksi lähes aina vain yksityistapauksia koskettavissa jutuissa, käsiteltäessä esimerkiksi yksittäisiä jengejä ja sitä, keistä se koostuu. Sukupuoli saatetaan mainita rikollisuuden kontekstissa käsiteltäessä ampuma-aseilla toteutettuja henkirikoksia, joissa ampujana on usein mies ja uhrina nainen. Tällöin tehdään kuitenkin näkyväksi se, että katujengien ammuskeluissa ei ole Suomessa kuollut ihmisiä. Sukupuoli siis mainitaan rikollisuuden ja väkivallan yhteydessä, mutta sitäkään ei yhdistetä automaattisesti katujengeihin.

Kiinnostavaa on, että vain harvoissa aineiston lehtikirjoituksissa katujengi-ilmiö sukupuolitetaan selkeästi maininnalla siitä, että nuorisojengeissä ja rikollisuudessa korostuvat maahanmuuttajataustaiset pojat. Ruotsalaisella tutkimuskentällä on nimittäin esitetty, että nimenomaan miehet ovat näkyvin sukupuoli, kun media kirjoittaa jengiläisistä (ks. Bergquist & Gradin 2023). Aineistoni perusteella naissukupuolta ei kuitenkaan aktiivisesti häivytetä pois ilmiöstä. Kirjoituksissa on mainintoja siitä, kuinka tyttöjen osuus ryöstörikoksissa on pieni, mutta ilmiö tehdään kuitenkin samalla näkyväksi sivuamalla tapauksia, jossa nimenomaan tytöt ovat olleet osallisina, niin tekijöinä kuin uhreina. Tällöin keskiössä ei ole nuorten poikien toimijuuden korostaminen. Myös jalkautuvan nuorisotyön toimintaa raportoineissa nuorten liikehdintää käsittelevissä kirjoituksissa esillä ovat nuoret sukupuolesta riippumatta. Itse katujengi-ilmiön monimuotoisuutta tuodaan esille aineistossa ilmaisulla siitä, että jengeissä mukana on sekä maahanmuuttajataustaisia että kantasuomalaisia, niin tyttöjä kuin poikiakin.

Katujengit eivät ole ilmiönä täysin uusi, sillä jengit ovat synnyttäneet huolta jo vuosikymmeniä. Ensimmäisiä kansainvälisiä tutkimuksia aiheesta on tehty jo ennen 1930-lukua (Moore & Stuart 2022, 300). Vaikka nykymuotoinen katujengi-ilmiö on Suomessa ilmiönä tuore, katujengeistä on puhuttu Suomessakin jo 1900-luvun alussa (ks. esim. Koskela 2002). Toisaalta vielä 2000-luvun alussa useissa Euroopan maissa kiistettiin jengien olemassaolo (Esbensen & Weerman 2005, 7). Nuorisorikollisuutta ja jengiytymistä käsittelevistä lehtikirjoituksista on kuitenkin havaittavissa tekijöitä, jotka erottavat 2020-luvulla käydyn jengikeskustelun edeltäjistään

(esim. Helanko 1953; 1960; Haavio-Mannila 1958; Sarmela 1969). Tällaisia ovat esimerkiksi sosiaalinen media ja maahanmuutto, jotka ovat nousevina tekijöinä nuorison vointia ja tulevaisuutta käydyssä keskustelussa. Kehysanalyttisessä tarkastelussani nuorisoriikollisuuden kehysten (luku 5.2.2.2) kohdalla sosiaalisen median mainitseminen näyttäytyy osana puhetapaa, jossa nykynuoret pyritään erottamaan edellisistä sukupolvista. Tällä hetkellä maahanmuuttoon, ja maahanmuuttajataustaisten nuorten vointiin, liittyvää keskustelua leimaa Suomessa vahva vertailu Ruotsiin, jossa maahanmuuttajien määrä on huomattavasti suurempi kuin Suomessa. Nykymuotoisen katujengi-ilmiön kontekstissa käsite ”Ruotsin tie” onkin vakiintumassa yhteiskunnalliseen puhekieleen viittamaan Ruotsissa ilmeneviin jengikonflikteihin, jotka ovat paisuneet Suomeen verrattaessa aivan erilaiseen mittakaavaan. Ruotsin tien viittaamalla varoitetaan siitä, että myös Suomessa jengien väkivalta voi mahdollisesti kehittyä samankaltaisesti.

Metodologisesti tarkasteltuna on hyvä huomioida se, että tässä tutkielmassa kehukset on muodostettu katujengi-ilmiöstä käydyin keskustelun perusteella. Koska uutistekstit on jätetty pois kehysanalyttisestä tarkastelusta, se ohjaa myös kehysten muodostamista. Vaikka kehysanalyysini aineiston rajaus juuri uutistekstien ulkopuolisiin kirjoituksiin oli perusteltua siinä mielessä, että uutistekstit eivät sisällä varsinaista keskustelua aihepiiristä, metodologisesti tarkasteltuna voisi olla mielenkiintoista tarkastella myös sitä, millaisia tuloksia olisi mahdollista saada, mikäli tarkastelun keskiöön asettaisi nimenomaan uutistekstit. Mielenkiintoista olisi vertailla keskenään, miten uutistekstien kehystys ilmiöstä mahdollisesti eroaa aiheesta käytävästä mediakeskustelusta. Yleisesti eri areenoilla käydyin keskustelun merkitys ja miten ajatukset nousevat eri areenoilla, kuten tiedotusvälineissä, politiikan kentällä ja asiantuntijoiden ulostuloissa, ja kuinka nämä eri tahot määrittävät ongelmaa ja osallistuvat ilmiön kehystämiseen, ovat mielenkiintoisia tutkimuskohteita. Kiinnostavaa olisi vertailla, millä tavoin eri areenat ovat keskenään päällekkäisiä ja millä tavoin ne puolestaan eroavat toisistaan kehystämässä. Myös eri uutismedioiden tapaa raportoida ilmiöstä olisi mielenkiintoista tutkia.

On kiinnostavaa pohtia myös ajanjakson merkitystä agendan asettumisen ja kehystämisen näkökulmasta. Oman tutkielmani tarkastelu päättyi katujengikeskustelun niin sanottuun ”piikkiin”, joten olisi mielenkiintoista tarkastella, millä tavoin keskustelu on jatkunut, kun tilanne on rauhoittunut uutisoinnissa. Tarkasteluni perusteella on yksioikoisesti vaikeaa arvioida, oliko katujengikeskustelun vakiintuminen ohimenevä ilmiö vai pysyvästi keskusteluun jäävä asia. Onkin mielenkiintoista pohtia, onko nuorisokulttuurin kehys (luku

5.2.2.1) oikeassa siinä, että jengi-ilmiö ja siihen liittyvä nuorten käyttäytyminen näyttäytyy nuoruuteen ja nuorisokulttuuriin liittyvänä luonnollisena ilmentymänä, osana aikuistumisen riittä. Tämä yhdistyy ajatuksiin siitä, kuinka joidenkin näkemysten mukaan nuorten rikoskäyttäytyminen voidaan mieltää ohimeneväksi vaiheeksi, joka kuuluu nuoren kasvuun (Honkatukia & Kivivuori 2006, 1).

Yleisesti katujengi-ilmiötä sekä sen mediarepresentaatiota Suomessa tulisi tutkia syvällisemmin sosiologiassa, jotta ilmiöstä olisi mahdollista koostaa mahdollisimman kokonaisvaltainen käsitys. Vaikka julkisessa keskustelussa nuorten jengiytymistä käsitellään monesta eri näkökulmasta ja siitä on puhuttu sekä korostamalla suojaavien keinojen merkitystä että varoittelemalla uhkakuvista, ilmiötä käsitellään monesti liioitellusti. Tutkija Matti Näsi onkin huomauttanut, että rikosuutisointi on muuttunut sensaatiohakuiseksi viime vuosikymmenten aikana, sillä tiedetään, että väkivalta ja rikollisuus kiinnostavat uutisten yleisöä. Aiheesta saatetaan uutisoida runsaammin, mikä puolestaan vaikuttaa siihen, että mielikuvat nuorten ongelmakäyttäytymisestä ovat helposti liioitellun negatiivisia. (Kauppinen 2021.) Tämä yhdistyy myös Salasuon ja Poikolaisen (2016, 571) näkemyksiin siitä, että vaikka jengiytymisilmiöön keskittynyt akateeminen tutkimus otti Suomessa edistysaskeleitaan suhteellisen hitaasti, medialla oli kuitenkin tapana raportoida aktiivisesti jengien ja alakulttuurien kehityksestä, ja myös liioitella näiden ryhmien aiheuttamia ongelmia.

Katujengit ovat Suomessa marginaali-ilmiö (Forss 2023, 2), mutta sen saama mediahuomio voi helposti vääristää laajuuden todellista kuvaa ja synnyttää pelkoa. Näsin mukaan kasvaneessa mediakiinnostuksessa on myös positiivisia puolia. Hänen näkemystensä mukaan mediahuomion ansiosta väkivalta ja rikollisuus voidaan tunnistaa entistä paremmin ja siten myös suurempi osa rikoksista tulee herkemmin viranomaisten tietoon. (Kauppinen 2021.) Ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä pidetään keskeisinä ratkaisuinä nuorten jengi-ilmiöön, ja eri ammattilaisten, kuten poliisin ja sosiaalialan työntekijöiden, tekemän yhteistyön tärkeys olivat esillä myös aineistoni lehtikirjoituksissa.

Vaikka myös muissa kaupungeissa tapahtuneesta katujengiliikkehinnästä on raportoitu mediassa, ilmiö on kokonaisuudessaan hyvin Helsinki-keskeinen. Täten olisikin mielenkiintoista tutkia ilmiöstä käydyn keskustelun kehitystä uudestaan eri ajanjaksolla sitä, miten keskustelu tulee mahdollisesti muuttumaan jälleen, kun päätekijät kotiutuvat vankilasta. Agendalle nousun myötä katujengi-ilmiötä koskettava keskustelu on saanut aikaan termien

vakiintumisen sekä yhteiskunnallisen merkittävyyden tunnistamisen. Siksi olisi mielenkiintoista tutkia, miten katujengi-ilmiöstä käyty keskustelu on jatkunut mediakeskustelun huipun ja eduskuntavaalien ajalta saadun tehostuksen jälkeen, esimerkiksi suhteessa aihetta koskettavien kirjoitusten määrään ja sisältöön.

Lähteet

- Alanko, M., Kinnunen, A., Piispa, M., & Sambou, S. (2023). Rikoksentorjuntatyön tehostaminen Suomessa: Esitys rikoksentorjunnan organisoinnista ja nuorisorikollisuuden vähentämisen koordinoinnista (Oikeusministeriön julkaisuja, Selvityksiä ja ohjeita 2023:30). Helsinki: Oikeusministeriö
- Alasuutari, P., & Alasuutari, P. (2011). *Laadullinen tutkimus 2.0* (4. uud. p.). Tampere: Vastapaino.
- Baumer, E. P., Cundiff, K., & Luo, L. (2021). The contemporary transformation of American youth: An analysis of change in the prevalence of delinquency, 1991–2015. *Criminology*, 59(1), 109-136.
- Béland, D. (2005). Ideas and social policy: An institutionalist perspective. *Social Policy & Administration*, 39(1), 1-18.
- Béland, D. (2009). Ideas, institutions, and policy change. *Journal of European public policy*, 16(5), 701-718.
- Berger, P., & Luckmann, T. (1966). The reality of everyday life. *The social construction of reality: A treatise in the sociology of knowledge*, 33-42.
- Bergquist, E., & Gradin, P. (2023). "Gucci-livet": En kritisk diskursanalys om nyhetsmedias framställning av kriminella gang.
- Beuker, A. (2023). Rikollisuustilanne 2022: rikollisuuskehitys tilastojen ja tutkimusten valossa.
- Birkland, T. A., Camilleri, S., & Warnement, M. K. (2014). Idea Emergence Agenda Change, and Learning. In *Meeting of the Western Political Science Association*. Seattle, WA.
- Block, C. R., & Block, R. (1993). *Street gang crime in Chicago*. US Department of Justice, Office of Justice Programs, National Institute of Justice.
- Borah, P. (2011). Conceptual issues in framing theory: A systematic examination of a decade's literature. *Journal of communication*, 61(2), 246–263.
- Brolund, E., & Brolund, L. (2021). Den svenska idyllen vs hotet utifrån: En kritisk diskursanalys av medias framställning av gängkriminalitet.

- Cannert, N., & Onryd, M. (2021). Den som ger sig in i leken får leken tåla: En tematisk analys där medias framställning av (gängkriminella) offer för skjutvapenvåld jämförs åren 2015 och 2020.
- Cappella, J. N., & Jamieson, K.H. (1997). *Spiral of cynicism: The press and the public good*. Oxford University Press.
- Chong, D., & Druckman, J. N. (2007a). A theory of framing and opinion formation in competitive elite environments. *Journal of communication*, 57(1), 99-118.
- Chong, D., & Druckman, J. N. (2007b). Framing theory. *Annu. Rev. Polit. Sci.*, 103-126.
- Cohen, A. K. (1955). *Delinquent boys; The culture of the gang*.
- Covey, H. C. (2010). *Street gangs throughout the world*. Charles C Thomas Publisher.
- Crenshaw, K. & Phillips, A. (1998). 'Demarginalizing the Intersection of Race and Sex: A Black Feminist Critique of Antidiscrimination Doctrine, Feminist Theory, and Antiracist Politics', in *Feminism And Politics*. [Online]. Oxford: Oxford University Press. p.
- D'angelo, P. (2002). News framing as a multiparadigmatic research program: A response to Entman. *Journal of communication*, 52(4), 870–888.
- Danielsson, P. (2022). Nuorten väkivaltarikollisuuden määrä ja piirteet poliisin tietoon tulleen rikollisuuden valossa. Keskusrikospoliisi. Tiedusteluosasto.
- De Vreese, C. H. (2005). News framing: Theory and typology. *Information design journal+ document design*, 13(1), 51-62.
- Dearing, J. W., & Rogers, E. (1996). *Agenda-setting*. Sage publications.
- Decker, S. H., Melde, C., & Pyrooz, D. C. (2013). What do we know about gangs and gang members and where do we go from here?. *Justice Quarterly*, 30(3), 369-402.
- Densley, J. A. (2012). The organisation of London's street gangs. *Global crime*, 13(1), 42-64.
- Ehrnrooth, J. (1988). Hevirock ja hevarit: myytit, tyli ja alakulttuuri. *Tapaustutkimus hevareista Joensuun nuorisotaloyhteisöissä. Joensuu: Karjalan tutkimuslaitoksen julkaisuja*, (83).
- Ekendahl, M., Månsson, J., & Karlsson, P. (2023). Media constructions of an illegal drug: the link between cannabis and organized crime in Swedish newspapers. *Drugs: Education, Prevention and Policy*, 1–10.

- Entman, Robert (1993). Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm. *Journal of Communication* 43(4), 51–58.
- Eriksson, M., Ekström, V., Vainik, A. L., & Kassman, A. (2022). Violence capital: On the framing and construction of a policy problem. *Violence: An International Journal*, 3(2), 179–198.
- Esbensen, F. A., Deschenes, E. P., & Winfree Jr, L. T. (1999). Differences between gang girls and gang boys: Results from a multisite survey. *Youth & Society*, 31(1), 27-53.
- Esbensen, F. A., & Weerman, F. M. (2005). Youth gangs and troublesome youth groups in the United States and the Netherlands: A cross-national comparison. *European Journal of Criminology*, 2(1), 5-37.
- Euroopan rikosentorjuntaverkosto. (2022). European Crime Prevention Network: Street gang prevention. EUCPN Toolbox Series. Osoitteessa: <https://eucpn.org/toolbox-streetgangs> [Viitattu 20.11.2023]
- Forss, M. (2023). Katujengi rikosoikeudellisesti määriteltynä järjestäytyneenä rikollisryhmänä. *Edilex*, 26, 1–32.
- Gamson, W. A., & Modigliani, A. (1989). Media discourse and public opinion on nuclear power: A constructionist approach. *American journal of sociology*, 95(1), 1–37.
- Goldson, B. (Ed.). (2011). *Youth in crisis?: 'Gangs', territoriality and violence* (p. 227). London: Routledge.
- Grönfors, M. (2011). *Laadullisen tutkimuksen kenttätutkimusmenetelmät*. SoFia-Sosiologi-Filosofiapu Vilkka.
- Gustafsson, H., & Laxström, Å. (2021). Medias bild av gängkriminella mordoffer: En kvalitativ innehållsanalys gällande dagspressens framställning av mordoffer med kopplingar till kriminella nätverk.
- Haavio-Mannila, E. (1958). *Kylätappelut: sosiologinen tutkimus; suomen kylätappeluinstituutiosta; village Fights in Finland; summary* (Doctoral dissertation, Söderström).
- Haapajärvi, L., & Junnilainen, L. (2014). Nuorisojengit eriarvoisuuden mittarina.
- Haara, P., Reunanen, E., Näsi, M., & Kivivuori, J. (2017). Väkiältä pirstaloituvassa mediamaisemassa: fokusryhmätutkimus uhkan kokemuksesta ja rikostiedon lähteistä.

- Haraldson, S. (2023). Gängkriminalitet–hur framställs det i tidningsmedia?: En Foucault inspirerad diskursanalys
- Harju, A. (2019). Pohjoisen kaivokset suomalaisissa sanomalehdissä.
- Harrikari, T. (2008). Riskillä merkityt: Lapset ja nuoret huolen ja puuttumisen politiikassa.
- Haymoz, S., Maxson, C., & Killias, M. (2014). Street gang participation in Europe: A comparison of correlates. *European Journal of Criminology*, 11(6), 659–681.
- Heikkinen, V. (2020). Tekstianalyysi. Miksi kielellisillä valinnoilla on merkitystä. *Helsinki: Gaudeamus*.
- Helanko, R. (1953). Turun poikasakit: sosiologinen tutkimus 9–16-vuotiaitten poikien spontaanisista ryhmistä vv. 1944–51. Turku: Turun yliopisto
- Helanko, R. (1969). Eräistä varttuneen nuorison käyttäytymismuodoista Turussa 1960 [On some behavioural forms of adolescents in Turku in 1960]. Turku: Turun yliopisto, sosiologian laitos, monisteita 26.
- Helsingin Sanomat (2023a). Kuukausiliite, Aika iso biiffi. Vuonna 2021 uutisiin nousivat kahden katujengin väkivaltaiset yhteenotot. Pelättiin, onko Suomi Ruotsin tiellä. Mitä oikein tapahtui? 31.12.2022. Osoitteessa: <https://www.hs.fi/kuukausiliite/art-2000009274303.html> [Viitattu 29.10.2023]
- Helsingin Sanomat (2023b). Ovatko älypuhelimet lisänneet nuorten mielenterveysongelmia? Olemme nyt ”myrskyn silmässä”, sanoo tutkija. 28.8.2023. Osoitteessa: <https://www.hs.fi/politiikka/art-2000009772577.html> [Viitattu 8.10.2024]
- Helsingin Sanomat (2024). Helsinki kokeilee ratkaisua nuorten rikoksiin: uusi oppitunti kouluihin. 16.4.2024. Osoitteessa: <https://www.hs.fi/pkseutu/art-2000010363305.html> [Viitattu 17.4.2024].
- Heiskanen, I., & Mitchell, R. (1985). *Lättähatuista punkkareihin: Suomalaisen valtakulttuurin ja nuorisokulttuurien kohtaamisen kolme vuosikymmentä*. Otava.
- Helve, H. (1987). *Nuorten maailmankuva: seurantatutkimus pääkaupunkiseudun erään lähiön nuorista* (Vol. 4). Helsingin yliopisto, Uskontotieteen jaosto.
- Herkman, J. (2015). Pelkkää retoriikkaa? Populismien kehykset Helsingin Sanomissa ja Ilta-Sanomissa vuoden 2011 eduskuntavaalien yhteydessä. *Media & viestintä*, 38(2).
- Hoikkala, T. (1989). *Nuorisokulttuurista kulttuuriseen nuoruuteen*. Gaudeamus.

- Honkatukia, P., Nyqvist, L., & Pösö, T. (2006). Rikokset nuorten" juttuina". Narratiivisen lähestymistavan mahdollisuuksia. In *Nuorisoriollisuus. Määrä, syyt ja kontrolli* (pp. 211–234).
- Honkatukia, P. & Kivivuori, J. (2006). Nuorisoriollisuus: Määrä, syyt ja kontrolli. *Helsinki: Oikeus*.
- Horsti, K. (2005). *Vierauden rajat: Monikulttuurisuus ja turvapaikanhakijat journalismissa*. Tampere university Press.
- Howell, J. C. (2015). The history of street gangs in the United States: Their origins and transformations. Lexington Books.
- Häkkinen, A., Salasuo, M., Vastapaino, kustantaja, & Vastapaino, kustantaja. (2015). *Salattu, hävetty, vaiettu: miten tutkia piilossa olevia ilmiöitä*. Vastapaino.
- Ilbury, C. (2023). The recontextualisation of multicultural London English: Styling the 'roadman'. *Language in Society*, 1–25.
- Ikäheimo, H. P., & Seuri, O. (2020). Vuosipäiväjournalsmi historian tulkitsijana ja nykyisyyden muokkaajana: Kehysanalyttinen tutkimus EU: n historiaa käsittelevistä vuosipäiväjutuista kolmessa suomalaisessa päivälehdessä. *Media & viestintä*, 43(2).
- Isse, A. (2021). Media Framing of Organized crime in Sweden: A qualitative study about how Swedish newspapers covers gang criminality in Sweden.
- Iyengar, S. (1994). *Is anyone responsible?: How television frames political issues*. University of Chicago Press.
- Kaakinen, M., & Näsi, M. (2021). Nuorisoriollisuuden esiintyvyys ja tekomäärät Suomessa 1995–2020. *Kriminologia*, 1(1), 5–19.
- Kaakinen, M., Moeller, K., Mork Lomell, H., Valdimarsdóttir, M., Westfelt, L., & Rostami, A. (2024). Street gang involvement among nordic youth: A comparative study on prevalence and riskfactors in Nordic countries.
- Kangas, O., Niemelä, M., & Varjonen, S. (2011). Toimeentulotuen Kela-siirron kehukset politiikan asialistoilla ja kansalaismielipide. In *Politiikan polut ja hyvinvointivaltion muutos* (pp. 144–176).
- Kantola, A. M., Salovaara-Moring, I. I., & Väliverronen, E. T. (1998). Media-analyysi: tekstistä tulkintaan.

- Karvonen, E. (1999). *Elämää mielikuvayhteiskunnassa* (Vol. 1). Imago ja maine menestystekijöinä myöhäismodernissa maailmassa.
- Karvonen, E. (2000). Tulkintakehys (frame) ja kehystäminen. *Tiedotustutkimus* 2/2000.
- Kauppinen, J. (2021) Nuorisoriikollisuus on vähentynyt pitkään, mutta viime vuonna vakavin väkivaltariikollisuus lisääntyi. Verkkajulkaisu. Rikosuhripäivystys. Osoitteessa: <https://www.riku.fi/nuorisoriikollisuus-on-vahentynyt-pitkaan-mutta-viime-vuonna-vakavin-vakivaltariikollisuus-lisaantyi-poliisitoistaiseksi-suhtautuisin-edellisvuoden-piikkiin-poikkeusolojen-seurauks/> / [Viitattu 20.9.2024]
- Keskinen, V., Hirvonen, J., Erjansola, J., Kainulainen-D'Ambrosio, K., & Paasonen, K. (2023). "Korona-aikaan en juuri ole liikkunut kaupungilla" Helsingin turvallisuustutkimus 2021 (Tutkimuksia 2023:1). Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia, kaupunkitietopalvelut
- Kingdon, J. W. (1984). *Agendas, alternatives, and public policies*. *Brown and Company*.
- Kingdon, J. W. (2014). *Agendas, alternatives, and public policies* (2nd edition.). Pearson.
- Kinnunen, A. (2021). Nuorten kokonaisrikollisuuden seuranta ja rikosten ehkäisy oikeusministeriössä. *Kriminologia*, 1(1), 91–99.
- Kivivuori, J. (2006). Nuorisoriikollisuuden kehitys. *Teoksessa Honkatukia P, Kivivuori J (toim.) Nuorisoriikollisuus. Määrä, syyt ja kontrolli. Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen julkaisuja*, 221, 15–55.
- Kivivuori, J., Savolainen, J., & Aaltonen, M. (2016). The revenge motive in delinquency: Prevalence and predictors. *Acta sociologica*, 59(1), 69-84.
- Klein, M. W., Weerman, F. M., & Thornberry, T. P. (2006). Street gang violence in Europe. *European Journal of Criminology*, 3(4), 413-437.
- Klein, M. W., & Maxson, C. L. (2006). *Street gang patterns and policies*. Oxford University Press.
- Koskela, K. (2002). *Huligaanit: katuelämää Sörkassa suurlakosta sisällissotaan* (Vol. 870). Suomalaisen kirjallisuuden seura.
- Kunelius, R. (2003). Viestinnän vallassa. *Johdatus joukkoviestinnän kysymyksiin*, 5(6).
- Laki nuorista rikosentekijöistä 262/1940 Säädoskokoelma. Annettu 31.5.1940 Saatavilla osoitteessa: <https://www.finlex.fi>

- Linnander, M. (2018). Last Night in Sweden: A Critical Discourse Analysis of the Image of Sweden in International Media.
- Linström, M., & Marais, W. (2012). Qualitative news frame analysis: A methodology.
- Lippmann, W. (1922). The World Outside and the Pictures in Our Heads. *Public Opinion*.
- Lodin, F. (2022). Medias framställning av gängkriminalitet: En kvalitativ innehållsanalys av svensk nyhetsmedias framställning av gängkriminalitet.
- Louhivuori, L. (1988). *Koskelan pojat: tutkimus jengikulttuurista*. Kansalaiskasvatuksen keskus.
- Lähteenmaa, J. (1991). Hip-hoppareita, lähiöläisiä ja kultturelleja. *Helsingin kaupunki. Nuorisosiain keskuksen julkaisuja, 1*.
- Manner, N. (2021). Gangsterrap & Postmodern Moralpanik: En kvalitativ medieanalys av svensk gangsterrap-debatt.
- Mannheim, K. (1928). 1952. "The problem of generations". *Essays on the Sociology of Knowledge*, 276-322.
- Matikainen, J., Ojala, M., Aslama, M., & Jääsaari, J. (2020). Media ja yleisön luottamuksen ulottuvuudet: instituutiot, journalismi ja mediasuhde.
- Maxson, C. L., Whitlock, M. L., & Klein, M. W. (1998). Vulnerability to street gang membership: Implications for practice. *Social Service Review*, 72(1), 70-91.
- Maxson, C. L. (2012). "The Paradox Revisited: Recent Research on Street Gangs in Europe", Teoksessa *The Stockholm Gang Model PANTHER. Stockholm Gang Intervention & Prevention Project, 2009-2012*, toim. Fredrik Leinfelt & Amir Rostami. Elanders Sverige AB, 236-239.
- McCombs, M. (1997). Building consensus: The news media's agenda-setting roles. *Political communication*, 14(4), 433-443.
- McCombs, M. E., & Shaw, D. L. (1972). The agenda-setting function of mass media. *Public opinion quarterly*, 36(2), 176-187.
- Media Audit Finland (2023). KMT 2022 lehtien lukijamäärät. Media Audit Finland, Helsinki.
- Mielityinen, L., Kalliokoski, E., Hautamäki, S., & Hakala, V. (2022). Nuoret kostajina: Kosto-orientaation yhteys nuorten tekemään väkivaltarikollisuuteen. *Kriminologia*, 2(1), 22–38.

- Moore, C. L., & Stuart, F. (2022). Gang research in the twenty-first century. *Annual Review of Criminology*, 5, 299–320.
- Ottosson, F., & Silwer, S. (2020). Gängkriminalitetens problem: -En diskursanalys om hur riskfaktorer för gängkriminalitet framställs i svenska rikstidningar.
- Patton, D. U., Lane, J., Leonard, P., Macbeth, J., & Smith Lee, J. R. (2017). Gang violence on the digital street: Case study of a South Side Chicago gang member's Twitter communication. *new media & society*, 19(7), 1000-1018.
- Perho, Sini. (2000). Skineyden äärellä: tutkimus skinhead alakulttuurista kiinnostuneista joensuulaisnuorista. Joensuu: Joensuun yliopisto.
- Peräkylä, A. (1990). *Kuoleman monet kasvot: identiteettien tuottaminen kuolevan potilaan hoidossa*. Vastapaino.
- Peräkylä, A. (2001). Erving Goffman:: sosiaalisen vuorovaikutuksen rakenteet. In *Sosiaalipsykologian suunnannäyttäjii* (pp. 347–364). Vastapaino.
- Pitkänen, J., Aaltonen, M., Suonpää, K., Heiskanen, L., & Martikainen, P. (2022). Nuorisoriikollisuuden esiintyvyyden ja kasautumisen muutokset syntymäkohorteissa 1986–2000. *Yhteiskuntapolitiikka*, 87(5–6), 475–490.
- Puuronen, V. (2003). Pihasakeista alakulttuureihin. *Teoksessa Aapola, Sinikka & Kaarninen, Mervi (toim.): Nuoruuden vuosisata. Suomalaisen nuorison historia. Helsinki: SKS, 373–395*.
- Puuronen, V. (2006). Nuorisotutkimus. vastapaino. Tampere.
- Reed, E., Silverman, J. G., Ickovics, J. R., Gupta, J., Welles, S. L., Santana, M. C., & Raj, A. (2010). Experiences of racial discrimination & relation to violence perpetration and gang involvement among a sample of urban African American men. *Journal of Immigrant and Minority Health*, 12, 319-326.
- Rikander, H., Sutela, M., & Rikander, S. (2023). Alaikäisten rikollisuudesta ja katujengeistä. *Edilex*, 17.
- Rostami, A. (2013). Tusen fiender: En studie om de svenska gatugängen och dess ledare (Doctoral dissertation, Linnéuniversitetet, Polisutbildningen).
- Rostami, A. (2017). Street-gang violence in Sweden is a growing concern. *Sociologisk forskning*, 365-368.

- Rostami, A., & Mondani, H. (2015). The complexity of crime network data: A case study of its consequences for crime control and the study of networks. *PloS one*, 10(3), e0119309.
- Rostami, A., & Mondani, H. (2019). Organizing on two wheels: uncovering the organizational patterns of Hells Angels MC in Sweden. *Trends in Organized Crime*, 22(1), 34–50.
- Rostami, A., Leinfelt, F., & Holgersson, S. (2012). An exploratory analysis of Swedish street gangs: Applying the Maxson and Klein typology to a Swedish gang dataset. *Journal of Contemporary Criminal Justice*, 28(4), 426-445.
- Rostami, A., Melde, C., & Holgersson, S. (2015). The myth of success: the emergence and maintenance of a specialized gang unit in Stockholm, Sweden. *International journal of comparative and applied criminal justice*, 39(3), 199-217.
- Rönkä, A. L. (2011). Matkapuhelinsäteily mediassa–Terveysriskikeskustelun kehysanalyysi. *Media & viestintä*, 34(2).
- Saaranen-Kauppinen, A., & Puusniekka, A. (2009). Menetelmäopetuksen tietovaranto KvaliMOTV. *Kvalitatiivisten menetelmien verkko-oppikirja. Yhteiskuntatieteellisen tietoarkiston julkaisuja*, 2.
- Saarnio, T. (2003). Meillä menee lujaa: tutkimus nuorista rikosentekijöistä eräässä pääkaupunkiseudun lähiössä.
- Sakki, I., Mäkinieniemi, J. P., Hakoköngäs, E., & Pirttilä-Backman, A. M. (2014). Miten tutkia sosiaalisia representaatioita?.
- Salasuo, M. & Poikolainen, J. (2012) Johdanto – monimuotoinen katukulttuuri. Teoksessa: Mikko Salasuo & Janne Poikolainen & Pauli Komonen (toim.) Katukulttuuri: nuorisoesiintymiä 2000-luvun Suomessa. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto.
- Salasuo, M. A., & Poikolainen, J. (2016). From local cliques to subcultures and late modern youth: Interpretations of young people’s group behaviour in Finnish youth research. In *Finnish Youth Research Anthology 1999–2014*. Finnish Youth Research Society.
- Salasuo, M., & Seuri, O. (2024). ” Miltei jokaisena yönä helähtää lasi, narahtaa korkki, ulvoo sireeni”: Jengikeskustelun ensimmäinen aalto suomalaisessa lehdistössä vuosina 1956–1965. *Nuorisotutkimus*, 42(2), 19–34.
- Salmi, V. (2004). Varhaisnuorten normirikkomukset - ongelma vai osa nuoruutta?: helsinkiläisten 12-13-vuotiaiden kielletyn ja rikollisen toiminnan laajuus, piirteitä ja merkityksiä.

- Sarnecki, J. (2001). *Delinquent networks: Youth co-offending in Stockholm*. Cambridge University Press.
- Sarmela, M. (1969). *Reciprocity systems of the rural society in the Finnish-Karelian culture area: With special reference to social intercourse of the youth* (No. 207). Suomalainen tiedeakatemia.
- Sauer, C., & Ensink, T. (2003). Framing and perspectivising in discourse.
- Scheufele, D. A. (1999). Framing as a theory of media effects. *Journal of communication*, 49(1), 103–122.
- Seppänen, J., & Väliverronen, E. (2012). *Mediayhteiskunta*. 228 s. *Vastapaino, Tampere*.
- Simola, A. (2008). Tervetullut työvoimaksi. Työperäinen maahanmuutto mediassa.
- Shön, D., & Rein, M. (1994). Frame reflection: Toward the resolution of intractable policy controversies. *Basic Book*.
- Suomen Poliisi (2023). Katujengien rikollisuus: Miten poliisi määrittelee katujengin? Osoitteessa: <https://poliisi.fi/katujengien-rikollisuus> [Viitattu 3.10.2023]
- The Centre for Social Justice. (2009). *Dying to belong: An in-depth review of street gangs in Britain*. Centre for Social Justice. Osoitteessa: <https://www.centreforsocialjustice.org.uk/library/dying-to-belong-an-in-depth-review-of-street-gangs-in-britain> [Viitattu 20.11.2023]
- Tilastokeskus (2020). Nuorten rikollisuus on laskussa – mutta pieni joukko nuorista tekee yhä enemmän ja vakavampia rikoksia. Osoitteessa: <https://stat.fi/tietotrendit/artikkelit/2020/nuorten-rikollisuus-on-laskussa-mutta-pieni-joukko-nuorista-tekee-yha-enemman-ja-vakavampia-rikoksia> [Viitattu 10.12.2023]
- Tilastokeskus (2023). Mitä tuoreimmat tilastot kertovat nuorten väkivaltarikollisuudesta? Osoitteessa: <https://stat.fi/tietotrendit/artikkelit/2023/mita-tuoreimmat-tilastot-kertovat-nuorten-vakivaltarikollisuudesta/> [Viitattu 10.12.2023]
- Tirronen, J. (2011). Poliitiikkaprosessin sisällä: polkuriippuvuus, agendan asettaminen ja innovaatioiden leviäminen. Teoksessa M. Niemelä & J. Saari (toim.) *Politiikan polut ja hyvinvointivaltion muutos*. Tampere: Tampereen yliopistopaino Oy. 26–45.
- Tuomi, J. & Sarajarvi, A. (2018). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi (uudistettu laitos)*. Helsinki: Tammi.

- Turvallisuuskomitea (2021). Kokonaisturvallisuutta yhdessä #15: Katujengit ja nuorisorikollisuus. Turvallisuuskomitea: Elektroninen lähde, saatavilla <https://turvallisuuskomitea.fi/kokonaisturvallisuutta-yhdessa-15-katujengit-ja-nuorisorikollisuus/> [Viitattu 20.3.2024]
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta / TENK (2024). Osoitteessa: <https://tenk.fi/fi/ohjeet-ja-aineistot> [Viitattu 10.10.2024]
- Uusitalo, R. (1979). *Nuoret, nuorisoryhmät ja yhteiskunta: Tietoja nuorten ryhmistä 1950-, 1960- ja 1970-luvuilta*. Helsingin yliopisto.
- Valtioneuvosto (2024). Valtioneuvoston periaatepäätös nuoriso- ja jengirikollisuuden ehkäisemisen ja torjumisen toimenpideohjelmasta vuosille 2024–2027. Valtioneuvosto: Helsinki. Osoitteessa: file:///Users/miarni/Downloads/liite_1_valtioneuvoston_periaatepts.pdf, [Viitattu 21.5.2024]
- Van Gemert, F., Peterson, D., & Lien, I. L. (Eds.). (2008). *Street gangs, migration and ethnicity*. Routledge.
- Van Gorp, B. (2005). Where is the frame? Victims and intruders in the Belgian press coverage of the asylum issue. *European journal of communication*, 20(4), 484-507.
- Van Gorp, B. (2007). The constructionist approach to framing: Bringing culture back in. *Journal of communication*, 57(1), 60–78.
- Vauhkonen, T. (2022). Nuorisorikollisuus. *Teoksessa Beuker, A.(toim.). Rikollisuustilanne*.
- Villman, E., & Kaakinen, M. (2024). Nuorten vakavan rikollisuuden ja jengiväkivallan ehkäisy Ruotsissa ja Tanskassa: Katsaus arviointitutkimuksista.
- Virrankoski, P. (1966). Etelä-Pohjanmaan puukkojunkkarien esiintymisen syyt.
- Väliverronen, E. (1996). *Ympäristöuhkan anatomia: tiede, mediat ja metsän sairaskertomus*. Vastapaino.
- Västilä, E., & Widerfjell, J. (2020). ETT GÄNG DEFINITIONER: En diskursanalys om medias framställning av gängkriminalitet.
- Weerman, F. M., Maxson, C. L., Esbensen, F. A., Aldridge, J., Medina, J., & van Gemert, F. (2009). Eurogang program manual. *St Louis, MO: University of Missouri at St Louis*.
- Woods, O. (2022). From roadman to royalties: Inter-representational value and the hypercapitalist impulses of grime. *Crime, Media, Culture*, 18(3), 412–429.

- Yle Uutiset (2014). Poliisi: Helsingissä ei ole katujengiä, eikä rikosaallon taustalla ole yksittäinen jengi. 10.10.2014. Osoitteessa: <https://yle.fi/uutiset/3-7520779> [Viitattu 20.11.2023]
- Yle Uutiset (2020a). TT: Poliisiylijohtaja ennustaa Ruotsiin jälleen rajua väkivaltarikosten vuotta. 14.1.2020. Osoitteessa: <https://yle.fi/a/3-11155781> [Viitattu 20.11.2023]
- Yle Uutiset (2020b). Poliisi: Suomessa paljastuneet kokaiinin konttisalakuljetusyrietykset merkki muutoksesta Euroopan järjestäytyneessä rikollisuudessa. 3.1.2020. Osoitteessa: <https://yle.fi/a/3-11142786> [Viitattu 20.11.2023]
- Yle Uutiset (2020c). Nuorisoväkivalta leimahti puheenaiheeksi – Oppositio: Ongelma ei ole uusi, puututtava ripeästi ennen kuin pahenee. 11.11.2020. Osoitteessa: <https://yle.fi/a/3-11641801> [Viitattu 20.11.2023]
- Yle Uutiset (2020d). Nuorten häiriökäyttäytyminen herättää keskustelua pääkaupunkiseudulla, poliisi kuitenkin rauhoittelee tilannetta: "Valtaosa nuorista käyttäytyy hyvin". 10.11.2020. Osoitteessa: <https://yle.fi/uutiset/3-11640475>. [Viitattu 29.10.2023]
- Yle Uutiset (2023). Nuorten oppimistulokset ovat heikentyneet ja koulutustason nousu loppui vuosikymmeniä sitten – Suomen koulutetuimpia ovat 1978 syntyneet. 12.1.2023 Osoitteessa: <https://yle.fi/a/74-20012456> [Viitattu 1.10.2024]
- Ylikangas, H. (1973). Väkivallanaallon synty. Puukkojunkkarikauden alku Etelä-Pohjanmaalla, 14–23.

Liitteet

Liitetaulukko 1. Tutkimusaineisto kokonaisuudessaan

nr.	Otsikko	Päivämäärä	Juttutyyppi	Oma luokittelu, ensisijainen	Oma luokittelu, toissijainen
1	Kotimaa Kokaiinista on tullut entistä isompi osa alamaailman huumebisnestä – Se näkyy myös Suomessa, sanoo Europolin Suomen-edustaja	3.1.2020	Uutinen	4	1
2	Espoo HS Espoo Välinpitämätön väkivalta riistäytyi käsistä: Alle 15-vuotiaiden tekemät pahoinpitelyt rajussa kasvussa Espoossa ja Kauniaisissa	10.2.2020	Uutinen, HS Espoo	2	
3	Kaupunki Poliisi Helsingin poliisi puuttui yhteenottoihin kahdesti: Noin 200 nuorta kokoontui Malmilla, rähinöinti jatkui Pasilassa	1.6.2020	Uutinen	3	
4	Kaupunki Joukkotappelu Kymmenet poliisit olivat paikalla, kun nuorisojoukko ampui ilotulitteita ja heitti kiviä poliiseja päin – viisi otettu kiinni, ministeri Ohisalo pitää tapahtumia huolestuttavana	20.6.2020	Uutinen	3	2
5	Kaupunki Poliisi Poliisi: Hietaniemen rannan juhannusyön tapahtumat vaikuttaisivat päihtyneiden nuorten päähänpistolta	21.6.2020	Uutinen	3	2
6	Kaupunki Hietaniemen ranta Tilastot eivät tue teorioita nuorten häiriköinnin lisääntymisestä tänä vuonna – Nuorisotyöntekijä: ”Viime kesä oli todella törkeä”	22.6.2020	Uutinen	2	
7	Kaupunki Rikosepäilyt Poliisi epäilee: Nuoret yrittivät hukuttaa alle 15-vuotiaan – Kahvilan päällikön mukaan levottomuudet ovat Kuusijärvellä yleisiä: ”Vartijanappia joutuu painamaan välillä monta kertaa päivässä”	25.6.2020	Uutinen	2	
8	Kaupunki Rikosepäilyt Uutta tietoa epäilyistä hukuttamisyrityksestä Vantaan Kuusijärvellä: Kaikki epäillyt alaikäisiä, samana iltana erillinen pahoinpitely	29.6.2020	Uutinen	2	

9	Kaupunki Poliisi Nuorisojoukko räihinöi ravintolan edustalla Kaivopuistossa, yksi kuoli saamiinsa vammoihin – Ravintoloitsija: Järjestyshäiriöt ovat lisääntyneet	7.7.2020	Uutinen	3	2
10	Kaupunki Häiriökäyttäytyminen Poliisin tilastot kertovat: Järjestyshäiriöt ovat kasvaneet Helsingissä	30.7.2020	Uutinen	3	1
11	Espoo HS Espoo Kauppakeskus otti kovat keinot käyttöön Kauniaisissa: Sisällä pyöräileviä nuoria uhkaa rikosilmoitus	6.10.2020	Uutinen	3	
12	Kotimaa Poliisi Poliisin pelkäämästä nuorisotappelusta ei jälkeäkään Tampereella	23.10.2020	Uutinen	3	
13	Kaupunki Nuorisorikollisuus Helsingin keskustassa liikkuu nyt joukoissa yli sata mahdollisesti vaarallista nuorta – Asian-tuntijoiden mukaan taustalla on uusi maahanmuuttoon liittyvä ilmiö	10.11.2020	Uutinen	1	
14	Kaupunki Nuorisorikollisuus Sisäministeri Ohisalo kommentoi nuorisoväkivaltaa: ”Suomessa ei saa syntyä näköalattomuutta, joka ajaa ihmisiä epätoivoisiin tekoihin”	10.11.2020	Uutinen	1	
15	Politiikka Lastensuojelu Vuoden alussa voimaan tullut lastensuojelulaki jakaa mielipiteitä – Hallituspuolueiden mielestä lain vaikutukset tulee selvittää	12.11.2020	Uutinen	2	1
16	Kaupunki Kommentti Uutinen nuorisorikollisuudesta paljasti taas maahanmuutosta keskustelemisen vaikeuden	12.11.2020	Kommentti	2	1
17	Kaupunki Nuoret Nuoret kertovat ryöstöistä, muotivaatteista ja huumeista – Helsingin epämiellyttäviksi koettujen paikkojen uhka liittyy vuorokaudenaikaan	14.11.2020	Uutinen	2	1
18	Kotimaa HS-selvitys Nuorten pahoinpitelyt ja ryöstöt yleisimpiä Vaasassa, Espoossa ja Jyväskylässä – katso, miten tilanne on muuttunut kotikunnassasi	15.11.2020	HS-selvitys	2	1
19	Mielipide Muut lehdet Nuorisojengien väkivaltaan on puututtava, eikä maahanmuuton ongelmia pidä hyssytellä	17.11.2020	Mielipide, Muut Lehdet	1	
20	Assalla pelottaa Väkivaltaisia jengejä liikkui Helsingissä myös Kirkan, Dannyn ja Jörn Donnerin nuoruudessa. Tällaisia olivat heidän kokemuksensa.	20.11.2020	HS ytimessä	2	1

21	Pääkirjoitus Pääkirjoitus Nuorisorikollisuus väheni mutta keskittyy, ja nyt sen yksilöllisten syiden poistamiseen tarvitaan kohdennettuja ratkaisuja	29.11.2020	Pääkirjoitus	2	1
22	Kaupunki Koskelan henkirikos 16-vuotiaan pojan surman on herätettävä koko yhteiskunta, sanoo rikosylitarkastaja	18.12.2020	Uutinen	2	
23	Mielipide Lukijan mielipide Kotiseudun yhteisöt voivat auttaa maahanmuuttajia juurtumaan	2.1.2021	Mielipide, Lukijan mielipide	2	
24	Kaupunki Nuoret Nuorten joukkotappelut ja levottomuus huolestuttavat poliisia Tikkurilassa: ”Nuorisojoukkojen liepeillä pyörii omituisia aikuisia”	16.2.2021	Uutinen	3	1
25	Kotimaa Rikokset Tutkimus: Nuoret tekevät ennätysellisen vähän rikoksia, vakava väkivalta näyttää kuitenkin lisääntyneen	18.2.2021	Uutinen	2	
26	Kaupunki Vantaa Tikkurilan asemasilta etuajassa kiinni hiihtoloman viikonloppuina, poliisin mukaan aseman yleinen turvallisuustilanne on heikentynyt	19.2.2021	Uutinen	3	
27	Mielipide Lukijan mielipide Nuorten väkivallan ehkäisyyn tarvitaan laaja työkalupakki	7.3.2021	Mielipide, Lukijan mielipide	2	
28	Kotimaa Rikollisuus Valtaosalla suomalaisista on väärä käsitys väkivallan yleisyydestä – kokeile HS:n testillä, onko oma näkemyksesi oikea	8.3.2021	Uutinen	2	
29	Mielipide Lukijan mielipide Mitä lähemmäksi kevättä mennään, sitä suuremmaksi nuorten tuska kasvaa	13.3.2021	Mielipide, Lukijan mielipide	2	
30	Vantaa HS Vantaa Ostareiden päihtyneet harhailijat herättävät turvattomuuden tunnetta Vantaalla, kertoo tuore kysely – ”Tiettyjä paikkoja vältetään myös päivisin”	17.3.2021	Uutinen	2	
31	Suljetun kaupungin lapset: Valokuvaaja Ville Maali ja toimittajat Maria Manner ja Paavo Teittinen viettivät koronatalven iltoja Helsingin asemilla, ostoskeskuksissa ja parkkihalleissa. Siellä on nuoriso: skeittarit, alternatifet, tirriäiset, roadmanit. Roadman-tyyliin kuuluu kallis toppaliivi, kireä huppu ja olan yli vedetty laukku. Ja joskus myös puukko.	21.3.2021	HS ytimessä	3	1
32	Helsinki HS Helsinki Opettaja kertoo nuorisojoukon sylkeneen häntä päin Rastilan metroasemalla kasvomasteista huomauttamisen jälkeen: ”Ottaa päähän niin paljon, että tekisi mieli itkeä”	23.3.2021	Uutinen	3	

33	Kaupunki Rikosepäilyt Nuorisojoukko heitteli esineitä miehen parveketta kohti Espoon Soukassa, mies otti esiin haulikon	12.4.2021	Uutinen	3	
34	Kaupunki Rikosepäilyt Poliisi epäilee 16-vuotiaasta poikaa Helsingin rautatieaseman puukotuksesta, jossa kuoli nuori aikuinen – Muut kiinniotetut vapautettu	21.4.2021	Uutinen	2	1
35	Kaupunki Nuoret Helsingin kaduilla on lisääntynyt nuorten huumeekulttuuri, johon kuuluvat veitsillä varustautuminen ja velanperintä – Mitä asialle pitäisi tehdä?	22.4.2021	Uutinen	2	1
36	17-vuotiaan rikoskierre HS kokosi tilastot nuorten väkivaltarikoksista Helsingissä. Kaksi asiaa nousi esiin: teot keskittyvät yhä harvemmille nuorille, ja ulkomaalaistaustaisten tekijöiden osuus korostuu. Tässä jutussa avataan ryöstöistä tuomion saaneen Namerin tapaus. Hänen kokemustensa kautta voi etsiä vastauksia, joita tilastot eivät kerro.	24.4.2021	Uutinen	2	1
37	Kaupunki Rikokset Alaikäistä iskettiin teräaseella selkään Jätkäsaarella, saman nuoren miehen epäillään puukottaneen toistakin uhria – Poliisi huolissaan ilmiöstä: ”Teräaseita käytetään todella matalalla kynnyksellä”	3.5.2021	Uutinen	2	
38	Kaupunki Rikokset Jälleen uusi väkivallanteko: Nuori iski tappelussa teräaseella toista poikaa selkään Malminkartanossa maaliskuussa	4.5.2021	Uutinen	2	
39	Kaupunki Rikokset Kuusijärven uimarannan tapauksesta syyte yhdelle alaikäiselle – Poliisi epäili nuorten yrittäneen hukuttaa alle 15-vuotiaan	4.5.2021	Uutinen	2	
40	Kaupunki Väkiältä Kaupoista on tullut poliisille ilmoituksia kirveitä ja puukkoja hankkivista nuorista: ”Jotain huolestuttavaa tässä on meneillään”	5.5.2021	Uutinen	2	1
41	Vantaa HS Vantaa Satojen nuorten kokoontumisia ja öisiä joukkotappeluja Tikkurilassa – Näin viranomaisten operaatio lopetti sekoilun kehäradan asemilla	21.5.2021	Uutinen, HS Vantaa	3	
42	Kaupunki Poliisi Nuorisojoukon epäillään pahoinpidelleen 14-vuotiaan tytön kauppakeskuksessa Vantaalla, tekoja videoitu ja levitetty sosiaalisessa mediassa	25.5.2021	Uutinen	2	
43	Vantaa HS Vantaa 12-vuotias alkoi käyttää suonensisäisiä huumeita, koska ei kestänyt kokemaansa pahuutta – ”Tietyllä tapaa ymmärsin sen ihan täysin”, sanoo alaikäisten vankien kanssa työskentelevä Hanna Malmström	12.8.2021	Uutinen, HS Vantaa	2	

44	Vantaa HS Vantaa Retkeilijä heräsi yöllä pelottaviin ääniin Sipoonkorvessa – Pian selvisi, että hänen autonsa ikkunat olivat säpäleinä pahamaineisella parkkipaikalla	1.9.2021	Uutinen, HS Vantaa	2	1
45	Politiikka Eduskunta Oppositio moitti eduskunnassa hallituksen sisäisen turvallisuuden selontekoa: ”Enemmän sosiaali- ja tasa-arvopoliittinen moninaisuus-ohjelma”	21.9.2021	Uutinen	1	
46	Alamaailman murros Poliisin suuroperaatiot ovat ravistelleet viime vuosina perinteisiä jengejä. Poliisin tarkkailussa ovat muun muassa albaanien huumerikollisuus ja espoolaislähtöinen Mantaqa.	3.10.2021	Uutinen	1	4
47	Kotimaa Rikollisuus Rikollisilta on alkanut löytyä 3d-tulostettuja ampuma-aseita – ”On erittäin huolestuttavaa, että ilmiö on rantautunut Suomeen”	9.10.2021	Uutinen	4	1
48	Kaupunki Väkivaltarikollisuus ”Olemme seurailleet pidemmän aikaa” – Poliisi kertoo Helsingin seudun katujengeistä, joissa ihannoidaan rikollisuutta eikä aseita kaihdeta	14.10.2021	Uutinen	1	
49	Kaupunki Poliisi Koirapartiossa aloittanut mies nappasi Jari Aarnion ja istuu nyt tämän entisessä huoneessa – Rikospoliisin uusi johtaja pelkää, että Helsingin katujengit alkavat saada toimeksiantoja	23.10.2021	Uutinen	4	1
50	Kaupunki Ilkivalta Nuorisoporukka rikkoi ikkunoita ja virtsasi piholla Vuosaarella – Sitten isännöitsijä keksi nerokkaan keinon, jolla häiriöt loppuivat	25.10.2021	Uutinen	3	
51	Kotimaa Väkivaltarikokset Teinien väkivalta lisääntyy, ja usein sen tarkoituksena on nöyryyttää: Uhri pakotetaan esimerkiksi nuolemaan kenkiä ja samalla tilanne kuvataan someen	3.11.2021	Uutinen	2	1
52	Kaupunki Tuomiot Tuomittu peruutti valituksena jutussa, jossa 14 nuorta miestä tuomittiin muun muassa kadulla tehdyistä ryöstöistä	3.11.2021	Uutinen	2	1
53	Kaupunki Rikokset Poliisi etsii untuvatakkeihin pukeutunutta nuorisoyoukkoa – nuorten epäillään pahoinpidelleen miestä raa’asti Espoon Matinkylässä	8.11.2021	Uutinen	2	1
54	Politiikka Lainsäädäntö IS: Sisäministeri Ohisalo valmis kiristämään rangaistuksia jengiytymisen estämiseksi – ”Meillä on uusi ilmiö käsillä”	9.11.2021	Uutinen	1	

55	Jengien jäljet Helsingin poliisi kiisti katujengien olemassaolon, kunnes lokakuussa kaikki muuttui. Pääkaupunkiseudun kaduilla tilanne aiheuttaa hämmennystä. Nuorten raakakin väkivalta puhuttaa, mutta juuri kukaan ei tunnista jengien olemassaoloa.	3.12.2021	Uutinen	1	2, 3
56	Kotimaa HS-analyysi Poliisin epämääräiset puheet katujengeistä paljastavat, miksi sen halu päästä käsiksi ihmisten viesteihin ilman rikosepäilyä sisältää valtavia riskejä	3.12.2021	HS-analyysi	1	
57	Kaupunki Väkivaltarikollisuus Sisäministeri Mikkonen: Rangaistuksia laittomien aseiden hallussapidosta tulisi koventaa – ”On käynnissä kehityskulkuja, joissa on viitteitä jengiytymisestä”	3.12.2021	Uutinen	1	
58	Pääkirjoitus Pääkirjoitus Katujengien uhkaa on vaikeaa arvioida	9.12.2021	Pääkirjoitus	1	
59	Helsinki HS Helsinki Juha Kasari on jo vuosikymmeniä johtanut operaatiota, joka on pelastanut nuorten henkiä pääkaupunkiseudulla – Nyt hän kertoo, miten nuorisokulttuuri on muuttunut	23.12.2021	Uutinen	1	
60	Kaupunki Nuorisorikollisuus Helsingin ja Espoon katujengit ajautuivat väkivallan kierteseen – Johtohahmona 21-vuotias mies, jota epäillään useista rikoksista	8.2.2022	Uutinen	1	5
61	Kaupunki Rikokset Helsingin katujengin pätekkijöille esitetään vuosien rangaistusta – ”On järjestäytynyt rikollisryhmä”	18.2.2022	Uutinen	1	4
62	Kaupunki Oikeudenkäynnit Syyttäjät: Helsingiläisen katujengin numeroidut hupparit viittaavat järjestäytyneeseen rikollisuuteen	4.3.2022	Uutinen	1	4, 5
63	Kotimaa Poliisi Poliisi: Nuorten väkivaltarikosepäilyjen määrä on lisääntynyt ja väkivalta raaistunut	8.3.2022	Uutinen	2	
64	HS Turku HS Turku Turun ytimessä rehottaa nöyryyttävä väkivalta – Nuoret uhrat ja heidän äitinsä kertovat, mitä Hansakorttelissa tapahtuu	17.3.2022	Uutinen	2	3
65	Kaupunki Rikosepäilyt Katujengeihin liittyvät rikosepäilyt laajenivat – Mies vangittiin epäiltynä murhan yrityksestä	21.3.2022	Uutinen	1	
66	HS Turku HS Turku Kasvot kommandomaskeilla peittävä ”meidän jengi” ilmestyi Turun katukuvaan syksyllä – Näin joukko aiotaan pysäyttää	22.3.2022	Uutinen, HS Turku	1	2
67	HS Turku HS Turku ”En yhtään ymmärrä, mitä on tapahtunut kotikaupunkini keskustalle” – Turun ydin-keskustassa on läsnä pelko	22.3.2022	Uutinen, HS Turku	2	3

68	Kotimaa Rikokset IS: Rämpäri Milan Jaff tuomittiin törkeästä pahoinpitelystä yli vuoden ehdottomaan vankeuteen	25.3.2022	Uutinen	5	1
69	Kaupunki Rikosepäilyt IL: Rämpäri Milan Jaffia epäillään murhan yrityksestä	30.3.2022	Uutinen	5	1
70	Kaupunki Rikokset Rämpäri Milan Jaff vangittiin murhan yrityksestä epäiltynä	31.3.2022	Uutinen	5	1
71	Kaupunki Oikeudenkäynnit Suunniteltiin Helsingin Kaivohuoneelle väkivaltaista hyökkäystä? – Katujengejä ruoditaan nyt oikeudessa	1.4.2022	Uutinen	1	5
72	Kaupunki Oikeudenkäynnit ”Veli monta ihmistä ois kuollu”, syytetyn ääni sanoo nauhalla – Helsingin Kaivohuoneelle oli syyttäjän mukaan suunnitteilla väkivaltainen isku	1.4.2022	Uutinen	1	5
73	Mielipide Kolumni Turussa häiriköivien nuorten tekoihin pitää puuttua, mutta ongelmaa ei pidä liioitella	7.4.2022	Mielipide, Kolumni	3	1
74	Kaupunki Rikokset Pitsakuskeja hakattiin rautakangella ja auton keulamerkillä – Poliisi epäilee teini-ikäistä poikajoukkoa väkivaltaisista ryöstöistä Helsingissä	8.4.2022	Uutinen	2	1
75	Kaupunki Katujengit Syyttäjä: Helsingin Kaivohuoneelle aiottiin viime kesänä iskeä ”hyökkäysvaunulla”	21.4.2022	Uutinen	1	5
76	Kaupunki Rikosepäilyt Poliisi tutkii Vantaan jengiammuskelua kahtena murhan yrityksenä – ”Useita laukauksia vaihdettiin kesäyössä”	25.5.2022	Uutinen	1	5
77	HS Turku HS Turku Teinijoukko hakkasi miehen verille vain muutaman oluen vuoksi – Raaka pahoinpitely kuvattiin ja julkaistiin somessa	27.5.2022	Uutinen, HS Turku	2	1
78	Kotimaa Oikeudenkäynnit Helsingin käräjäoikeus antaa tuomion katujengijutusta – syyttäjän mukaan Kaivohuoneelle oli suunniteltu väkivaltainen kostoisku	31.5.2022	Uutinen	1	5
79	Kaupunki Kommentti Milan Jaffin tuomiossa on yksityiskohta, joka linjaa uudentyypisen rikollisilmiön saapumisesta	31.5.2022	Kommentti	5	1
80	Kaupunki Tuomiot Jengipomo Milan Jaff tuomittiin kymmeneksi vuodeksi vankeuteen – Oikeus: Omien ”kunniaa” suojeltiin väkivallalla	31.5.2022	Uutinen	5	1
81	Pääkirjoitus Pääkirjoitus Gangsta rap -kulttuurissa väkivallalla haetaan kunnioitusta	2.6.2022	Pääkirjoitus	1	
82	Mielipide Lukijan mielipide Jengirikollisuuden taustat eivät ole rapmusiikissa vaan sosiaalisissa ongelmissa	3.6.2022	Mielipide, Lukijan mielipide	1	5

83	Kaupunki Rikosepäilyt Poliisi etsii silminnäköitä katujengien ammuskelulle Vantaalla elokuussa	6.6.2022	Uutinen	1	5
84	Helsinki Rikosepäilyt Poliisi pyytää tietoja epäilyistä murhan yrityksestä Vuosaarella – laukauksilla useita silminnäköitä	8.6.2022	Uutinen	1	
85	Kaupunki Rikokset Alaikäisten tekemät ryöstöt ovat yleistyneet, poliisi huolissaan ilmiöstä	14.6.2022	Uutinen	2	
86	HS Turku HS Turku Turussa on ollut useita puukkotapauksia parin viikon aikana – Onko kaduilla turvallista liikkua?	27.7.2022	Uutinen, HS Turku	3	1
87	Jengien jäljillä Ruotsalainen toimittaja Diamant Salihu on seurannut vuosia Ruotsin jengirikollisuutta. Hänen tuorein kirjansa julkaistaan syksyllä suomeksi. Salihu uskoo Suomen voivan ottaa oppia Ruotsin kehityksestä.	19.8.2022	HS ytimessä	1	
88	Helsinki Ilkivalta Jopa sata nuorta ahtautui kotibileisiin, joiden jäljiltä valkeni silmitön tuhoaalto: ”Iso lasku tulossa, jos tekijät jäävät kiinni”	22.8.2022	Uutinen	3	
89	Kerava HS Kerava Nuorisoyoukko häiriköi Keravalla ja pyrki ravintoloihin – Levoton ilta päättyi joukkotappeluun ja puukotukseen	23.8.2022	Uutinen, HS Kerava	2	3
90	Kotimaa Huumeet Alaikäinen kauppias kannabista itse tehty astalo housunkauluksessa – Poliisi törmäsi huolestuttavaan ilmiöön Porvoossa	29.8.2022	Uutinen	1	4
91	Kotimaa Järjestäytynyt rikollisuus Pahamaineisen Cannonballin lakkauttaminen voi olla monelle jäsenelle yllättävä helpotus	4.9.2022	Uutinen	4	1
92	Kaupunki Rikosepäilyt Poliisi epäilee: Gangsta rappiin liittyvä uhittelu raa’an jengiväkivallan taustalla Vantaalla	16.9.2022	Uutinen	1	5
93	Kaupunki Nuoret Lapset pyörivät järjestäytyntä huume-kauppaa Espoossa: ”Taskut täynnä rahaa”	5.10.2022	Uutinen	4	1
94	Kaupunki Nuoret Nuorison alistusväkivalta leviää yhä nuorempiin pääkaupunkiseudulla	5.10.2022	Uutinen	2	1
95	Politiikka Rikokset Perussuomalaiset haluaa laskea rikos-oikeudellisen vastuun ikärajan 14 vuoteen	10.10.2022	Uutinen	2	
96	Kaupunki Katujengit Syyttäjä: Katujengien välinen ammuskelu alkoi rap-videoiden haukkumisesta	10.10.2022	Uutinen	1	5

97	Kaupunki Katujengit Entinen jengirikollinen pelkää Suomen luisuvan Ruotsiakin pahempaan tilanteeseen	13.10.2022	Uutinen	1	
98	Kaupunki Turvallisuus Vantaan käräjäoikeuden uhkaus tuli sähkö- postitse, epäilty otettiin kiinni	13.10.2022	Uutinen	1	
99	Kaupunki Rikokset Poliisi huolissaan: Alaikäisten ryöstöt rajussa kasvussa Helsingissä	14.10.2022	Uutinen	2	
100	Kaupunki Turvallisuus Käräjäoikeuden vaaratilanne Vantaalla: Poliisi epäilee laitonta uhkausta	14.10.2022	Uutinen	1	
101	Kaupunki Katujengit Espoon huumepiireihin jo teininä ajautunut nuori kertoo alaikäisten julmuuksista – ”Ihmiset ovat siellä tosi sekaisin”	18.10.2022	Uutinen	2	1
102	HS Turku HS Turku Mitä huumeista ja väkivallasta otsikoihin nousseessa koulussa oikein tapahtuu? HS kysyi nuorilta	20.10.2022	Uutinen, HS Turku	3	
103	Kaupunki Katujengit Helsingin apulaispormestari myöntää, että ”viitteitä” jengeistä on – Näin ongelmaan pitäisi nyt puuttua	27.10.2022	Uutinen	1	
104	Kaupunki Katujengit Rikokset voivat olla petollisen ”palkitsevia” – Jengiytymisen syytä etsittävä asiantuntijan mukaan nuorisokulttuurista	28.10.2022	Uutinen	1	
105	Kaupunki Rikokset Milan Jaffin karkotus synnyinmaahansa voisi olla mahdollinen	28.10.2022	Uutinen	5	1
106	HS Turku HS Turku Nuorisojengi pahoinpiteli aikuisen miehen sairaalakuntoon	4.11.2022	Uutinen	2	
107	Mielipide Lukijan mielipide Lastensuojelun kriisi näkyy nuorisorikollisuuden lisääntymisenä	5.11.2022	Mielipide, Lukijan mielipide	2	
108	Kaupunki Katujengit Katujengeille jaetaan tuomiot tänään: Jengipomoa syytetään haulikolla ammuskelusta	7.11.2022	Uutinen	1	5
109	Kaupunki Tuomio Milan Jaff vapautettiin syytteistä Vantaan ammuskelujutussa	7.11.2022	Uutinen	5	1
110	Kaupunki Poliitiikka Helsingin hätähuuto valtiolle: Pormestarit vaativat miljoonia euroja lisää rahaa	10.11.2022	Uutinen	3	1
111	Mielipide Lukijan mielipide Katuväkivalta horjuttaa ruotsalaisten turvallisuudentunnetta	10.11.2022	Mielipide, Lukijan mielipide	1	
112	Politiikka Väkivaltarikollisuus ”Huolestuttavaa”, sanoo sisäministeri ulkomaalaistaustaisten osuudesta katu- jengeissä	11.11.2022	Uutinen	1	

113	Kulttuuri HS-analyysi ”Mun äijät ampuu heti” – Suomalaisien rapkappaleiden kerrotaan lietsoneen jopa väkivaltaa	11.11.2022	HS-analyysi	1	
114	Kaupunki Tuomiot Auton ikkunasta ammuskelu McDonald’sin edessä Vuosaarella toi alle vuoden tuomion	11.11.2022	Uutinen	1	
115	Kaupunki Nuorten väkivalta Näin vaarallisille poluille ajautuneita nuoria etsitään – Kaksi katujen ammattilaista kertoo työstään	12.11.2022	Uutinen	2	1
116	Helsinki HS Helsinki Pariskunta meni sohvan taakse, kun järjetön riehuminen alkoi Kumpulassa	18.11.2022	Uutinen, HS Helsinki	3	1
117	HS Turku HS Turku Poliisi: Kahta nuorta puukotettiin lauantaina ilman mitään syytä Turussa	21.11.2022	Uutinen, HS Turku	2	1
118	Kaupunki Nuorisorikollisuus Nuorten väkivalta räjähti pääkaupunkiseudulla: Poliisipäällikkö tietää, miksi	23.11.2022	Uutinen	1	
119	Politiikka Eduskunta Perussuomalaiset esittää hallitukselle epäluottamusta katuväkivallasta	23.11.2022	Uutinen	1	
120	Politiikka Eduskunta Perussuomalaiset tekee välikysymyksen katurikollisuudesta	24.11.2022	Uutinen	1	
121	Pääkirjoitus Pääkirjoitus Yhteiskunta on häiriötilassa, mutta suomalaiset tuntevat olevansa turvassa	26.11.2022	Pääkirjoitus	2	1
122	Kaupunki Katujengit Helsingin poliisi johtaa: Jengiytymistä pitää ehkäistä nopeammilla oikeuskäsittelyillä	28.11.2022	Uutinen	1	
123	Kaupunki Katujengit Razmyar haluaa kovempia seuraamuksia nuorisorikollisille: ”Ei ole rehellistä ummistaa silmiään”	29.11.2022	Uutinen	1	
124	Kotimaa Ryöstöt Tampereen katuryöstöt ovat ”poikkeuksellisen röyhkeitä”	29.11.2022	Uutinen	2	1
125	Tutkija: Nuorten kovempi rankaiseminen edellyttäisi uusia vankiloita	1.12.2022	Uutinen	2	1
126	Mielipide Kolumni Katujengeistä on nostalgia kaukana	2.12.2022	Mielipide, Kolumni	1	
127	Kaupunki Nuoret Poliisi: Nuoret suunnittelivat joukkotappelua Leppävaaraan, toistaiseksi alueella ollut rauhallista	4.12.2022	Uutinen	3	
128	Politiikka Eduskunta Demokraatti: Kokoomus, kristilliset ja Liike Nyt mukaan perussuomalaisten välikysymyksen katuväkivallasta	7.12.2022	Uutinen	1	

129	Politiikka Rikollisuus Välikysymys selittää nuoriso- ja jengirikollisuutta maahanmuutolla – takana koko oppositio	8.12.2022	Uutinen	1	
130	Pääkirjoitus Pääkirjoitus Nuorisojengeistä tuli oikeistopuolueiden vaaliase	10.12.2022	Pääkirjoitus	1	
131	Kotimaa Gallup MT-kysely: 60 prosenttia suomalaisista pelkää väkivallan lisääntymistä julkisilla paikoilla	12.12.2022	Gallup	1	
132	HS Turku HS Turku Poliisi hajotti väkivaltaisen katujengin Turussa – Jäsenet tunnistivat toisensa käsimerkeillä	15.12.2022	Uutinen, HS Turku	1	
133	Mielipide Muut lehdet Jengirikollisuus nousee kevään vaaliteemaksi	15.12.2022	Mielipide, Muut Lehdet	1	
134	Mielipide Lukijan mielipide Työperäisen maahanmuuton lisääminen edellyttää myös ongelmien tunnustamista	16.12.2022	Mielipide, Lukijan mielipide	1	
135	Mielipide Kolumni Ruotsi on katujengeissä toista maata	18.12.2022	Mielipide, Kolumni	1	
136	Politiikka Jengirikollisuus Kriminologi: Älkää rakastuko Tanskan kriminaalipolitiikkaan – hyödyistä ei ole näyttöä	19.12.2022	Uutinen	1	
137	Politiikka Välikysymys Mikkonen: Seuraava hallitus voi muuttaa aselainsäädäntöä – Eduskunta keskusteli nuoriso- ja jengirikollisuudesta	19.12.2022	Uutinen	1	2
138	Politiikka Välikysymys Mikkonen: Seuraava hallitus voi muuttaa aselainsäädäntöä – Eduskunta keskusteli nuoriso- ja jengirikollisuudesta	19.12.2022	Uutinen	1	2
139	Politiikka Välikysymys Hallitus sai eduskunnan luottamuksen nuoriso- ja jengirikollisuuden torjumisessa	20.12.2022	Uutinen	1	2
140	Mielipide Vieraskynä Katujengejä ei pidä sekoittaa nuorten katu- ja kouluväkivaltaan	21.12.2022	Mielipide, Vieraskynä	1	
141	Aika iso biiffi – VUONNA 2021 UUTISIIN NOUSIVAT KAHDEN KATUJENGIN VÄKIVALTAISET YHTEENOTOT. PELÄTTIIN, ONKO SUOMI RUOTSIN TIELLÄ. MITÄ OIKEIN TAPAHTUI?	31.12.2022	HS ytimessä	1	
142	Kaupunki Nuoret ”Aikamoinen piikki on rikoksissa” – Poliisi jaottelee ryöstelevät nuoret kolmeen ryhmään	31.12.2022	Uutinen	2	1
143	Pääkirjoitus Pääkirjoitus Rikos ja rangaistus villitsevät vaaleissa	8.1.2023	Pääkirjoitus	1	
144	Kaupunki Turvallisuus Tutkimus: Jengiytyminen ja ”nuorisojoukot” huolettavat helsinkiläisiä aiempaa enemmän	29.1.2023	Uutinen	1	

145	Kaupunki Katujengit Jengiin liittyminen on usein hätähuuto isommasta ongelmasta – Heikki Turkka vie nuoria pitsalle ja kuuntelee	29.1.2023	Uutinen	1	
146	HS Turku HS Turku Sähkötapakkakiista johti joukkopahoinpitelyyn: Kolmea alaikäistä epäillään tapon yrityksestä	31.1.2023	Uutinen, HS Turku	2	1
147	HS Turku HS Turku Mies meni häätämään nuorisoa pesäpallo-mailan kanssa: Päättyi sairaalaan	14.2.2023	Uutinen, HS Turku	3	2
148	Kaupunki Nuoret helsinkiiläinen imaami on nähnyt läheltä, kun nuoret ajautuvat kuilun reunalle – Nyt hän esittää toiveen isille	26.2.2023	Uutinen	1	
149	Mielipide Kolumni Yhä harvempi nuori tekee rikoksia, ja selitys sille tiedetään	28.2.2023	Mielipide, Kolumni	2	1
150	HS Turku HS Turku Jopa alle 15-vuotiaat riehuvat väkivaltaisesti kaupungilla – Poliisipäällikkö: ”Meidän oli ryhdyttävä uusiin toimiin”	1.3.2023	Uutinen, HS Turku	3	2
151	Espoo HS Espoo Nuorisojoukko piinaa Haukilahden kauppakeskusta: osa asiakkaista ei uskalla enää käyttää parkkihallia	8.3.2023	Uutinen, HS Espoo	3	2
152	Kotimaa Nuoret Kolme nuorisopuukotusta viikon aikana – Täysin poikkeuksellista, arvioi asiantuntija	9.3.2023	Uutinen	3	2
153	Kaupunki Katujengit Taas uusi katujengien rikosvyyhti: Helsingin poliisi tutkii laajaa kokonaisuutta	10.3.2023	Uutinen	1	
154	Kotimaa Katujengit Katujengit aiheuttaneet uusia ongelmia vankiloissa: Turvallisuuden kannalta ”äärimmäisen haastavaa”	12.3.2023	Uutinen	1	
155	Politiikka Puolueet Kokoomus esittää nuorisorikollisuuden kitkemiseksi maahanmuuttopolitiikan kiristämistä	13.3.2023	Uutinen	2	1
156	Kaupunki Katujengit Poliisi epäilee: Katujengin 24-vuotias päätehtijä ohjeisti vankilasta käsin muita rikoksiin	14.3.2023	Uutinen	1	
157	Kaupunki Rikollisuus Helsingin poliisi: Katujengeistä tuli normaali ilmiö	14.3.2023	Uutinen	1	
158	Kaupunki Häiriköinti Helsingin yrittäjät kärsivät nuorten häiriköinnistä ja rikoksista	14.3.2023	Uutinen	3	2, 1
159	Kaupunki Katujengit Tutkija: Katujengeiksi tulkitaan mitä tahansa nuorisoporukoita	15.3.2023	Uutinen	1	2, 3
160	Kaupunki Kommentti Tuore katujengitapaus herättää epäilyn: Ovatko aseiden kanssa heiluvat nuoret pelkkä kulissi?	16.3.2023	Kaupunki, Kommentti	1	

161	Mielipide Muut lehdet Jengirikollisuutta ei torjuta vain poliisin voimin	17.3.2023	Mielipide, Muut Lehdet	1	
162	Kaupunki Rikosepäilyt Katujengirikoksista tuomittu Milan Jaff sai jälleen uusia syytteitä	22.3.2023	Uutinen	5	1
163	Sami Hyvönen ja Kalle Fagerholm liikkuvat työkseen siellä, missä nuoretkin. He kohtaavat yhden illan aikana kymmeniä ostarien ja asemien vakiohengaajia, joilla on elämässä vaikeuksia. Korona-ajan jälkeen moni asia on muuttunut, nuoriso-ohjaajat sanovat.	31.3.2023	HS ytimessä	3	2, 1
164	HS Turku HS Turku Turun ainoa katujengi puolustaa alueensa kunniaa – Tällainen se poliisin mukaan on	1.4.2023	Uutinen, HS Turku	1	
165	Kaupunki Rikollisuus Näin uusi eduskunta suhtautuu nuorten rangaistusten koventamiseen	8.4.2023	Uutinen	1	
166	Rikokset Alaikäinen Vili teki törkeän ryöstön, ja poliisivankilassa iski todellisuus: ”Se ei ollutkaan että vau”	9.4.2023	HS ytimessä	2	1
167	Kotimaa Vankilat Milan Jaff ei ymmärrä, miksi hänet palautettiin elinkautisvankien osastolle – vankien sijoittelu herättää kysymyksiä	16.4.2023	Uutinen	5	1
168	Kaupunki Oikeudenkäynnit Toistakymmentä ihmistä sai syytteet katujengiin liittyvistä huume- ja väkivaltarikoksista	30.4.2023	Uutinen	1	
169	Kaupunki Tuomiot Katujengirikoksista tunnetulle Milan Jaffille lisää vankeutta väkivaltaisesta lapsenraiskauksesta	5.5.2023	Uutinen	5	1
170	Kaupunki Katujengit Uuden katujengin oikeudenkäynti alkoi: nuoren miehen toppaliivi ryöstettiin puukolla uhaten	9.5.2023	Uutinen	1	
171	Kotimaa Rangaistukset Rikosten ”paljousalennus” herättää suuttumusta	9.5.2023	Uutinen	5	1
172	Politiikka Hallitusneuvottelut Hallitusta kasaavat puolueet ajavat laajasti kovempia rangaistuksia vakavista rikoksista	10.5.2023	Uutinen	2	1
173	Kaupunki Katujengit Poliisi löysi Vuosaaresta verisen miehen – Oikeudessa pohditaan, johtiko velanperintä väkivaltaan	11.5.2023	Uutinen	1	
174	Kaupunki Oikeudenkäynnit Itähelsinkiläistä katujengiä koskevassa oikeudenkäynnissä luetaan syytteet Vuosaaresta tapahtuneesta ampumisesta	11.5.2023	Uutinen	1	
175	Kaupunki Oikeudenkäynnit ”Ei ole minkäänlaista jengiä”, sanoo katujengin johtajaksi syytetty mies – syyttäjän mukaan mies vaati katusakkoa	17.5.2023	Uupnnen, Kaupunki	1	

176	Kotimaa Rikosepäilyt Viisi alaikäistä pahoinpiteli aikuisen miehen Porissa	26.5.2023	Uutinen	2	
177	Helsinki HS Helsinki Nuorisojoukko kiusaa julmasti lyhytkasvuista pariskuntaa Laajasalossa	30.5.2023	Uutinen, HS Helsinki	3	
178	Ulkomaat Ruotsi Neljä yläkoululaista loukkaantui tappelussa Eskilstunassa, kolme otettu kiinni	1.6.2023	Uutinen	1	2, 3
179	Politiikka Hallitusneuvottelut Asiantuntija: Poliisin ”tarkastusvyöhykkeet” olisivat ristiriidassa etnisen profiloinnin kiellon kanssa	10.6.2023	Uutinen	1	
180	Kaupunki Poliisi Nuorisoporukka puukotti bussikuskia Vantaalla	11.6.2023	Uutinen	2	1
181	Kaupunki Bussikuskin puukotus Poliisi: Nuorisoporukka jatkaa pakoaan – Tämä tapahtumista tiedetään	12.6.2023	Uutinen	2	1
182	Kaupunki Katujengit Asiantuntijat huolissaan uudesta vankila-ilmioistä: Sakarie, 25, haluaa pois tehostetun valvonnan osastolta	13.6.2023	Uutinen	1	
183	Kaupunki Rikosepäilyt Joukko nuoria hakkasi Helsingissä perheenisän, joka leikki kotipihalla lastensa kanssa	13.6.2023	Uutinen	2	
184	Kaupunki Bussikuskin puukotus Poliisi ei ole tavoittanut kuljettajan pahoinpidelleitä nuoria	13.6.2023	Uutinen	2	1
185	Kaupunki Nuorten pahoinvointi Alaikäisten tekemien ryöstöjen määrä kasvaa Helsingissä	14.6.2023	Uutinen	2	
186	Kaupunki Bussikuskin puukotus Poliisi epäilee nuorisojoukkoa nyt tapon yrityksestä – Jatkavat piilottelua	14.6.2023	Uutinen	2	1
187	Pääkirjoitus Pääkirjoitus Nuorisorikollisuuden kitkentää on tehostettava	15.6.2023	Pääkirjoitus	2	
188	Kaupunki Nuorten väkivalta Pitääkö pahoinpitelyyn mennä väliin? Poliisi neuvo	15.6.2023	Uutinen	2	
189	Politiikka Hallitusohjelma julki 18 kohdan lista: HS käy läpi hallitusohjelman tärkeimmät asiat	16.6.2023	Uutinen	1	
190	Politiikka Hallitusohjelma Katujengirikosten rangaistukset kovenevat ja nuorisorangaistussääntelyä muutetaan – Näin hallitus yrittää ehkäistä rikollisuutta	16.6.2023	Uutinen	1	
191	Kaupunki Hallitusohjelma Tuleva hallitus aikoo iskeä katujengeihin lailla – Professori arvioi	16.6.2023	Uutinen	1	
192	Kaupunki Bussikuskin puukotus Poliisi otti kiinni kuusi nuorta miestä ja yhden naisen	16.6.2023	Uutinen	2	

193	Kaupunki Nuorten väkivalta Helsinkiä nuoret kertovat kokemuksistaan	19.6.2023	Uutinen	2	1, 3
194	Kaupunki Bussikuskin puukotus Neljä nuorta vangittiin liittyen bussikuskin puukotukseen Vantaalla	19.6.2023	Uutinen	2	
195	Kaupunki Bussikuskin puukotus Vantaalla bussikuskin puukotusjutussa vangitut nuoret on vapautettu	26.6.2023	Uutinen	2	
196	Kaupunki Katujengit Helsingin käräjäoikeus siirsi katujengituomiota	30.6.2023	Uutinen	1	
197	HS Turku HS Turku 17-vuotiaalle yli neljän vuoden vankeus- rangaistus Turun Majakkaran puukotuksista	30.6.2023	Uutinen, HS Turku	2	
198	Ruotsissa jengiammuskelut ovat levinneet keskiluokkaisille asuinalueille. Erityisopettaja ja nuorisotutkija Christine Namdar vie Tukholmassa väkivallan paikoille ja kertoo, miten kuolemien kierteestä päästään eroon isien ja itsetunnon avulla.	9.7.2023	HS ytimessä	1	
199	Kaupunki Vantaa Rettelöivä nuorisoporukka aiheuttaa asukkaissa pelkoa – Poliisi tyrmää ajatuksen katupartioista	10.7.2023	Uutinen	2	1
200	Kaupunki Tuomiot Katujengin johtajana pidetylle 24-vuotiaalle miehelle kahdeksan vuotta vankeutta	14.7.2023	Uutinen	1	4
201	Kaupunki Oikeudenkäynnit Helsingin käräjäoikeus antaa tuomionsa laajassa katujengijutussa	14.7.2023	Uutinen	1	4
202	Kaupunki Katujengit Tuore katujengituomio on osoitus rikoslain toimivuudesta, sanoo professori	15.7.2023	Uutinen	1	4
203	Mielipide Lukijan mielipide Olen onnekas, kun saan tuntea työni kautta paljon eri taustoista tulevia ihmisiä	20.7.2023	Mielipide, Lukijan mielipide	1	
204	Pahoilla teillä – Katujengeihin kuuluvia nuoria yhdistää asiantuntijan mukaan usein juurettomuuden kokemus. Eri kaupunkien jengit limittyvät osittain toisiinsa, vaikka puolustavatkin alueensa ”kunniaa”. Tällainen on katujengi, jota poliisi on seurannut Turussa jo pari vuotta.	24.7.2023	HS ytimessä	1	
205	Kotimaa Valkeakoski Poliisi epäilee: ensin useat nuoret tappelivat sillan alla, myöhemmin ryöstivät ihmisiä	30.7.2023	Uutinen	2	1
206	Turvallisen aikuisen tarpeessa ”Aika paljon on porukkaa, jolla on pallo hukassa”, nuorisotyönohjaaja Jaakko Malinen kuvailee. Turun kaduilla kiertää jatkossa auto, jonka luona nuoret voivat kohdata turvallisia aikuisia.	21.8.2023	Uutinen, HS Turku	2	3

207	Politiikka Presidentti Niinistö: Meille on kehittymässä samanlaista katurikoskulttuuria kuin Ruotsissa	22.8.2023	Uutinen	1	
208	Kotimaa Karkkila Tivolin työntekijöiden ja nuorten välille syttyi tappelu – Paikalla jopa kymmenien nuorten joukko	28.8.2023	Uutinen	3	2
209	Mielipide Muut lehdet Nuorten väärin tekoihin on puututtava	14.9.2023	Mielipide, Muut Lehdet	1	
210	Kotimaa Sormenjäljet Poliisi haluaa päästä käsiksi suomalaisten sormenjälkiin – Näin asiantuntija arvioi lakihanketta	26.9.2023	Uutinen	1	
211	Ulkomaat J engiväkivalta Ruotsin puolustusvoimat ryhtyy tukemaan poliisia jengiväkivallan torjunnassa	29.9.2023	Uutinen	1	
212	Kotimaa Rikollisuus Ruotsin rikollisjengit eivät vielä ole levittäytyneet Suomeen, mutta nähtävissä on samoja kehityskulkuja	1.10.2023	Uutinen	1	
213	Kaupunki HS:n tiedot Erittäin väkivaltainen katujengi on rantautunut Ruotsista Helsinkiin	2.10.2023	HS:n tiedot	1	
214	Kaupunki Jengiväkivalta Ruotsalaistoimittaja: Suomeen levittäytyvät jengit eivät kaihdakaan ulkopuolisia uhreja	3.10.2023	Uutinen	1	
215	Kotimaa Päivän tärkeimmät Orpo: EU:lla edessä suuria muutoksia, Suomeen rantautuneen katujengin historia väkivaltainen	3.10.2023	Päivän tärkeimmät	1	
216	Kaupunki Katujengit Asiantuntija: Pehmeillä keinoilla voidaan iskeä jengien elinehtoon	3.10.2023	Uutinen	1	
217	Kaupunki Katujengit ”Kunnes kaikki kuolee” – Helsinkiin rantautuneen ruotsalaisen ”Kuolemanpartion” historia on verinen	3.10.2023	Uutinen	1	4
218	Politiikka Jengirikollisuus Ministeri Meri vaatii myös vanhempia huolehtimaan paremmin lapsistaan: ”Ei ne ole vain yhteiskunnan lapsia”	3.10.2023	Uutinen	1	
219	Ulkomaat Jengit Ruotsin hallitus aikoo lisätä kameravalvontaa jengirikollisuuden torjumiseksi	3.10.2023	Uutinen	1	
220	Kaupunki Jengirikollisuus Ruotsalainen katujengi pyöritti ”suurhanketta” Suomessa – Näin poliisi pääsi rikollisten jäljille	4.10.2023	Uutinen	1	4
221	Ulkomaat Jengiväkivalta Ruotsalainen kriminologi: Suomen poliisin pitää toimia välittömästi	4.10.2023	Uutinen	1	

222	Kaupunki Katujengit Poliisi kertoo nyt miten ”Kuolemanpartion” jäljille päästiin – Kaikki lähti matkailuun liittyvästä havainnosta	4.10.2023	Uutinen	1	4
223	Kaupunki Katujengit Entinen nuorisorikollinen kertoo katujengien huumaavasta kutsusta – Paras torjuntakeino on samaan aikaan helppo ja vaikea	5.10.2023	Uutinen	1	
224	Kaupunki Huumeet Kokaiinin käyttö räjähti käsiin Helsingin seudulla	5.10.2023	Uutinen	4	
225	Pääkirjoitus Pääkirjoitus Jengirikollisuuteen ei ole yhtä ratkaisumallia	5.10.2023	Pääkirjoitus	1	
226	Ulkomaat Ruotsi ”Tämä on niin kamalaa”, sanoo nainen, jonka naapurin talo räjäytettiin aamulla	5.10.2023	Uutinen	1	
227	Ulkomaat Ruotsi Ruotsissa räjähti jälleen: omakotitalo vaurioitui pahoin lähellä Tukholmaa	5.10.2023	Uutinen	1	
228	Ulkomaat Ruotsi Jengisodan uusin räjäytys tuhosi talon puutalo-idyllissä, hallitus päättämässä armeijan roolista	5.10.2023	Uutinen	1	
229	Mielipide Lukijan mielipide Suomi tarvitsee nuorisorikoslain	5.10.2023	Mielipide, Lukijan mielipide	3	
230	Politiikka HS-haastattelu Entinen sisäministeri Ohisalo sanoi vuonna 2020, ettei Suomi ole Ruotsin tiellä – Tätä mieltä hän on asiasta nyt	6.10.2023	HS-haastattelu	1	
231	Kaupunki Katujengit Helsinkiiläinen vasemmistopoliitikko sanoo ”hyssyttelleensä” maahanmuuton ongelmia – Keskustelun vaikeus tunnustetaan laajasti	6.10.2023	Uutinen	1	
232	Kotimaa Jengirikollisuus Nämä neljä mittaria kertovat totuuden Suomen katujengitilanteesta	6.10.2023	Uutinen	1	
233	Mielipide Lukijan mielipide Viha kasvattaa pahoinvoivia nuoria Jengiytymistä ehkäistään hyvinvoinnilla.	6.10.2023	Mielipide, Lukijan mielipide	1	
234	Kaupunki Kommentti Suomalaisen keskiluokan moraalikäsitksessä on selittämätön ristiriita – Katujengien veriset jäljet johtavat kantakaupunkiin	7.10.2023	Kommentti	1	
235	Kaupunki Jengirikollisuus Nasima Razmyar ei tunnista katujengi-keskusteluun liitettyä hyssyttelyä	8.10.2023	Uutinen	1	
236	Ulkomaat Ruotsi ”Kurdikettuna” tunnetun jengijohtajan kiinniotosta Iranissa liikkuu ristiriitaisia tietoja	9.10.2023	Uutinen	1	

237	Kaupunki Katujengit Entinen jengirikollinen avaa katunuorille oman salin	9.10.2023	Uutinen	1	
238	Mielipide Lukijan mielipide Oma yhteisö voi ehkäistä jengiytymistä	9.10.2023	Mielipide, Lukijan mielipide	1	
239	Kotimaa Nuorten rikokset Nuorten rikostilastoista paljastuu vaarallinen hälytysmerkki – Lapsiasiavaltuutettu kääntää katseen äiteihin	10.10.2023	Uutinen	1	
240	Kotimaa Päivän tärkeimmät Hallitus kertoo kaasuputkivuodosta, ryöstöt herättävät pelkoa perheissä	10.10.2023	Päivän tärkeimmät	2	
241	Kaupunki Väkivalta 17-vuotiaalta vietiin satojen eurojen paita Kauniaisissa – ”Pystyryöstöt” kylvävät pelkoa perheissä	10.10.2023	Uutinen	2	
242	Ulkomaat Ruotsi Useita epäiltyjä tuhopolttoja tiistain vastaisena yönä – poliisi selvittää mahdollista yhteyttä jengiväkivaltaan	10.10.2023	Uutinen	1	
243	Ulkomaat Ruotsi Naisten ja tyttöjen rooli jengeissä on luultua suurempi, sanoo entinen jengirikollinen	10.10.2023	Uutinen	1	
244	Helsinki Lauttasaari Venevartiossa olleen Emil Runsamon, 16, perään soitettiin poliisit – ”Vaikuttivat hyvin turhautuneilta”	11.10.2023	Uutinen	2	3
245	Helsinki Helsingin yliopisto Nuoria kiinnostavat nyt Stone Islandin kaltaiset luksusbrändit – Tutkija tietää heti, mistä ilmiö johtuu	12.10.2023	Uutinen	3	1, 2
246	Mielipide Lukijan mielipide Yksikään nuori ei haaveile paikasta jengissä	12.10.2023	Mielipide, Lukijan mielipide	1	
247	Politiikka HS-haastattelu Sisäministeri Rantanen: Vanhempia voisi velvoittaa korvaamaan lastensa aiheuttamat vahingot	13.10.2023	HS-haastattelu	2	1, 3
248	Ulkomaat Ruotsi Poliisi: Yli tuhat ihmistä vaarassa joutua jengiväkivallan ”maalitauluksi”	14.10.2023	Uutinen	1	
249	Ulkomaat Ruotsi Poliisi epäilee Ruotsissa 16-vuotiasta kolmesta murhasta lapsiperheiden omakotitaloissa	16.10.2023	Uutinen	1	
250	Mielipide Lukijan mielipide Toivon puuttuminen ajaa nuoria väkivallan tielle	16.10.2023	Mielipide, Lukijan mielipide	1	
251	Kotimaa Tuomiot Yli kymmentä jengiläistä syytettiin ”vihollisjengin” jäsenen pahoinpitelystä – tuomion sai vain yksi	17.10.2023	Uutinen	1	
252	Mielipide Lukijan mielipide Turvalliset yhteisöt voivat ehkäistä nuorten jengiytymistä	18.10.2023	Mielipide, Lukijan mielipide	1	

253	Kotimaa Väkivalta Miehen kimppuun hyökättiin vasaralla lyöden tamperelaisessa ostoskeskuksessa keskellä päivää	20.10.2023	Uutinen	1	
254	Mielipide Lukijan mielipide Pikku Huopalahti on vireä asuinalue	21.10.2023	Mielipide, Lukijan mielipide	1	
255	Kulttuuri Kirjat Vaikeita oloja yksin Irakista paenneella Milan Jaffilla oli tarve tulla nähdyksi, sanoo räpistä ja rikollisuudesta kirjoittanut kirjailija	27.10.2023	Uutinen	5	1
256	Kaupunki Tuomiot Milan Jaff jälleen oikeudessa: Video näyttää miten tuomittu levittää maitoa metroon jalassaan alushousut	27.10.2023	Uutinen	5	1
257	Ulkomaat HS-haastattelu Ruotsissa käyttöön järeämmät keinot jengiväkivaltaa vastaan – Oikeusministeri: Näin olisi pitänyt tehdä jo vuosia sitten	27.10.2023	Uutinen	1	
258	Kaupunki Rikosepäilyt Syyttäjä vaatii maksimirangaistuksia Dödspatrullen-jengiin liittyvässä huumejutussa	3.11.2023	Uutinen	4	1
259	Mielipide Lukijan mielipide Vankien nostaminen mediajulkisuuteen voi haitata vankilaturvallisuutta	4.11.2023	Mielipide, Lukijan mielipide	1	
260	Kaupunki Katujengit Poliisi: Enimmäkseen kantasuomalaisten pyörittämä katujengi toimii Itä-Uudellamaalla	6.11.2023	Uutinen	1	
261	Mielipide Lukijan mielipide Viihtyisät ja monipuoliset asuinalueet estävät segregatiota	7.11.2023	Mielipide, Lukijan mielipide	1	
262	Ulkomaat Ruotsi Väitetysti kiinniotettu jengipomo ”kurdikettu” on yhä kateissa	9.11.2023	Uutinen	1	
263	Kaupunki Oikeudenkäynnit Syyttäjä: ”Kuolemanpartion” huumerinki ylsi asuntoon Helsingin keskustassa – HS seuraa käräjiä	16.11.2023	Uutinen	4	1
264	Tiukasti lähellä Oikeuspsykologi Jan-Henry Stenbergin mielestä Suomessa jyllää nuorten väkivaltaepidemia. Hänen mukaansa sen takana ovat some, aikuisen auktoriteetin murentuminen ja se, että raaoillakaan teoilla ei ole riittäviä seurauksia.	21.11.2023	HS ytimessä	1	
265	Minähän varoitin Carin Götblad on poliisipäällikkö, joka varoitti Ruotsia jengirikollisuuden kehityksestä. Hän varoitti siitä myös suomalaisia jo vuosia sitten. Nyt hän antaa neuvonsa Suomelle uudestaan.	21.11.2023	Uutinen	1	
266	Kaupunki kaupungissa Espoon sisälle kasvoi räjähdysmäisesti kaupunginosa, joka on jo isompi kuin valtaosa Suomen kaupungeista. Samalla sinne on tullut	23.11.2023	Uutinen	1	

	ongelmia, joita iso ihmisjoukko väkisin tuo mukanaan.				
267	Kaupunki Oikeudenkäynnit Ruotsalaispoliisi: Dödspatrullen-tatuoinnit todistavat Suomessa huumejutussa epäiltyjen kuulumisesta ryhmään	23.11.2023	Uutinen	4	1
268	Kotimaa Järjestäytynyt rikollisuus Poliisi: Lakkautettu rikollisjärjestö jatkoii toimintaansa	29.11.2023	Uutinen	4	1
269	Ulkomaat Ruotsi ”Rikollisten vaikutus sementoituu ja muuttuu pysyvämmäksi” – Poliisi julkaisi uuden ongelma-alueiden listan	1.12.2023	Uutinen	1	
270	Kulttuuri Kirjat Terhi Rannela saa puheellaan salin yläkoululaisia hiljenemään, ja hänen kirjansa on jopa estänyt lukijaa vahingoittamasta itseään	3.12.2023	Uutinen	1	2, 3
271	Politiikka Presidentinvaalit ”Selkeästi koko kansan presidentti” – Tätä tavalliset suomalaiset toivovat tulevalta presidentiltä	3.12.2023	Uutinen	1	
272	Ulkomaat Ruotsi Räjähdytys asuinalueella Uppsalan lähellä – Aftonbladet: Tapahtuma liittyy ”kurdikettuun”	3.12.2023	Uutinen	1	
273	Talous Jengirikollisuus Ruotsin keskuspankin pääjohtaja: Jengirikollisuus on uhka talouskasvulle	5.12.2023	Uutinen	1	
274	Kulttuuri Linnan juhlat Käärijä: ”Nuorten tilanne surettaa”	6.12.2023	Uutinen	3	1
275	Mielipide Lukijan mielipide Nuorten pahoinvointiin on puututtava ajoissa	8.12.2023	Mielipide, Lukijan mielipide	2	1
276	Kaupunki Kampin ampuminen Epäilty ampuja oli hatkassa – Tämä kaikki tapahtumista tiedetään	13.12.2023	Uutinen	1	
278	HS Turku HS Turku Alaikäinen puukottaja sai kolmannen ehdottoman tuomion	14.12.2023	Uutinen, HS Turku	2	
279	Kotimaa Nuorisirikollisuus Ahmed on nuorisirikollinen, joka sai apua – Nyt nimekäs syyttäjä kritisoi Orpon hallituksen uusia suunnitelmia	17.12.2023	Uutinen	1	
280	Politiikka Nuorisirikollisuus Syyttäjä turhautui nuorisirikollisuutta pohtiviin työryhmiin – nyt oikeusministeri Meri vastaa hänelle	17.12.2023	Uutinen	2	1
290	Ulkomaat Ruotsi Jengit rekrytoivat nuoria tappajiksi, mikä on tuplannut nuorten tekemät murhat	19.12.2023	Uutinen	1	

291	Kaupunki Rikokset Katujengiin yhdistetyn räppäriin syyte hylättiin Espoossa	21.12.2023	Uutinen	1	
292	HS Visio Kolumni Ruotsi ja Suomi ovat samanlaisia, mutta palapelin palat eivät kaikessa täsmää.	30.12.2023	HS Visio, Kolumni	1	

Liitetaulukko 2. Kehysanalyysisessä tarkastelussa hyödynnetty aineisto

nr.	Otsikko	Päivämäärä	Juttutyyppi	Oma luokittelu, ensisijainen	Oma luokittelu, toissijainen
1	Kaupunki Kommentti Uutinen nuorisoriikollisuudesta paljasti taas maahanmuutosta keskustelemisen vaikeuden	12.11.2020	Kommentti	2	1
2	Kotimaa HS-selvitys Nuorten pahoinpitelyt ja ryöstöt yleisimpiä Vaasassa, Espoossa ja Jyväskylässä – katso, miten tilanne on muuttunut kotikunnassasi	15.11.2020	HS-selvitys	2	1
3	Mielipide Muut lehdet Nuorisojengien väkivaltaan on puututtava, eikä maahanmuuton ongelmia pidä hyssyttellä	17.11.2020	Mielipide, Muut Lehdet	1	
4	Assalla pelottaa – Väkivaltaisia jengejä liikkui Helsingissä myös Kirkan, Dannyn ja Jörn Donnerin nuoruudessa. Tällaisia olivat heidän kokemuksensa.	20.11.2020	HS ytimessä	2	1
5	Pääkirjoitus Pääkirjoitus Nuorisoriikollisuus väheni mutta keskittyy, ja nyt sen yksilöllisten syiden poistamiseen tarvitaan kohdennettuja ratkaisuja	29.11.2020	Pääkirjoitus	2	1
6	Mielipide Lukijan mielipide Kotiseudun yhteisöt voivat auttaa maahanmuuttajia juurtumaan	2.1.2021	Mielipide, Lukijan mielipide	2	
7	Mielipide Lukijan mielipide Nuorten väkivallan ehkäisyyn tarvitaan laaja työkalupakki	7.3.2021	Mielipide, Lukijan mielipide	2	

8	Mielipide Lukijan mielipide Mitä lähemmäksi kevättä mennään, sitä suuremmaksi nuorten tuska kasvaa	13.3.2021	Mielipide, Lukijan mielipide	2	
9	Suljetun kaupungin lapset: Valokuvaaja Ville Maali ja toimittajat Maria Manner ja Paavo Teittinen viettivät koronatalven iltoja Helsingin asemilla, ostoskeskuksissa ja parkkihalleissa. Siellä on nuoriso: skeittarit, alternativet, tirriäiset, roadmanit. Roadman-tyyliin kuuluu kallis toppaliivi, kireä huppu ja olan yli vedetty laukku. Ja joskus myös puukko.	21.3.2021	HS ytimessä	3	1
10	Kotimaa HS-analyysi Poliisin epämääräiset puheet katujengeistä paljastavat, miksi sen halu päästä käsiksi ihmisten viesteihin ilman rikosepäilyä sisältää valtavia riskejä	3.12.2021	HS-analyysi	1	
11	Pääkirjoitus Pääkirjoitus Katujengien uhkaa on vaikeaa arvioida	9.12.2021	Pääkirjoitus	1	
12	Mielipide Kolumni Turussa häiriköivien nuorten tekoihin pitää puuttua, mutta ongelmaa ei pidä liioitella	7.4.2022	Mielipide, Kolumni	3	1
13	Kaupunki Kommentti Milan Jaffin tuomiossa on yksityiskohta, joka linjaa uudentyypisen rikollisilmion saapumisesta	31.5.2022	Kommentti	5	1
14	Pääkirjoitus Pääkirjoitus Gangsta rap -kulttuurissa väkivallalla haetaan kunnioitusta	2.6.2022	Pääkirjoitus	1	
15	Mielipide Lukijan mielipide Jengirikollisuuden taustat eivät ole rapmusiikissa vaan sosiaalisissa ongelmissa	3.6.2022	Mielipide, Lukijan mielipide	1	5
16	Jengien jäljillä Ruotsalainen toimittaja Diamant Salihu on seurannut vuosia Ruotsin jengirikollisuutta. Hänen tuorein kirjansa julkaistaan syksyllä suomeksi. Salihu uskoo Suomen voivan ottaa oppia Ruotsin kehityksestä.	19.8.2022	HS ytimessä	1	

17	Mielipide Lukijan mielipide Lastensuojelun kriisi näkyy nuorisorikollisuuden lisääntymisenä	5.11.2022	Mielipide, Lukijan mielipide	2	
18	Mielipide Lukijan mielipide Katuväkivalta horjuttaa ruotsalaisten turvallisudentunnetta	10.11.2022	Mielipide, Lukijan mielipide	1	
19	Kulttuuri HS-analyysi ”Mun äijät ampuu heti” – Suomalaisten rap- kappaleiden kerrotaan lietsoneen jopa väkivaltaa	11.11.2022	HS-analyysi	1	
20	Pääkirjoitus Pääkirjoitus Yhteiskunta on häiriötilassa, mutta suomalaiset tuntevat olevansa turvassa	26.11.2022	Pääkirjoitus	2	1
21	Mielipide Kolumni Katujengeistä on nostalgia kaukana	2.12.2022	Mielipide, Kolumni	1	
22	Kotimaa Gallup MT-kysely: 60 prosenttia suomalaisista pelkää väkivallan lisääntymistä julkisilla paikoilla	12.12.2022	Gallup	1	
23	Mielipide Muut lehdet Jengirikollisuus nousee kevään vaaliteemaksi	15.12.2022	Mielipide, Muut Lehdet	1	
24	Mielipide Lukijan mielipide Työperäisen maahanmuuton lisääminen edellyttää myös ongelmien tunnustamista	16.12.2022	Mielipide, Lukijan mielipide	1	
25	Mielipide Kolumni Ruotsi on katujengeissä toista maata	18.12.2022	Mielipide, Kolumni	1	
26	Mielipide Vieraskynä Katujengejä ei pidä sekoittaa nuorten katu- ja kouluväkivaltaan	21.12.2022	Mielipide, Vieraskynä	1	
27	Aika iso biiffi – VUONNA 2021 UUTISIIN NOUSIVAT KAHDEN KATUJENGIN VÄKIVALTAISET YHTEENOTOT. PELÄTTIIN, ONKO SUOMI RUOTSIN TIELLÄ. MITÄ OIKEIN TAPAHTUI?	31.12.2022	HS ytimessä	1	
28	Pääkirjoitus Pääkirjoitus Rikos ja rangaistus villitsevät vaaleissa	8.1.2023	Pääkirjoitus	1	

29	Mielipide Kolumni Yhä harvempi nuori tekee rikoksia, ja selitys sille tiedetään	28.2.2023	Mielipide, Kolumni	2	1
30	Kaupunki Kommentti Tuore katujengitapaus herättää epäilyn: Ovatko aseiden kanssa heiluvat nuoret pelkkä kulissi?	16.3.2023	Kaupunki, Kommentti	1	
31	Mielipide Muut lehdet Jengirikollisuutta ei torjuta vain poliisin voimin	17.3.2023	Mielipide, Muut Lehdet	1	
32	Sami Hyvönen ja Kalle Fagerholm liikkuvat työkseen siellä, missä nuoretkin. He kohtaavat yhden illan aikana kymmeniä ostarien ja asemien vakiohengaajia, joilla on elämässä vaikeuksia. Korona-ajan jälkeen moni asia on muuttunut, nuorisohjaajat sanovat.	31.3.2023	HS ytimessä	3	2, 1
33	Rikokset Alaikäinen Vili teki törkeän ryöstön, ja poliisivankilassa iski todellisuus: ”Se ei ollutkaan, että vau”	9.4.2023	HS ytimessä	2	1
34	Pääkirjoitus Pääkirjoitus Nuorisorikollisuuden kitkentää on tehostettava	15.6.2023	Pääkirjoitus	2	
35	Ruotsissa jengiammuskelut ovat levinneet keskiluokkaisille asuinalueille. Erityisopettaja ja nuorisotutkija Christine Namdar vie Tukholmassa väkivallan paikoille ja kertoo, miten kuolemien kierteestä päästään eroon isien ja itsetunnon avulla.	9.7.2023	HS ytimessä	1	
36	Mielipide Lukijan mielipide Olen onnekas, kun saan tuntea työni kautta paljon eri taustoista tulevia ihmisiä	20.7.2023	Mielipide, Lukijan mielipide	1	
37	Pahoilla teillä – Katujengeihin kuuluvia nuoria yhdistää asiantuntijan mukaan usein juurettomuuden kokemus. Eri kaupunkien jengit limittyvät osittain toisiinsa, vaikka puolustavatkin alueensa ”kunniaan”. Tällainen on katujengi, jota poliisi on seurannut Turussa jo pari vuotta.	24.7.2023	HS ytimessä	1	

38	Mielipide Muut lehdet Nuorten väärin tekoihin on puututtava	14.9.2023	Mielipide, Muut Lehdet	1	
39	Kaupunki HS:n tiedot Erittäin väkivaltainen katujengi on rantautunut Ruotsista Helsinkiin	2.10.2023	HS:n tiedot	1	
40	Kotimaa Päivän tärkeimmät Orpo: EU:lla edessä suuria muutoksia, Suomeen rantautuneen katujengin historia väkivaltainen	3.10.2023	Päivän tärkeimmät	1	
41	Pääkirjoitus Pääkirjoitus Jengirikollisuuteen ei ole yhtä ratkaisumallia	5.10.2023	Pääkirjoitus	1	
42	Mielipide Lukijan mielipide Suomi tarvitsee nuorisorikoslain	5.10.2023	Mielipide, Lukijan mielipide	3	
43	Politiikka HS-haastattelu Entinen sisäministeri Ohisalo sanoi vuonna 2020, ettei Suomi ole Ruotsin tiellä – Tätä mieltä hän on asiasta nyt	6.10.2023	HS-haastattelu	1	
44	Mielipide Lukijan mielipide Viha kasvattaa pahoinvoivia nuoria Jengiytymistä ehkäistään hyvinvoinnilla.	6.10.2023	Mielipide, Lukijan mielipide	1	
45	Kaupunki Kommentti Suomalaisen keskiluokan moraalikäsitteissä on selittämätön ristiriita – Katujengien veriset jäljet johtavat kantakaupunkiin	7.10.2023	Kommentti	1	
46	Mielipide Lukijan mielipide Oma yhteisö voi ehkäistä jengiytymistä	9.10.2023	Mielipide, Lukijan mielipide	1	
47	Kotimaa Päivän tärkeimmät Hallitus kertoo kaasuputkivuodosta, ryöstöt herättävät pelkoa perheissä	10.10.2023	Päivän tärkeimmät	2	
48	Mielipide Lukijan mielipide Yksikään nuori ei haaveile paikasta jengissä	12.10.2023	Mielipide, Lukijan mielipide	1	
49	Politiikka HS-haastattelu Sisäministeri Rantanen: Vanhempia voisi velvoittaa korvaamaan lastensa aiheuttamat vahingot	13.10.2023	HS-haastattelu	2	1, 3
50	Mielipide Lukijan mielipide Toivon puuttuminen ajaa nuoria väkivallan tielle	16.10.2023	Mielipide, Lukijan mielipide	1	

51	Mielipide Lukijan mielipide Turvalliset yhteisöt voivat ehkäistä nuorten jengiytymistä	18.10.2023	Mielipide, Lukijan mielipide	1	
52	Mielipide Lukijan mielipide Pikku Huopalahti on vireä asuinalue	21.10.2023	Mielipide, Lukijan mielipide	1	
53	Mielipide Lukijan mielipide Vankien nostaminen mediajulkisuuteen voi haitata vankilaturvallisuutta	4.11.2023	Mielipide, Lukijan mielipide	1	
54	Mielipide Lukijan mielipide Viihtyisät ja monipuoliset asuinalueet estävät segregatiota	7.11.2023	Mielipide, Lukijan mielipide	1	
55	Tiukasti lähellä Oikeuspsykologi Jan-Henry Stenbergin mielestä Suomessa jyllää nuorten väkivaltaepidemia. Hänen mukaansa sen takana ovat some, aikuisen auktoriteetin murentuminen ja se, että raaoillakaan teoilla ei ole riittäviä seurauksia.	21.11.2023	HS ytimessä	1	
56	Mielipide Lukijan mielipide Nuorten pahoinvointiin on puututtava ajoissa	8.12.2023	Mielipide, Lukijan mielipide	2	1
57	HS Visio Kolumni Ruotsi ja Suomi ovat samanlaisia, mutta palapelin palat eivät kaikessa täsmää.	30.12.2023	HS Visio, Kolumni	1	